

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 788.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Több gondolkodást kérünk.

Irta: Kossuth Ferencz.

Divattá lett azt mondani, hogy kiábrándult a nemzet az érzelmi politikából.

Ezt mondják régi politikusok, kik mihelyt nem lehettek kormánypárt, azonnal megsemmisültek; nem képviseltek többé senkit és semmit, még saját magukat sem, saját maguk multját sem.

Ezt mondják ujonczok, kik a politikához nem értenek; s egyszerre csak hivatalból, vagy pedig felfedezett jelölti mivoltukból kifolyólag, szajkó módjára ismétlik azt, amit az öregek mondanak, kik maguk sem adtak számot maguknak (a legtöbb esetben) arról, hogy van-e értelme az említett mondatnak? és ha van, mi az értelme?

Kiábrándult a nemzet! Milyen joggal mondhatja ezt ma valaki?

Talán azért, mert a feloszlatott képviselőház mérsékeltebb elemei, melyek a különben is súlyos válságot nem akarták súlyosbitani, összeműködtek abban, hogy ne járjon ugy a Khuen-kormány az első ülésen, amelyen bemutatkozott, mint ahogy járt akkor, amidőn gróf Khuen a horvát báni székéből lépett át a magyar miniszterelnöki székbe, a Széll-kormány lemondása után.

Vagy talán azért, mert gróf Andrássy Gyula jónak látta feloszlatni

pártját (amit saját pártjának nagy súlyú elemei is helytelenítettek); s e párt egy része a Khuen-párthoz csatlakozva, bátorságot adott sok tisztességes uri embernek arra, hogy főispánságot vállaljon, s részben ezért, részben Tisza István támogatásáért, akadt ilyen vállalkozó.

Avagy azért, mert a vármegyék nagy része egyszerűen tudomásul vette a Khuen-kormány megalakulását, ami kezdetben annyira kétségesnek tűnt fel azok előtt, kik e kormányt mindjárt kezdetben támogatták, hogy fűhöz-fához szaladgáltak azért, hogy kieszközöljék ezt a bemutatkozási módot, ami nekik sikerült is, mert az ország érdeke úgy kívánta, kerülendő lévén (midőn erre mélyes ok nem volt), a korona és a nemzet közt a surlódásnak az a foka, amely a Fejérváry-korszakot jellemezte.

Hol adta a nemzet, mint ilyen, annak a jelét, hogy bármiből kiábrándult volna?

Egyáltalán mikor nyilatkozott meg ebben az értelemben a nemzet?

Korunknak egyik rut jelensége az, hogy szívesen beszélnek pártok, párt-törödékek, sőt még egyes hírlapok is úgy, hogy amit ők mondanak, azt maga a nemzet mondja.

Hátrább az agarakkal! A nemzet nevében csak a képviselőház beszélhet, ez is csak úgy, ha a választások nem a pénzes zsákok, vagy a szolgabírói öklöt

képviselték; sőt ennél is tovább kell menni a fentartással: akkor fog csak beszélhetni a nemzet nevében a képviselőház, nem törvényes joggal, hanem tényeket fejezve ki, midőn sokkal (de sokkal) szélesebb és helyesebb alapokon fogja képviselhetni a Ház az egész nemzetet, mint most.

Egyelőre mást nem látunk, mint olyan jelenségeket, melyek nem kiábrándulás jelei, hanem a meggyőződés-nélküliség jelei, mely érdeket hajhász s még ezt is meggondolatlanul teszi.

Ilyen jelenség például az, hogy midőn egy szorgalmas hivatalnok, aki a politikával soha sem foglalkozott, hanem annak a minisztériumnak, ahol szolgált, egyetlen osztálya ügyeit látta el, kinevezték minisztere kegyéből politikai államtitkárrá, három-négy kerület azonnal bizalmat érez iránta és jelöltséget ajánl fel neki; az új államtitkár pedig, épp ily gyorsasággal felejtve közelmúltját, felejtve saját maga ügyosztályának és saját miniszteriuma többi ügyosztályainak nagymérvű és igen mélyreható tevékenységét, melyet éppen a legutolsó három és fél év alatt fejtettek ki, utána mondja (mintha a tihanyi viszhang volna) miniszterének azt a nagyon kevés megfontolt állítást, hogy ezen évek meddők voltak. Pedig ez az államtitkár igen jól tudja, hogy ez az idő éppen az ő miniszteriumában volt tevékenységben példátlanul gazdag.

Sopron régi színészetéről.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tílos.)

A magyar vidék színészetének története mindjobbban fejlődik s e fejlődéssel párhuzamosan ott helyi írók és kutatók napvilágra hoznak sok olyan érdekes történeti adatot, amelyek közvetlenül a városi színészet történetére, közbevetve pedig az ország színészet-történetére vetnek egy-egy új sugarat. Ilyen újabb munka egy érdekes füzet, amely Sopron városának színészetével foglalkozik.

Sopron városának a színésze immáron száznegyvenesztendő s Kugler Lajos a zárószóban „mint a kis füzetke szerzője szerencsésnek érzi magát, hogy e kis történeti viszszaillantást a város közönsége megbizásából megírhatta.” Erdemes munkát végzett vele s magam is hasznos szolgálatot teljesíték, mikor ennek a mély tanulmányon alapuló és sok fáradsággal gyűjtött adatok nyomán, lelkiismeretesen megírt füzetnek az ismertetésével foglalkozom.

Persze, hogy Sopronban is először német színészek foglalták el a színpadot. 1768-ban, márczius havában jön Pozsonyból egy trupp, amely a város polgármesteréhez folyamodik játzsási engedelemért. Pellicán Ferencz, Sopron városának „wohlmeritirter Herr Bürgermeister”-je, mint az egykoru városi jegyzőkönyv titulálja, tekintettel arra, hogy ajánló

leveleket hoztak magukkal, azt javasolja, hogy adják át nekik az ökörmalmot (mola boaria), amely üresen és hasznaveetlenül áll. azzal a feltétellel, hogy abban a maguk költségén színpadot állítsanak föl. Bár a város ekkoriban az időben nagy csapások érték, február 27-ikén megrendült alattuk a föld és károkat okozott, amiért is nem illendő ugyan, hogy a sors-sújtotta városban komédiázzanak vagy muzsikáljanak, de mert hát a szegény komédiások már költségbe verték magukat, aztán meg úgy is nagyhamar el fognak következni innét, tehát hadd játszszanak a husvéti ünnepek után.

A játék meg is kezdődött s a német színészek ott maradtak vagy négy hétig, s fizettek a városi pénztárba huszonöt forintot. Egy másik társulat, amely ugyanebben az esztendőben augusztus elejétől szeptember elejéig komédiázott, csak huszonkét forintot fizetett. „Bizonyára jó társulat lehetett — jegyzi meg Kugler, — mert igen tetszett s ez a földrengéstől való rettegést is ellensúlyozta.”

Több német színigazgató is járt Sopronban — hogyan járt volna, hiszen olyan közel van Ausztriához?... többi között Perler Felix, aki 1771-ben az első pesti német színházat is megnyitotta. — bár ne tette volna... A pesti megnyitó előadás „Die indianische Witwe” című német komédia volt. Az Ochsenmühlét, a színi előadások céljaira kiadatni szokott száraz-malmot, aztán átalakít-

ják formális színházzá, még pedig úgy, hogy abban bálokat meg lakodalmakat is lehessen tartani. A színigazgatók is szívesebben fogtak bért, sőt az eddiginél nagyobb bért fizetni, ha kész berendezést találnak benne. Valami ezerkétszáz és néhány forintért aztán át is alakították s a falakat fresko-festményekkel díszítették. Abból a körülményből, hogy a színház falfestményeit ugyanaz a festő festette, aki a régi városnévű szép menyezett alkotta s ezt a munkát, már mint a színház festését háromszáz forintért végezte, ki-tűnik, hogy a falfestmények nem lehettek valami közönségesek. Így lett aztán Sopronnak már 1769-ben rendes, állandó, köböl épített színháza, melyben azontul hosszú ideig folytak az előadások. Ebben a tekintetben talán csak Pozsony vág elejébe a művelt Sopronnak, persze, az még közelebb volt Bécshez.

Pozsonyban ugyanis már 1773-ban volt állandó színház, de az csakhamar leégett. Nyolcz esztendő múlva aztán egy háromemeletes faszínházat építettek, amelyet csak 1766-ban váltott fel a kőszínház. Hogy az 1733-iki is csak fabódé lehetett: Kugler Alajos nagyon helyesen állítja.

A soproni német színigazgatók repertoireja eléggé változatos és a kor színvonalán áll, amint nem is lehet másképpen föltenni egy, annyira művelt publikummal bíró város színészetéről.

A szárazmalmából átalakított színház azonban a haladó korról már nem felelt meg

És azok a bizonyos ajánlkozó kerületek, melyek nem az érdemes régi hivatalnoknak, hanem a politikában nagyon is új politikai államtitkárnak ajánlkoztak fel, vajjon milyen belátás jelét adták az ö önzésükkal, tekintve azt, hogy három hónap mulva kisebbségben lehet már a Khuen-kormány s akkor az új politikai államtitkár miniszterével együtt mehet.

De mi az értelme annak a mondatnak, hogy mi érzelmi politikát csinálunk?

A mi irányzatunkat az különbözeti meg attól, amelybe bele akarják most vinni a nemzetet, hogy mi fejleszteni akartuk a nemzeti jogokat, most pedig a létezőkkel sem akarnak élni, csak úgy, ha ez a nemzettől erőfeszítést nem igényel.

Egy oly nemzet jogainak fejlesztése, melynek törvényei állami önállóságát megállapítják és számtalanszor megerősítik, de amely nemzet ennek az állami önállóságnak kellékeivel csak kis részben bír, ez a jogfejlesztés, mint politikai cél, akármiről más lehet, csak érzelmi politika nem lehet.

A nemzet kiábrándulhatott abból a hitéből, hogy jogai egyikének vagy másikának megvalósítására eljött az idő, de a megvalósítást célzó törekvés nem érzélgés, hanem a feilődő nemzeti élet életszüksége, melynek teljesülése nélkül elsorvadás következne be.

Kiábrándulásra teljességgel nincs ok, mert politikánk sikere nem bizonyult hiu ábrándnak, sőt olyan jelenségekre mutathatnák rá, melyek az ellenkezőt bizonyítják.

A mi törekvéseink ideiglenes hajótörését pontosan megállapítható hibák okozták, melyek az adott helyzetnek voltak, részben legalább, következményei.

Az a párt, amelyet én vezetek, okult, s a sors kereke forog.

a czélnak, 1841-ben kezdődik a soproni színház új korszaka, amikor is, egy nagy tűzvész következtében szőnyegre kerülve egy új kaszinó-épület emelése, felvették a kérdést, nem volna-e czélszerű egyúttal új és megfelelőbb színház-épületet is emelni?

Vághy Ferenc, Sopron városának ez idő szerinti bírája, aki az 1832-36-iki országgyűlésen a várost képviselte, volt első szószólója az új színház-épület kérdésének. A tanács magáévá tette az eszmét, s míg az új kaszinó már 1835-ben fölépült — tehát a legelső egyike az országban — addig a színházépítés kérdése egy kissé húzódott.

Feltesztették ugyan 1838-ban a költségvetést, amely szerint a színházépítés hetvenezer és nyolcvanhat pengő forintba kerülne, de a helytartótanács váltig húzta az elintézt, úgy hogy Sopron városának végre 1839 július 19-ikén felségfolyamodással kellett élni, míg aztán a régi vár kamarai engedély 1839 december negyedikén leérkezett. De az előirányzott összeget hatvannegezer és hetven forintra szállították le. Az odavaló újság — bizonyára a legjobb akaratból folyólag — azt írta volt, hogy a király hatezer pengő forintot ad a kamarális pénztárból a színház építésére. Ez azonban „kassának” bizonyult s az akta egyik széljegyzete azt mondja, hogy a tanács „vonassa vissza ezt a hírlapi valótlanúságot”. Bizonyára meg is tette.

1840. március 16-ikán kezdi meg az építést Löszl Ferenc bécsi műépítő, s 1840 nya-

Perczel Dezső szerepe.

Budapest, április 8.

Azért, hogy Perczel Dezső egy órában merete magát emlegetni Justh Gyulával, nem foglalkoznánk azzal a politikai halottal, akinek alakját jótékonyan eltakarja a közönség előtt a saját, hirhedett zsebkezdője, az a kis vászondarab, melynél több nem fog megmaradni Perczel Dezső emlékezetéből. Ha ez a kísértetek társaságában is legutolsó kísértet valahol meg mer szólalni, akkor nem az a botránkozató, hogy kiról és miről beszél, hanem az, hogy egyáltalán mer beszélni. S ámbár minket a politikus Justh Gyulától egy Ozeán választ el, nem akarjuk azzal megsérteni, hogy felháborodjunk azon az izléstelenségen, melylyel Perczel övele merete magát összehasonlítani. Ha ezt az izléstelenséget le tudta nyelni az a kísértet-társaság, melyben Perczel Dezsőnek megjött a hangja, akkor ez a társaság viharos tengerekre szállhat, mert tengeri betegség ellen már edzve van.

De micsoda züllése az a férfi-mértéknek, ha most már Perczel Dezső nemcsak négy fal között, titokban szerepelhet, hanem banketteken, egyébként kifogástalan uriember társaságában is felszólalhat! Az a politikai halott, aki az emlékezetes november tizenhétadikán egy meggyalázott zsebkezdő hátrahagyásával lebukott a parlament legmagasabb méltóságából s azontúl csak a kísértetek órájában, holdvilágtalan sötétségben s akkor is csak szemébe húzott kalappal, a falhoz lapulva mert mutatkozni: most előbb helyet kaphatott a nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottságában, ahol neki is szava lehet, hogy ki lehessen a párt jelöltje és ki nem, utóbb pedig már a világ előtt rendezett banketteken is megjelenhet, sőt fel is szólalhat. Mi ez? Perczel Dezsőről hullott le a bélyeg vagy ennek a társaságnak vannak olyan céljai, melyekhez képest a Perczel Dezső feltámasztása még csak enyhe kezdet?

Akármilyen szemmel nézzük azt a na-

gyon vegyes társaságot, mely a nemzeti munkapárt czíme alatt összeverődött: a politikai tisztesség mértékével csak azt kell megállapítani, még pedig föltétlenül egyértelműséggel, hogy ebben a vegyes társaságban is a legutolsó, a legeslegutolsó hely az, mely Perczel Dezsőt megilletheti. Ha van egy családban valaki, aki elvetemült, akit az egész világ elítél s akit ezen az egész földkerekségen legfőleg csak a saját familiája nem ver ki az utcára, bár az is szégyelli: annak a helyzete hasonlíthat valamiképpen a Perczel Dezsőéhez. Ő a család politikai szégyenfoltja. Az ő nevét vágják a család fejéhez, mikor legérzékenyebben akarják bántani. Ha a nemzeti munkapárt, elkövetkezvén reá a feltámadás reménysége, nem verné ki az utcára Perczel Dezsőt, hanem eldugná valahol az isten háta mögött, ahol holtig ehet, de sohasem hozhatja kinos helyzetbe a pártot, ezt még csak meg lehetne valahogyan érteni. De a nemzeti munkapárt nem ezt teszi. A nemzeti munkapárt ezt a szerencsétlen halottat előbb a végrehajtó-bizottság elnökévé teszi s aztán már ünnepi banketteken is szóhoz engedi.

S ez már olyan vabank-vakmerőség, mely sejtetni engedi, hogy Perczel Dezsővel nem is a nemzeti munkapárt experimentál ilyen házárdul, hanem az a közismert házárdór, aki fütyül a nemzeti munkapártra is és úgy játszik, ahogy neki tetszik. Perczel Dezsőt ilyen vakmerő brutalitással csak Tisza István mozgathatja. Igaz, hogy Perczel a Tisza vak kiszolgálásában vált politikai halottá. S igaz, hogy Tiszának van legtöbb oka az ő engedelmessé, vak rabszolgáját valahogyan rehabilitálni. S ha Tisza járt volna ki számára valami színekurát az isten háta mögött: még talán szép emberi vonás is volna. De az már egészen a Tisza mérhetetlen gögjére, az ő megvadult fantáziájára vall, hogy ő egyszerűen hat esztendővel vissza akarja fordítani az időt. Mintha sohasem lett volna november tizenhét, pezsgő, mámor, zsebkezdő és házszabályok barbár összegázolása. Talán az jár a Tisza eszében, hogy Perczelt ültesse megint a Ház elnöki székébe. Talán

rán már különféle városok színházainak szerződése alapján megcsinálják a sopron városi színház szerződés-tervezetét is, amelynek egyik lényeges pontja az, hogy a bérlő csak „egy aranyat” fizet s „hogyha magyar társulat akar játszani, a bérlő köteles a színházat a magyar társulatnak legalább hetenkint két napon átengedni.” Mennyivel hazafiasabban járt el Sopron város tanácsa és közönsége, mint a pesti, amely békével nézte, hogyan folytat élet-halálharcot a régi magyar színház a pesti német direktorokkal, s hogyan nyúzzák szegényeket s amellet, hogy valósággal rabolták őket, — még a legnagyobb megaláztatásoknak is ki voltak téve.

Az új színház 1841 október kilencedikén nyílt meg. Saphir prólógja, „Die Tempelweihe” s azután „Norma” került színre. Severt, Sadorffy (nem Sándorffy?) Normát, Dielen kisasszony játszotta. A színházat Pokorny német direktor három esztendőre kapta meg.

A német színházgázgatók néha magyar darabokat is adtak, így Szigligeti „Szökött katonát”-ját s a „Két pisztoly”-t, nemkülönben a Vahott-féle „Országgyűlési szállást” is, „Landtagsquartiere” cím alatt. Dopler „Ilkát”-ját és Császár „A kunok” című operáját is többször adták.

Az első magyar színházgázgató, aki a városi színházban biztos adatok szerint szerepelt, Gócs Ede, győri igazgató, aki 1846 nyarán és 1847-ben játszott. 1850-ben egy magyar daltársulat, a Kálódy János-féle, hang-

versenyez, 1851-ben pedig Laczkóczy Ferdinánd az erdélyi nemzeti színház igazgatója tart benne előadásokat.

1860-ban Hidassy, aki először merészkedik a Kottaun-féle német szerződés lejártával arra kérni a várost, hogy a téli évadra engedje át magyar színházul a színházat. Ez a kísérlet még nem sikerült. A város megmaradt a régi szerződés álláspontján, amely szerint hetenkint kétszer játszhatnak, a tiszta jövedelem egynegyede azonban a német bérlőé, ha pedig nincs tiszta jövedelem, akkor a magyar színházul mehet, amerre tetszik.

1861-ben Hubay Gusztáv is játszik egy hónapig. Még pedig szeptemberben. Megbukott és városi segedelemmel ment új állomáshelyére. Hubaynak a katona-kommandóval is meggyűlhetett a baja, mert Minutilli tábornagy október ötödikén átír a városhoz, hogy ne engedjen többet „császári kormányt sértő” darabokat adni, mert „karhatalommal lesz kénytelen megakadályozni.”

Persze a vád méltatlan volt és hazug, s a város fel is irt nyomban a helytartó tanácsához, elpanaszolván, hogy sem a német, sem a magyar direktor nem játszottak olyast, amiért az ilyen fenyegetést megérdemelnék, — de hát a helytartó tanács azt mondta, hogy a „Világosvári Napokat” nem szabad játszani... Gondolom is, hogy miért?...

1862-ben Szigeti Imre társulata játszott Sopronban, miután az előző esztendőben Pécsen aratta babérait Dunana apóval és ké-

I Mem! Sadorffy volt! a N. S. - Lajza!

azért tette Perczelt a jelöltek sorsa fölött döntő végrehajtó-bizottság elnökévé, hogy az ő kezéből kelljen a hivatalos jelöltséget kapni s hogy csak olyanok kaphassák, akik aztán mindent eltérnek, még azt is, hogy Perczel Dezsőt állítsák föléjük a politikai tisztesség mintaképének. Talán Tisza rendel ki Perczelt a bankettekre, hogy a szegény világ szokja meg őt tisztességes politikuskok társaságában látni. Talán azért támasztja olyan vehemenciával életre, hogy az új parlament már elnökének is el tudja fogadni.

Tiszától ez kitelik. Perczel Dezsőre se vesztegetünk sok szót, mert olyan temető-bolygó még nem volt, aki ne vágyódnék a politikai tisztesség levegőjére. De már a nemzeti munkapárt szemérmesebb részén mégis csudálkozunk kell. Sokat eltérhetnek Tiszától, akire a választások előtt talán szükségük van. De hogy Perczel Dezsőt illessen a nyakukra s ők a párt szegényfoltjával parolázzanak, izléstelen felköszöntőit meghallgassák és zsebkendőjének reaktiválására is készülődjenek: ezt már alig tudjuk megérteni. Feltámadni jó, de Perczel Dezsővel, mint a politikai tisztesség szobrával? Inkább a temetőben maradni. S nem is hiszszük, hogy a nemzeti munkapárt ebben a botrány-manőverben is olyan türelmes maradjon, mint a választójogi zenebonában. De ha a munkapárt el is tűrné a Perczel gyalázatos előremozdítását, a nemzet nem fogja tűrni. A történelem tud megalázott nemzetekről, melyek az elnyomónak korbácsát is megcsókolják. De az már a megalázás és válogatott kínzás perverzítése volna, hogy a magyar nemzet Perczel Dezső zsebkendőjét zászlónak tegye meg.

Budapest, április 8.

Nyiry — testőrpáncsnok. A hadsereg „Rendőleti Közlöny”-e ma közli a magyar királyi testőrgárda eddigi páncsnokának, Balázs tábornagynak fölmentését és Nyiry altábornagynak gárdapáncsnokká való kinevezését.

A Kuria új másodelnöke. A király a Kuria másodelnökévé dr. Vavrik Béla kuriai tanácselnököt nevezte ki. Ebből az alkalomból holnap a hivatalos lap a következő királyi káziratot hozza:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére dr. Vavrik Béla kuriai tanácselnököt Kuriám másodelnökévé kinevezem. Kelt Bécsben, 1910. évi április hó 5-én. Ferencz József s. k., dr. Székely Ferencz s. k.

A király különben legfelső elhatározásával megengedte, hogy dr. Bernáth Géza kuriai másodelnöknek saját kérelmére történt nyugalmába helyeztetése alkalmából kitűnő szolgálataiért legfelső elismerése tudtul adassék.

Resszort-ügyek.

— Hazajöttek a miniszterek. —

Budapest, április 8.

— Resszort ügyeket intéztem! — mondja Lukács László pénzügyminiszter.

— Resszort ügyeket intéztem! — mondja Hazai Samu honvédelmi miniszter.

— Lukács is, Hazai is resszort ügyeket intéztek Bécsben! — jelenti ki gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök is.

Es nem egyszer jelentik ki, hanem tízszer, huszszor, százszor, valahányszor csak egy újságíróval találkoznak. Ez a nagy hangsúlyozás már magában véve gyanussá teszi az esetet s önként kelti föl a gyanút, hogy hátha mégis más, fontosabb ügyek vitték nyomban minisztertanács után a kabinet két tagját Bécsbe, a királytól audienciát kérni, az osztrák kollégákkal tanácskozni. Egyéb külsőségek is tápot adnak azoknak, akik gyanakodni akarnak.

Lukács után a király azokat fogadta, akik viharmadara minden a Burgból kiinduló cseménynek: Burián, a közös pénzügyminiszter és Aehrenthal, a kancellárt. Mik voltak hát azok a resszort ügyek? Elvégre egy pénzügyminiszternek „resszort-ügy”-e az is, hogyha kölcsönt akar szerezni — választási célokra.

Egy honvédelmi miniszternek resszort ügye az is, hogyha honvéd ágyukat akar hozni nemzeti vívmányban. Mi történt hát Bécsben?

Szigoru czáfolatok mondják, hogy sem kölcsön, sem honvédágyu. A magyar közvélemény azonban nagyon gyanakvó szemben ezekkel az urakkal. S minden czáfolat dacára meg-

össze a maga színészet-ügyét Sopronéval, 1902-ben Pozsonnyal kötnék színházi egyezményt, amelynek értelmében 1902—3-tól 1904—5-ig a két város közösen tart egy magyar meg egy német szintársulatot. 1903-tól fogva a kormány három ezer, illetve négyezer koronával szubvencionálta a magyar színészetet. 1905-től fogva pedig a város a magyar színészetet végérvényesen állandósította. Az 1906-iki városi határozat kiterjeszti a színházi évadot mindig virágvasárnapig.

A soproni új színház építését egy ruhatári affér okozta. Kis dolgok nagy eredményeket szülnek. A főkapitány megtiltotta, hogy felsőruhát a nézőtérre vinni nem szabad. Ez 1908. évi október havának 15-ikén történt. De a színház előcsarnoka nem volt fűthető, a meghülésnek senki sem akarta magát kitenni, s így a közönség nem akart a rendeletnek engedelmessé válni, s a rendőrkapitány kénytelen volt a rendeletet a színház megfelelő átalakításáig felfüggeszteni.

Ez az átalakítás eleinte részlegesen volt tervezve, de az 1909. évi márczius 31-ikén tartott városi köztörvényhatósági ülés kimondta, hogy 200.000 korona költséggel egészen újja alakíttatja a színházat.

Az átalakítást Medgyaszay Benkő István tervezte. Anyai ágon soproni eredetű. Az ötvenéves jubileumát 1891-ben megült színházi épületet hatvannyolc évi fennállás után lebontották s az új színház, amelyet Benkő mester tervezett, egy új oltárral fogja gazdagítani a diadalmas magyar Muzsa templomát!

marad a kételkedés: hátha még is? Akármilyen történt, Bécsben nem történik olyas, aminek itt-hon örülni lehene.

Mai hireink ezek:

Bécses járó miniszterek.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma reggel Bécsből Budapestre utazott.

Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt tíz órakor jelent meg ő felségénél kihallgatáson. A kihallgatás egy óra hosszát tartott. Félhivatalosan jelentik, hogy a pénzügyminiszter mai kihallgatásán arra való tekintettel, hogy kinevezése óta nem volt még alkalma a pénzügyekről jelentést tenni, tárczája ügyeiről terjesztett kimerítő jelentést a király elé. A miniszter délután visszautazott Budapestre.

Lukács László kihallgatása egy óránál tovább tartott. Az audiencia után a magyar pénzügyminiszter az egybegyűlt hírlapíróknak azt mondta, hogy majnem kizárólag vámuügyekről tárgyalt és a kihallgatáson is ezekről volt szó. Mint szakminiszter természetesen a királyi kihallgatáson tárczájának sok különböző kérdéséről tett előterjesztést.

A hírlapírók egyikének kérdésére, vajjon politikai ügyek nem kerültek-e szóba az audiencián, Lukács László tagadólágg válaszolt. Valaki megkérdezte, hogy mi igaz a kormány kebelében felmerült ellentétekből.

— Ezek a híresztelések alaptalanok — válaszolt a pénzügyminiszter — különben e tekintetben gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök már nyilatkozott.

A beszélgetés során Lukács László megozálta azokat a híreket, mintha a legutóbbi pertörvényt magasabb helyről kívánták volna. Épp úgy egy árva szó sem igaz abból sem, hogy új magyar kölcsön czéljaira pénzt szerezni jött volna Bécsbe.

Kihallgatások a királlyal.

A király ma déli tizenkét órakor fogadta báró Burián közös pénzügyminisztert, délután félkettőkor pedig gróf Aehrenthal közös külügyminisztert.

A honvéd tüzérség.

Megírtuk, hogy Bécsben újra elővették a régi Tisza-féle vívmányt, a honvéd tüzérség kérdését, mely lefelé nemzeti vívmánynak látszik, a valójában pedig nem egyéb, mint burkolt létszámemelés és a hadsereg erősítése. Erre vonatkozólag most a kormány ezt a czáfolatot adja közre:

Egyes lapok a honvéd tüzérségre vonatkozó különféle híreket adtak közre. Illetékes helyről kijelentik, hogy Hazai Samu honvédelmi miniszternek bécsi utazásával összefüggésbe hozott és a honvéd tüzérségre vonatkozó híresztelések a részletekkel együtt alaptalanok. Tehát úgy a meglévő ágyukról, valamint azoknak a bécsi arsenalban történt elhelyezéséről és 57 milliót kitévő vételárúkról szóló közlemények valótlanok.

Abban a czáfolat-záporban, melyet a kormány a neki nem tetsző hírek ellen fordít, el lehet viselni ezt is. Ugy látszik, kissé nagyon is hamar sikerült ezt a „vívmány”-t kipattantani.

Hieronymi a miniszterelnöknél.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ma délelőtt 11 órakor meglátogatta a miniszterelnöki palotában gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököt és rövid tanácskozást folytatott vele.

Bécsi lap Khuenről.

Hogyha Khuen-Héderváry nem sok rokon-szenyvel találkozott itthon, vigasztalódhatik azzal, hogy annál több szeretet s reménység fogadja odaát Bécsben és Ausztriában. A Neue Freie Presse ma esti lapjában ezeket írja arról a köszönő levélről, melyet az ököritéiaknak juttatott adomány tárgyában a magyar miniszterelnök Bécs városához intézett.

Bár Bécs városának elhatározása, ugyszintén a magyar miniszterelnök válaszoló levele semminő összeköttetésben nem áll a politikával, mégis a miniszterelnök levelében említett testvéri, szomszédi viszony érzelmé nemcsak mint jelentéktelen közönyös udvariasság hat, még pedig azért nem, mert már hosszabb idő óta még az ilyen külsőségek is szokatlanokká váltak a monarchia két fővárosa között. A természetes és megszokott tehát mint

sőbb az „Ördög pilulái”-val. A következő esztendőben Reszler volt Sopronban, mintegy két hónapon át. Ez az igazgató is rossz fát tett a tüzre, mert előadatta Szigligetinek „II. Rákóczi Ferencz fogsága” című drámáját, amelyet a helytartó-tanács „egy időre” adatni nem engedett. Szép is az a szabadság!...

1864-ben és 65-ben megint Szigeti Imre játszott, 67-ben pedig Szerdahelyi Kálmán hozta el a Nemzeti Színház egynéhány művészt és művésznőjét, akik egy hétig gyönyörködtették a soproni publikumot. Azután Latábr Endre vette át a színházat, majd két év múlva Kocsisovszky Jusztin. 1872—3-ban Aradi Gerő, azután Némethy György, majd Vezéri, Mannsberger, Gerőfy, Beödy Gábor, Bogyó Alajos, majd megint Jakab Lajos, Somogyi Károly, Makó, Komjáthy, Dobó, Szalkay, azután megint Somogyi, 1901 és 1902-ben Deák Péter, 1903 és 1904-ben Szendrey Mihály, 1905-től azután Nádaszy. Már 1874-ben azt tervezte egynéhány magyar színész-kedvelő, hogy a város tartson fenn társas viszonyt Péccsel, s együtt tartsák fenn nyolcz hónapig a magyar színészetet. Nem sikerült, nemkülönben esütörtököt mondott egy hasonló czélú tervezet Pozsonnyal kombinálva. Végre 1885-ben kapja meg a teli évadra ezt a színházat magyar színigazgató először. A szerencsés vállalkozó Jakab Lajos.

Társas szövetkezést többször próbált Sopron, így 1886-ban Győrről, majd Székesfehérvárral. Aztán megint Győr kapcsolta

egy újdonság hat, mint olyasmi, ami bizonyos változást jelent. Mindenesetre sokkal kedvezőbb a monarchia legfőbb érdekeire nézve az az összekötés Bécs és Budapest között, amelyben testvéri, szomszédai érzelmekről van szó, mint a kölcsönös gyűlölködés. A levélváltásban egy tény a politikát is érinti. A magyar miniszterelnök levele talán néhány hónap előtt nem íródott volna vagy talán nem ily hangban. Még a kölcsönös érzelmek kifejezésével járó udvariasság is alig lett volna lehetséges egy olyan mozgalmas időszakban, amely a jelentől nem is esik oly távol. Korai dolog volna, ha heladási szövegeket. Még arra sem szabad különös súlyt helyezni, hogy gróf Khuen a választási mozgalom közepette szól a baráti szomszéd érzelmek kölcsönösségéről anélkül, hogy attól tartana, hogy már e pusztán szó is árthatna politikájának. A magyarországi választási mozgalmat régebben nem ritkán oly érzelmek kifejezése jellemezte, amelyek éppenséggel nem voltak testvériesek Bécsre nézve. Ha e tekintetben a két fővárosban és a két államban változás állana be, ha a humanizmus oly hidat képezne, amely utat nyit az oly erősen egymásba fonódó érdekek felismeréséhez, ugy ez bizonyára nagy előnye volna az egyeseknek, valamint az egész monarchiának.

A szekularizáció ellen.

Az országban mindig általánosabbá váló radikális irányzatok, amelyek a papi javak szekularizációját is napirendre tűzték, már is szervezkedésre kényszerítik az ellentábor. A kassai autonóm kath. kör közgyűlésén dr. Takács Menyhért jászvári prépost prelátus mozgalmat indított a szekularizáció ellen s azt a javaslatot tette, hogy ezertagú küldöttségben kérjék meg a kormányt a kath. autonómia megalkotására.

Kifejtette, hogy az autonómia létesítése érdekében a cselekvés tizenkettedik órája már elérkezett. A Nyugat, a Huszadik század, a Világ nyíltan vallja, hogy a szekularizáció érdekére alakult. A szocialisták országos értekezletükön hirdetik, hogy a szekularizáció szükséges. Magyarországon a budapesti után, a legtekintélyesebb egyesület ez a kör, az autonómia mozgalmának innen kell kiindulnia. Szükséges ez azért, mert az autonómia legbiztosabb védőbástyája annak a katolikus vagyonnak, amely nagyon elrablásának a jogosultságát ma bizonyos elemek a köztudatba iparkodnak átvinni. Ha szót emelnék, ha átiratban fordulnának a többi katolikus egyesülethez, nem volna nehéz egy ezertagú küldöttséget összehozni, amely a kormány előtt az összkatolikuság emez életbevágó óhaját, méltóképen tolmácsolná s teljességét ott hathatósan előmozdítaná. Ezután indítványozza, hogy az elnök a legközelebbi választmányi ülésen tegyen lépéseket e mozgalom megindítására. A prelátus indítványát a közgyűlés magáévá tette.

A kormány elpáholó barátja.

Deák Józsefet, a függetlenségi és 48-as irányú „Nyitramegyei Hírlap” felelős szerkesztőjét Kraus István nyitramegyei főispán tegnapi beiktatása után szerkesztőségében a munkapárt egy óriási erejű vezető tagja: Kraus Ottó póstyáni állatorvos tettelegesen megtámadta, amiért a munkapártiak garázdálkodása ellen erőlyes hangon írt. A szerkesztőségben Deák József és Deák István voltak, kik a támadót véresre verve, a szerkesztőségéből kidobták. Ugy látszik, a támadás elő volt készítve, mert a bankettről fiakkereken jöttek hárman a szerkesztőség elé és köztük a legerősebbet, Kraus állatorvost küldték be, talán azért is, hogy a verekedésnek ne legyen tanuja. Az inzulálási kísérlet nagy megbotránkoztatást keltett Nyitrán.

Tisza István Debreczenben.

Gróf Tisza István holnap reggel Debreczenbe utazik s résztvesz az ottani nemzeti munkapárt vasárnap délelőtt 11 órákor tartandó alakuló ülésén, ahol beszédet mond. Gróf Tiszát utjában elkíséri a Nemzeti Társaskör számos tagja, köztük Berzeviczy Albert titkos tanácsos, Szuhány Ferencz, dr. Miskolczy Imre, Hegedüs Kálmán és mások.

Az eperjesi ügyvédek állásfoglalása.

Az eperjesi ügyvédi kamara szerdán tartott közgyűléséből örömmel üdvözölte dr. Székely Ferencz igazságügyminisztert. Élénk sajnálatának adott azonban a közgyűlés kifejezést a felett, hogy az elmúlt időben a kir. Kuria elnöki állása politikai szempontok alapján töltetett be és erre az áll-

lásra az a férfiú nevezetett ki, aki igazságügy-miniszteri székében sem volt képes elődei nyomdokaiba lépni. Sajnálja továbbá, hogy a kir. Kuria jelenlegi elnöke minisztersége alatt a bírói állások betöltésénél politikai szempontok voltak irányadók és a kandidációk nem vették figyelembe.

Horvátországi ügyek.

A horvát tartománygyűlés ma folytatta tanácskozásait. Az indemnitás folytatolagos vitája során Novák Ferencz (tisza jogpárti) az indemnitás megszavazása ellen foglal állást s behatárol, sőt hosszadalmasan bírálja a bán programbeszédét, miközben hívei és a többség között ismételt szövegharcok keletkeznek. A javaslat egyes pontjaira áttérve, szülő a közpénzek felhasználásának módját bírálja. Azután erősen a magyar-horvát kiegyezés ellen fordul, melyet minden baj forrásának mond.

A zágrábi „Prokret” értesülése szerint Hideghéthy Imre, Szerém-megye főispánja, a bánnak bejelentette lemondását. A hír különösen Szerém-megyei magyarság körében keltett kínos benyomást, mindíg össze tudta egyeztetni a magyarság érdekeit állásának horvát jellegével. A kormány paktuma ugy látszik arra is kiterjed, hogy a magyar-barát tisztviselőket eltávolítja a helyükről.

Választási mozgalmak.

Budapestben a VII. kerületi Eötvös-párt végrehajtó-bizottsága ma délelőtt ülést tartott. Az értekezleten a Zuglóban vasárnap délelőtt 11 órákor tartandó gyűlés napirendjét állapították meg. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek Eötvös Károlyhoz intézett levele, amelyben a posta- és vasutalkalmazottak számára politikai jogaik gyakorlása tekintetében szabad elhatározást biztosít, mindenütt megnyugvást keltett. A postások és vasutasok közül ma délelőtt többen jelentették be csatlakozásukat az Eötvös-párthoz.

A hosszupályi kerület függetlenségi Kossuth-párti választói a kerület mandátumát dr. Kátai Jenő budapesti ügyvédnek ajánlották fel, akit a párt megbízásából a végül egy tiztagú küldöttség hétfőn Budapest fel is keresett. Dr. Kátai Jenő a jelöltség elfogadására nézve a napokban fog véglegesen nyilatkozni.

Rózsahegyén Angyal József munkapárti ellen Bajor Károly nemzetiségi lép fel.

Liptószentmiklóson Balla Mátyás visszalépett és helyébe Ruzsák János volt képviselőt jelölték Zsilinszky Mihály volt államtitkárral szemben.

Eger: Halász Ferencz miniszteri tanácsos, a gyöngyöspatai választókerület munkapárti jelöltje Abbáziból levelet intézett a gyöngyöspatai nemzeti munkapárthoz, melyben kijelenti, hogy betegsége való tekintettel a jelöltségtől visszalép.

Az ungvári választókerület munkapártjának végrehajtóbizottsága ma egyhangulag dr. Nehrbecsky Györgyöt jelölte a kerület képviselőjévé.

A berecki választókerületben Geréb János Kossuth-párti harezol dr. Szőke Gyula munkapárti ellen.

A kézdívásárhelyvidéki kerületben dr. Sinkopárti ellen Elekés Béla nyug. főispán Kossuth-párti küzd. Ebben a kerületben a munkapárt nem állít jelöltet.

A kézdívásárhely vidéki kerületben dr. Sinkovics Ottó munkapárti, Polónyi Géza p. k. 48-as és Kelemen Nándor Kossuth-párti lépnek fel.

Az illyefalvi választókerületben dr. Székely György munkapárti, ellenjelöltje Brázy Zoltán Kossuth-párti.

A nagajtai kerületben dr. Ferenczi Géza Justh-párti képviselőt törekszik legyőzni gróf Bethlen József. Mivel az alispán a Justh-pártiakat teljes erővel támogatja s támogatásukra jön a hónap folyamán Justh Gyula is, a küzdelem mindenütt heves lesz.

A megaszói kerület választópolgárai dr. Nagy Sándor budapesti ügyvédet jelölték párton kívüli programmal, aki a kerületet öt év előtt szabadlevű programmal már képviselte. Dr. Nagy a jelölést elfogadta.

A békésgyulai kerületben az elmúlt vasárnap tartott a függetlenségi párt jelölő gyűlést, amelyen a szavazatok megosztottak s elhatározták, hogy a legközelebbi vasárnapon a százas bizottság állapodjék meg a jelölt személyében. A jelöltek közül Simonka György már vissza is lépett. K. Schriffert József volt képviselőnek egyáltalában nincs is pártja. Próbálkozott még Berényi Ármán gyulai ügyvéd, de még a jelölésig sem jutott el. A kerületben kilátása csak olyan jelöltnak lehet, aki a szétforgácsolt árnyalatokat egyesíteni tudja. E

szempontból máris mozgalom indult meg, hogy dr. Lengyel fővárosi bizottsági tag, budapesti ügyvédet jelöljék. Nem kétséges, hogy a legközelebbi jelölő gyűlésen már egyértelműleg fog a polgárság az ő zászlója alá sorakozni. Lengyel Endre Kossuth-párti programmal vállalja a jelöltséget.

A monori kerület Justh-pártja dr. Nagy Dezső jelölte, aki vasárnap délelőtt mondja el programbeszédét Monoron. Dr. Nagy Dezsőt a párt több tagja kíséri le a monori gyűlésre.

A kászonyi választókerületben Hirtenstein Lajos volt Kossuth-párti képviselő eddig ellenjelölt nélkül áll.

A szarvasi kerület mandátumát küldöttségleg felajánlották tegnap Zsilinszky Mihály volt államtitkárnak. Zsilinszky a jelöltség elfogadása dolgában véglegesen még nem nyilatkozott.

Esztergomban Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár április 17-én mondja el programbeszédét. Zsolnán pedig április 22-én.

A dunavecsei kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje, gróf Benyovszky Sándor legutóbb Solton tartott beszámolót, ahol a jól szervezett párt száztárgu küldöttsége várta az állomáson. A szakadó eső ellenére több mint négyszáz szavazó polgár üdvözölte a párt körhelyiségében. Gróf Benyovszky Sándor egyórás beszédét lelkes éljenzessel kísérték.

Zentán — mint lapunknak ujabbban jelentik — Justh Gyula szerdai agitációja csufos kudarczsal végződött. Ugyanis a város főterén tartott népgyűlésen összegyűlt, alig 400—500 főre menő hallgatóság zöme a Kossuth-párti jelölt, dr. Ellinger Jenő híveiből állott, akik állandóan Kossuth Ferenczot és jelöltjüket éltetve, szüntelen zavarták Justhot. Végre is a csendőrség szurony-rohama iuttatta Justhkat szóhoz, akiket a kudarcz szemmel láthatólag lehangolt. Justh Gyula Zentáról másnap Lovász Márton támogatására Magyarokanizsára utazott. Zentán mindkét Lovász bukását biztosra veszik.

Justh Gyula körutja. Justh Gyula délvidéki körútjában tegnap este Temesvárra érkezett. A vasútnál Fülöp Béla udvari tanácsos és Kisfaludy Kálmán pártelölökök fogadták. A közönség éljenzte Justh Gyulát, akinek tiszteletére a Vigadóban társasvacsorát rendeztek. Dr. Hajdu Frigyes volt képviselő éltette Justh Gyulát, aki erre hosszabb beszédben válaszolt. Temesvárról Justh Gyula Lugosra utazott, ahol a Magyar Királyság szállításán délelőtt tartott nagygyűlésen nagyszámúban jelentek meg román választók és állami tisztviselők is. Justh Gyula lugosi beszédében főleg a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott s ezeket mondogta: A nemzetiségi kérdésben Irányi Dániel nyomdokain akar haladni. A nemzetiségeknek az egyház, a nyelv, a kultúra tekintetében teljesen szabad kezet kíván biztosítani és csak azt kívánja, hogy igaz polgárai legyenek a magyar hazának. A közigazgatásban a magyar, a román, a német, a szerb stb., mind egyformán bíráltsanak el, mert mind egyformán hű és odaadó fiai a hazának. Justh Gyula beszédének ezt a részét nagy lelkesedéssel fogadták a román polgárok, akik a gyűlésre dr. Petrovics István vezetésével vonultak föl. Lugosról Justh Gyula még a nap folyamán tovább utazott Verseczre, ahova ma este érkezett meg. Holnap résztvesz a verseczi függetlenségi nagygyűlésen, amelyen Gallovich Jenő, a D. M. K. E. főtitkára, a verseczi függetlenségi és 48-as jelölt programbeszédét mond.

A székelyhídi kerület Justh-párti képviselőjelöltje, Fráter Loránd vasárnap mondja el programbeszédét Székelyhídon, ahova az országos függetlenségi és 48-as párt részéről Nagy György volt képviselő utazik le.

A nyirboghányi kerületben dr. Horváth József, a nagyvázsonyi kerület volt országgyűlési képviselője lép fel Kossuth-párti programmal. A népszerű jelölt, aki a kerületnek szülöttje, Kemeccsén vasárnap résztvesz a 48-as függetlenségi Kossuth-párt nagygyűlésén, amelyre a párt számos tagja lekíséri. A kerület, eddigi képviselője Kállay Leopold, a jelöltségtől már visszalépett. A kerületben levő Justh-párti választók gróf Vay Gábort szándékoznak felléptetni. A nemzeti munkapárt Elek Lászlóval próbálkozik, de semmi kilátása nincs, mert hiszen a kerületben a munkapártnak egyetlen híve sincs.

A keczeli kerületben a választók egy része dr. Keserü Lajos kir. ügyészt jelölték munkapárti programmal. Ellenjelöltjei Pozsgay Miklós és Andorka Zoltán Kossuth-pártiak.

Pancsova: A munkapárt jelöltje báró Dániel Ernő. Ellenjelöltje eddig nincs, de alkalmasint lesz egy nemzetiségi és egy Justh-párti.

Ozora. A munkapártnak eddig nincs jelöltje. Fölléptek Musiczky Döme szerb radikális, és Polt Mihály önálló szerb programmal.

Nagybecskerek. Eddig Várady Imre az egyedüli jelölt Justh-párti programmal.

Törökbecse. A munkapárt jelöltje Bogdán Zsvikó. Föllépett még munkapárti programmal

Paskovits István bírósági végrehajtó. Föllép még egy szerb radikális is.

Nagykikinda. A munkapárt jelöltje Telecsy Kristóf. Ellenjelöltje eddig nincs.

Zsombolya. Pirkner János miniszteri tanácsos, a munkapárti jelölt Hódy Gyula Kossuth-pártival áll szemben.

Nagyszentmiklós. Rónay Ernő munkapárti és dr. Telbisz Imre Kossuth-párti állanak egymással szemben.

Törökkanizsa. Tallián Béla munkapárti és dr. Papp Róbert Kossuth-párti állanak szemben. Föllép nemzetiségi jelölt is.

Lovrin. Dr. Baross János Kossuth-pártival német nemzetiségi jelölt veszi fel a harcot. Munkapárti jelölt nincs.

Bérgaszentgyörgy. Papp Géza munkapárti és dr. Kardos Samu Justh-párti a jelöltek.

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerülésükben a választási mozgalmakról bennünket kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyadi-utca.

KÜLFÖLD.

A belga király látogatásai. Most már hivatalos részről is nyilvánosságra hozták Albert király külföldi látogatásainak sorrendjét. Eszerint Albert király májusban a londoni udvart fogja meglátogatni, júniusban Párisba utazik, júliusban Hágába, a berlini és bécsi udvarok látogatására pedig csak októberben kerül a sor. Erzsébet királyné el fogja kísérni a királyt külföldi útjára.

A Hraba-affér. A bécsi községi polgári klub elhatározta, hogy a Hraba városi tanácsos ellen benyújtandó becsületsértési panaszt a klub valamennyi tagja tartozik aláírni. Az alsóausztriai tartománygyűlés keresztényszocialista tagjai holnap délelőtt fognak ülést tartani a Hraba-ügyben. A tartománygyűlés részéről a tartományi választmány nyújtja be a panaszt Hraba ellen. Mivel Hraba egyuttal tartománygyűlési képviselő is, akit mentelmi jog véd, a tartománygyűlést új rövid ülészakarra fogják egybehívni, vagy pedig beárják a mostani ülészakart. Az előbbi esetben kéri fogják Hraba immunitásának felfüggesztését, amire a második esetben nem volna szükség. A polgári klub és az alsóausztriai tartományi választmány panaszához a keresztényszocialista reichsrat-képviselők is csatlakozni fognak. A tárgyalás a bécsi büntetőbíróház előtt lesz.

Fallières Rómában. Párisi jelentések szerint Fallières elnök még e tavasszal meg fogja látogatni Viktor Emánuel királyt. A látogatás miatt már is megindultak a tárgyalások a Párisban időző olasz külügyminiszter és a francia külügyminiszter között. A római látogatás programját a párisi kormány Tittoni nagykövettel fogja megállapítani.

Péter király Konstantinápolyban. Péter király tegnap megtekintette a konstantinápolyi nevezetesebb látnivalókat. A Sulejman, Achmed és Ajaszófia mecsetek és a szultán kincsestára, valamint a muzeumok voltak felvéve a programba. Mindenütt katonai tisztelegéssel fogadták és az utcákon nyugtató rengeteg nép viharos ovációkkal tüntetett mellette. Délután a király a szultán jachtján a Boszporuson kirándulást tett a nyílt tengerre. Utjában hadihajók kísérték. A király megtekintette a parti hadi erődítményeket. Este a szerb követséget, a konstantinápolyi szerb kolóniát és a török tartományokban levő szerb delegáltakat fogadta. Érdekes vendége volt Zali Emil, egykori bajtársa, aki annak idején megírta, hogyan harcolt Péter király a francia-német háborúban. Később a szerb követnél szűkebb körű ebéden vett részt.

A konstantinápolyi „Tasviri Efkiar“ című lap mai számában beszélgetés közöl, amelyet egyik munkatársa folytatott Milovanovics szerb külügyminiszterrel. A miniszter kijelenti, hogy létrehozta a Balkán-szövetséget, Törökország vezetése alatt. Ami az Adria-vasutat illeti, ugy ebben a tárgyban Törökország és Szerbia között már elvileg létrejött a megegyezés.

Péter király látogatásáról hivatalos kommuniké jelent meg, amely így hangzik:

Péter király és a szerb államférfiak, akik Konstantinápolyból távoztukban a szívélyes fogadtatás emlékéit viszik magukkal, oly benyomásokat hagytak itt, amelyek kedvező befolyással lesznek Törökország és Szerbia egymáshoz való viszonyára. A vezető férfiak közvetlen érintkezése módot nyújtott a két ország gazdasági érdekei feletti eszmecsereinek, mely alkalommal konstatálták, hogy az államférfiakat ugyanaz az óhaj tölti el, t. i., hogy Törökország és Szerbia általános jóléte fejlődjék az őszinte, békés, kölcsönös barátság érzelmeitől áthatott politika jótékony befolyása alatt.

Az angol flotta czirkáló utja. Az angolhoni és az atlanti flotta ebben a hónapban czirkáló utat tesz az Északi tengeren. Az ily módon egyesített haderő 12 csatahajóból, 13 páncélos czirkálóból, 50 torpedóhajóból, 6 műhelyhajóból és 20 tenger alatt járó naszádból fog állani. Ezek közt a hajók között legalább tíz Dreadnought van.

Harcz a lordok ellen. Az angol alsóház a mai ülésen elfogadta a lordok vétőjogára vonatkozó első határozati javaslatot, amelynek értelmében a felsőház tagjainak törvény tiltaná meg, hogy pénzügyi intézkedéseket elvessenek, vagy póthatározatokkal lassanak el. A javaslat elfogadása 539 szavazattal történt 237 ellen. A nacionalisták a kormányt szavazták.

Venizelosz György király ellen. Venizelosz, a krétaiak agitátora egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy ő, ha belépne is a görög kabinetbe, megmaradna ama meggyőződése mellett, hogy György királynak le kell mondania és a trónörökösnek kell a trónt elfoglalnia, bárha a trónörökös még makacsabb szellemű ember, mint atyja, aki azonban fő okozója annak a szomorú helyzetnek, amelyben Görögország jelenleg van.

Az albániai lázadás. Belgrádi jelentések szerint tegnap kénytelen-kelletlen fegyverszünetet tartottak a harcoló felek, mert mindkét oldalról megerősítéseket kaptak. A csapatok utközben hír szerint megkerülték Pristinát és már Gilanet és Ferisovicot fenyegetik, ami annak jele, hogy az albánok már Kaasanikban is felkeltek.

Pristinából érkező hírek szerint a három legutóbbi napon elkeveredett volt a harc a török katonaság és az albán fölkelők között. Az albánoknak egyetlen fegyverük a kés, de halálmegegyezéses küzdelemmel eljutottak egészen a török ágyukig, amelyek közül egynéhányat sikerült baltalmukba keríteniük. Az utközet első napján az albánok részéről kétszáz ember esett el. A Pristinában vezető országoton volt a legvéresebb a harc. Mind a két részen barbár kegyetlenséggel küzdöttek és a halottak borzalmasan meg vannak szonkítva. Varisovicból jelentik, hogy a lázadók a mostani kormány ellen zendültek föl és vissza akarják helyezni trónjára Abdul Hamidot. Pristinából érkező utasok hírelt hozták, hogy Gyakovában meggyilkolták a kajmakámot. Pristinát és közelében egy kisebb helységet az albánok megszállották. A belgrádi Politika azzal vádolja a mitroviczei osztrák-magyar konzult, hogy bele van keverve az albán lázadásba és hogy a guzinjei osztrák-magyar diplomáciai ügyvivőség bujtogatja a zendülőket. Illetékes török részről ezeket a híreket megczáfolják.

Sefket Torghut pasát kinevezték az albániai csapatok főparancsnokává. Az első hadtestből 18 zászlóaljbat indítanak a kossovói vilajet északi részébe. A már Lirül adott harczról jelentik még, hogy 200 főnyi csapatkülönítmény néhány hegyi ágyuval megtámadta az arnautákat, de rendkívül nagy tulerővel szemben meghátráltak. A csapatkülönítmény ez alkalommal egy ágyut, két löszerkocsit és 9 Mauzer-fegyvert vasztott. A csapatok Murad szultán mauzoleumáig vonultak vissza csekély veszteséggel, míg az arnauták részén igen sokan elesetek és megsebesültek. Burar és Karagula között a bolgár határőrök rálöttek a török katonákra, kik egyikét megsebesítették. Két órai harcz után katonatisztek léptek közbe, kik a lövöldözést megszüntették.

El Rómától!

— Az amerikai görög-katolikus kérdés. —

Ujabb támadás Ortinszky püspök ellen.

Budapest, április 8.

Az északkeleti Magyarországból Amerikába szakadt görög-katolikus magyarok ügye már évek óta állandóan foglalkoztatja a magyar közvéleményt. Sőt foglalkozott ezzel a kérdéssel nemcsak a közvélemény, hanem a magyar kormány, az osztrák diplomácia, a Vatikán, a magyar püspöki kar is, de mindemez érdeklődés semmivel sem vitte a megoldáshoz közelebb a kérdést, sőt még jobban elmérgesítette.

Az amerikai görög-katolikusok, akik háromnegyed részben magyarországiak és csak egynegyed részben galicziaiak, mikor ez a kérdés a fokozottabb mérvű kivándorlás folytán először felmerült, három veszedelemmel dacoltak. Legelső sorban az amerikai római katolikus — köznyelven ír, — püspökök tulbuzgalmával, amely a gör. katolikusok és római katolikusok között létrejött Unióban biztosított ó-szláv szertartásuk elrablásával latin szertartásukká akarta őket teenni, másodsorban a schizmával, mely pénzzel és ígéretekkel az orosz világuralmi eszmének akarta megnyerni őket, végül a panszlavizmussal, amely legkivált Amerikából küldi mérgezett nyilait a mi itthoni szlávaink közé.

A kérdésnek ebben a stádiumában az amerikai görög-katolikusok és különösen a magyarországiak külön püspökség felállítását követelték a maguk számára a Vatikántól és ez irányban megkeresték annakidején a magyar kormányt, az osztrák diplomáciát, hogy az előkészítő lépéseket tegyék meg. Ezek meg is történtek. A püspök kinevezésének ideje azonban épp a szerencsétlen darabont-korszakra esett, amikor idehaza sem védte a kormány a magyar érdekeket, hát még a külföldön. Az osztrák diplomáciának fúrge észjárásu washingtoni követe: Hengelmüller ur tehát gondolt egy merészet és nagyot és egy-kettőre egy galicziai osztrák szerzetest zudított a háromnegyed részben magyarországi görög-katolikus amerikaiánusok nyakába.

És itt kezdődött a tulajdonképeni veszedelem. Mert Ortinszky Szótérnak amerikai görög-katolikus püspökké történt kinevezésével a már felsorolt három bajon kívül egy negyedik is zudult az ottani grékusok nyakába: az ukrainizmus. Az a legutóbb felszínre került politikai irányzat, amely az osztrák Reichsrathba is bevette magát és amely nem kíván egyebet, mint a nagyruháknak Ukrajna visszaállítását és függetlenségét. Az összes görög-katolikus ruthéneket egy önálló államban kívánja látni. Ez államot alkotnák: Galiczia ruthén része, Magyarország ruthén megyéi Debreczenig és Miskolczig s végül Oroszország kisoroszországi része. Ortinszky ennek az eszmének az exponense.

Igen világos tehát, hogy egy ily veszedelmes eszme propagálójával a nyakukon a magyarországi görög-katolikusok a legkevésbé sem lehettek megelégedve, sőt még az amerikai görög-katolikus galicziánusok is kézzel-lábbal kapálódtak ellene. Lett is Ortinszky kinevezése nyomán olyan felzudulás Amerikában, hogy az emberek, még a templomokban is verekedtek. Végül is a magyar kormány és pedig a koalíciós kormány vette a kezébe az ügyet és sikerült neki az amerikai görög-katolikus magyarokat úgy amennyire megnyugtatnia. Ugyanis közreműködött a Vatikánnal abban az irányban, hogy a munkási és eperjesi egyházmegyék Amerikában élő hivei egy külön püspökség alatt elkülöníttessenek a galicziánusoktól és Ortinszkytól. E közreműködés különösen Firczak Gyula munkási és Vályi János eperjesi püspökök buzgólkodása folytán sikerrel is kecsgettetett, amennyiben a Vatikán ígéretet tett a kérdésnek ily értelmű orvoslására. De nem azért osztrák diplomácia a mi diplomáciánk, hogy egy kérdés egyenes és természetszerű megoldásába csak úgy simán belenyugodjék. És Hengelmüller ur ismét gondolt egyet. Bevárta, amíg a koalíciós kormány helyéről eltávozik, azután meghiusította az

egész megoldást. Még Magyarországra is eljött, Khuennal is beszélt, csak hogy *Ortinszky* osztrák állampolgár léttére továbbra is megmaradhasson a magyar állampolgár görög-katolikusok amerikai püspökének.

Igen ám! De *Hengelmüller* ur számításába egy hiba csuszott be. Megfeledezett azokról, akiknek a béréről tulajdonképpen szó volt: az amerikai görög-katolikus magyarokról. Ez a magyarság pedig legutóbb hatalmas kongresszust tartott *Johnstownban* és elhatározta, hogy *Ortinszkyt* püspökének el nem ismeri, az egyházi vagyont rá nem írta, neki *cathedratumot* nem fizet és elvárja a papságtól, hogy szintén megszakítson *Ortinszkyval* minden hivatalos összeköttetést, tőle se jurisdikciót, se dispensatiót, se hivatalos intézkedést ne fogadjon el. Kijelentette a gyűlés, hogy szolidaritást vállal az *Ortinszky* által vagy közbenjárása által fölfüggesztett, vagy fölfüggesztendő papjaival, azokat védelmébe veszi, *jövőjüket anyagilag is biztosítja*. Rómába 2 papból és 2 laikusból álló küldöttséget küld s ha ez a küldöttség nem hozná meg az amerikai gör. kath. egyház teljes rendezését, kimondta a népgyűlés, hogy akkor megalakítja a független gör. kath. egyházat, mert a mostani állapotot tovább tűrni nem lehet.

Az amerikai görög-katolikus magyarok tehát inkább elszakadnak Rómától, sem hogy magyarságukat megtagadják. Ez a tény, ameddig *Hengelmüller* ur sikeresen elvitte a dolgokat.

Csak hogy ez az ügy itt még nem ért véget. Mert ehhez az új amerikai alakuláshoz a visszavándorlás folytán Magyarországnak is köze van. Kétségtelen ugyanis, hogy az amerikai görög-katolikusoknak ez az energikus állásfoglalása az operjesi és munkácsi egyházmegyék grékusai közt is erős animozitást fog kelteni Róma ellen és szinte bizonyos, hogy a szakadás Magyarországra is át fog terjedni. Hogy itt minő dimenziókat fog ölteni, az még ma kiszámíthatatlan. Egy azonban bizonyos, hogy ennek az eszmének már ma is nagyon sok híve van Magyarországnak nemcsak a görög-katolikus de római katolikus hívők között is, akik szívesen alapítanák meg a Rómától független magyar katolikus egyházat.

Ilyen körülmények között igazán nem lehet tudni, hogy *Hengelmüller* ur akadémikusodása nem juttatja-e majd a magyar nemzeti eszmét egy váratlan újabb erősséghez, mert egy ilyen alakulás igazán erőssége lenne a magyar nemzeti állam annyit hangoztatott egységességének és függetlenségének.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Bereg vármegye törvényhatósága folyó hó 5. és 6-án tartotta tavaszi rendes közgyűlését *Patay* András főispán elnöklésével. Megalakították a vármegyei földadó bizottságot, melynek feladata a földbirtok arányos megadóztatása szempontjából a beérkező javaslatok felett határozni. A bizottság tagjai csupa nagybirtokosok. *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök leiratát a kormány kinevezéséről tudomásul vették és öt törvényes működésében támogatják. A közgyűlés Mosonmegye átiratához, hogy a kormány erélyesen járjon el a Verein zur Erhaltung des Deutschtums in Ungarn izgatási ellen — hozzájárult. Több vármegye átiratát a közgyűlésben támogatják, valamint *Szepes- és Pozsonymegye* átiratát, hogy a városi orvosoknak és felekezeti tanítóknak félúru vasúti jegy adassék. A közgyűlés jóváhagyta *Beregszász* városnak a csendőrségi szolgálatnak a város területén való megszüntetése és a rendőrség létszámának és fizetésének kérdése tárgyában hozott határozatát. A közgyűlés több kisebb ügy elintézésével véget ért.

Ugocsa megye törvényhatósági bizottsága ma Nagyszőlősen tartott közgyűlésén töltötte be a *Becské* Emil alispánnak főispánná történt kinevezése folytán megüresedett alispáni székét. Dr. *Varga* Lajos eddigi főjegyző és *Szentpály* Miklós első aljegyző márkózték egymással. A bizottság hat szótöbbséggel *Szentpályt* választotta meg. Első aljegyzővé megválasztották *Csepes* Bélát, második aljegyzővé dr. *Lator* Lászlót.

Széchenyi emlékezete.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 8.

A legnagyobb magyar halálának ötvenedik évfordulóját ünnepelte ma az ország. Ma van ötven éve, hogy a nemzet vezéreinek egyik legideálisabb alakja, gróf *Széchenyi* István, egy váratlan pisztolylövéssel véget vetett életének. Ez a nap gyásznapja volt az országnak, mely akkor nemcsak nagy fiát, hanem tepsedéből fölébredt életének legszebb álmait és vágyait temette. Azóta ötven esztendő mulott el, nagy idő — a nemzet életében egy pillanat és egyetlen pillanat abban a nagy érzésben is, mely a hazaszeretet és honfiai erőnyek egyik le nem dönthető bálványát öleli körül. A fővárosban és szerte az országban mindenfelé ünnepelnek, a házakról nemzetiszíniú lobogók lengenek, az iskolákban színtelnek az előadások, s az ünneplők sorába beállottak a tudományos testületek és különböző közintézmények is, melyek gróf *Széchenyi* Istvánnak köszönik létezésüket.

Az ünneplés a Ferencz József-téren volt a legélénkebb. Gróf *Széchenyi* Istvánnak a Tudományos Akadémia előtt álló érc-szobrát már a kora reggeli órákban feldiszitették, s a parkban egymást érik az ünneplők, kik virágot, vagy koszorút visznek a *Széchenyi* szobra elé. Estére az ünneplés az utcákról a Vigadó nagytermébe vonult, ahol gróf *Apponyi* Albert mondta el magasan szárnyaló beszédét a legnagyobb magyar emlékezetére. Mint a magyar társadalmi élet megteremtőjét, a nemzeti újjá- születés alapvető munkását ünnepelte gróf *Széchenyi* Istvánt, aki a lelkét lehelte az állam elalélt testébe. Gróf *Apponyi* mélyenjáró beszédét harsogó, szünni nem akaró éljenzéssel és tapsal honorálta a Vigadó termét zeufolásig megtöltő közönség.

Az ünnepek soráról a következő részletes tudósítással számolunk be:

Reggel a szobor előtt.

Korán reggel diszruhás rendőrök állták körül a *Széchenyi* szobra körül elterülő parkot. A közönség ekkor már nagy tömeggel hullámozott a téren és élénk érdeklődéssel leste az első ünneplő csoport megérkezését. Pontban tíz órakor, legelsőnek a *piarista gimnázium* ifjúsága érkezett meg. Hatalmas nemzeti színű szalaggal ellátott babékoszorut tettek le a szobor talapzatára. A következő küldöttség a VII. kerületi külső főgimnáziumból érkezett meg, kegyeletük jeléül díszes koszorút helyezte a szoborra.

A müegyetemi ifjuság ünnepe.

Jóval tizenegy óra előtt sűrű tömegekben gyülekeztek a müegyetemi ifjuság ünnepejének vendégei a szobor előtt. Itt voltak többek között *Molnár* Viktor államtitkár, valamint *K. Jónás* Ödön müegyetemi prorektor vezetése mellett a Müegyetem tanári kara és zászló alatt a müegyetemi ifjuság. Az érdeklődő közönség sorában megjelent *Jászai* Mari, a Nemzeti Színház művésznője is, aki egy szál fehér rózsát tett le a szobor talapzatára.

Pontban tizenegy órakor kezdődött az ünnepség. Az egyetemi énekharok *Hackl* N. Lajos karnagy vezetésével elénekelték a Himnusz, melyet a közönség fedetlen fővel hallgatott végig. Ezután *Rényi* József tanár lépett a szobor talapzatára, hogy elmondja emlékbeszédét *Széchenyi*ről.

Széchenyi István halálának ötvenedik évfordulója alkalmából megjelent itt — mondotta *Rényi* — a Müegyetem tanári kara és ifjúsága, hogy halálának adjon kifejezést *Széchenyi*vel, a müegyetem megteremtőjével szemben és halála jeléül koszorút helyezzen a szoborra. Senki sem tagadhatja azt a nagy haladást, melyet az emberiség a mult században tett és senki sem tagadhatja, hogy ezt a haladást jórészt a technikának köszönhetjük. Azok a nagy társadalmi átalakulások, melyek a francia forradalom óta végbementek, legnagyobb részben a műszaki tudományoknak köszönhetik létrejöttüket. Nem lekiésnylése ez az egyéb foglalkozásoknak, csak annak a kijelentése, hogy nem állnánk ott, ahol ma állunk, ha a technika nem szolgáltatott volna nagyszerű eszközöket, amelyek hathatósan közreműködtek a társadalmi rend nagy átalakulásaiban. Itt van például a Lánchíd, amely a közteherviselésnek volt az első megnyilvánulása, hiszen a

Lánchíd volt az első híd, melyen urnak és parasztnak egyaránt fizetnie kellett. *Széchenyi* István volt ennek az országnak az első nagystíli, igazi reformátora. Azóta, hogy ő nincs többé, félszázad mult el, de még ma sem értük el azt a fokot, amely *Széchenyi* szemei előtt lebegett. Akkor fogjuk elérni, ha nem a bölcsőjében születik meg az emberrel a becsületes czime, rangja és társadalmi állása, ha szakítunk a születési előjogokkal és a munka fogja megadni az emberek rangját és munkájának értéke szerint fognak felfelé jutni a társadalmi rangosztályokon. Ha becsületes lesz a munkánk, el fogjuk érni az ország teljes függetlenségét is.

Ezután *Pivny* Aladár negyedéves müegyetemi hallgató tartott beszédet, amelyben röviden vázolta *Széchenyi* István életét és munkásságát. Beszéde végén a müegyetemi ifjuság haláljának adott kifejezést a nagy magyar iránt.

Pivny felszólalása után a müegyetem diszruhás szolgálói két hatalmas, nerezetiszin-szalagos babékoszorut helyeztek a szobor talapzatára, amelyekkel a Müegyetem tanári kara és az ifjuság hódoltak *Széchenyi* emlékezetének. Ezután a közönség tagjai apró virágokréttákkal valóságos elárasztották a szobor talapzatát. A szépen sikerült ünnepélyt az Egyetemi Énekharok a Szózat eléneklésével fejezték be, mire a nagyközönség teljes rendben eloszlott.

Széchenyi-ünnep a Vigadóban.

A *Széchenyi* István emlékére rendezett ünnepségek vezérlő és legkimagaslóbb társadalmi megnyilatkozása kétségtelenül az „Országos *Széchenyi* Emlékünnep” volt, melyet ma este tartottak meg a Vigadóban.

A nagyterem egészen megtelt közönséggel. Az első sorokban a következő kiválóságok foglaltak helyet szemben *Széchenyi*nek vörös-kék szalaggal ékesített, pálmák között álló arczképével: Gróf *Széchenyi* Béla és felesége, gróf *Széchenyi* Bertalan, gróf *Széchenyi* István, gróf *Széchenyi* Viktor, gróf *Széchenyi* Ernő, a tudományegyetem tanácsa, a müegyetem tanácsa teljes számmal, gróf *Csekonich* Endre, gróf *Mailáth* József, gróf *Mailáth* Gusztáv püspök, gróf *Mailáth* György, gróf *Apponyi* Albert, *Berzeviczy* Albert, *Márkus* József, gróf *Burchard-Béla* Károly, *Eszterházi* Miklós herceg, *Firczak* Gyula és *Balázs* Lajos püspökök, *Antal* Gábor református püspök, *Zelenka* Pál, *Szily* Kálmán, *Kazy* József min. tan., gróf *Almássy*, gróf *Festetic* Tiaszilo, *Giesswein* Sándor kanonok, báró *Forster* Gyula, báró *Prónay* Dezső, *De Fontenau* vicomte főkonzul, gróf *Khuen-Héderváry* Károlyné, gróf *Hadik* János, *Altstuhl* Artur és neje, *Gaál* János főrend, *Timon* Ákos, *Katona* Mór és *Sághy* Gyula egyetemi tanárok, gróf *Chotek* Rezső, báró *Vécsey* Miklós, *Fülöp* Kálmán főpolgármester, gróf *Wenckheim* Dénes, báró *Orosdy* Fülöp és neje, *Ferencz* József unitárius püspök, báró *Rosner* Ervin és neje, *Rubinek* Gyula, *Nyegre* László volt képviselő, gróf *Zichy* Jakabné, *Szalay* Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója és még mások.

Az ünnepély a Himnusszal kezdődött, melyet az Opera énekharok adott elő orgonakisérettel. A megnyitó beszédet *Schandl* Károly dr., az országos bizottság elnöke mondotta. A próza akusztikájára be nem rendezett Vigadó terme elnyelte a rövid megnyitót, amely *Széchenyi* szellemének örök életével és kultuszával foglalkozott. *Aczél* Ilonának, a Nemzeti Színház tagjának előadása következett ezután. *Arany* János „*Széchenyi* emlékezetét” olvasta fel.

Az est fénypontja *Apponyi* Albert beszéde volt. A mélyenjáró bölcselő és jellemrajzbuvár elokvenciájával világította meg *Széchenyi* nagyságát. A hatalmas koncepciójú beszéd értékben emelkedett gróf *Apponyi* bűmulatos fonetikája által, amely felsőbb tudomány öt elsőrangú és ritka előadó művészsze, a szónoklás tudójává teszi.

Apponyi elmondta, hogy *Széchenyi* a magyar társadalmi élet megteremtője. A társadalmi élet áll öntudatos gazdasági és kulturális törekvések szerves összefüggéséből; ennek pedig előtte éppen csak nyomai voltak. A kényesebb igényűek idegen kultúrákban éltek szellemi életüket, gazdasági élet pedig hogyan fejlődhetett volna ott, ahol gazdagodni — kivéven örökség vagy házasság vagy szerencsés véletlenek által, egyáltalán nem lehetett, de nem is volt különös ok, hogy valaki erre törekedjék.

Hogy ebben a tepsedő társadalomban is születessen és tényleg születtek kivételes egyéniségek, nagy költők, nagy tudósok, széles látókörű politikusok, ezt mindnyájan tudjuk, de ezekben csak a faj természetje nyilvánult meg; lehetőségeinket mutatták meg nek, a létező társadalmi milieuban azonban anomália benyomását tették. Közvetlen átalakító hatásuk nem volt, bár sok elmét előkészítettek az átalakulásra; hisz nem is öntudatos reformatori célzat, hanem az egyéni tehetség spon-tén ereje mozgatta és irányította tevékenységüket, mely ekkép rendszerré nem válhatott. Ami rendszeres, tudományos tevékenység létezett, az sem

volt egyéb, mint azon gyakorlati ismeretek művelése és közvetítése, amelyeket az akkor létező társadalmi és politikai állapotok igényeltek; a jogtudomány állott első sorban: a magánjog, az évszázados juris perok tudománya és a közjog egy szilárdan megalapozott és rendszeresen kiépített defenzív tudomány, amely legalább elméletben fentartotta nemzeti önállóságunk eszméjét és így az akkori magyar néplélek idealizmusát képviselte. Mert azoknak a nemzedékeknek, amelyek ily tökéletlen társadalmi életet éltek, van egy halhatatlan érdemük, egy kipusztíthatlan jogczimük az utókor elismerésére és haláljára: ők fentartották alkotmányunkat, megvédték nemzeti létünket; szegényes volt ez az élet, de azokban a szűk keretekben, amelyekben mozoghatott, magyar volt és magyar maradt minden ostrommal szemben. Amde ez örökre így sem mehetett; a rohamosan fejlődő kor offenzívájával szemben, arultaknak mutatkoztak defenzíváknak hagyományos fegyverei, csak úgy, amint vannak hajdan megvívhatlan várak, amelyekkel hamar végezne a modern tüzérség.

A vajdó század keresi azt az embert, aki összefoglaló áttekintéssel felfogja és megformulzza a nagy átalakulást, megjelöli annak eszközeit, megállapítja rendszerét, megmozgatja erőit. Milyen legyen ez az ember? Széles látókörű, hogy az egész művelt emberiség társadalmi munkáját, a sikeres rugóit, az eredmények feltételeit átölelje tekintetével; gyakorlati eszű, nem doktrinaer, hogy kiválogathassa azt, amire leginkább szükség van és ami nálunk keresztülvihető; szívós és kitartó akaratú, megküzdni képes nem csupán a külső nehézségekkel, hanem az ősi lomhaságnak mindent kifárasztó passzív ellentállásával is; lángoló hazafiságtól és fajszeretettől hevített, hogy világpolgári tudása felett is uralkodjék magyar szíve és hogy a végcél ne abban lássa csupán, hogy a földön valamelyes emberi haladás, emelkedés és virágzás legyen, hanem mindenekfölött abban, hogy a magyar nemzet haladjon, emelkedjék, virágozzék, de minden körülmények közt magyar maradjon! Ilyen emberre várt az a homályos ösztön, amely sejtette helyzetünk tarthatatlanságát; és midőn ezt az embert lerajzoltam, Széchenyi Istvánt jellemeztem.

— Az utókor úgy ítél, hogy Széchenyinek egyetlen tévedése az volt, mikor kivé, hogy tévedett, pedig nem annak a bizonyos összefüggésnek felismerésében, a saját és a többi nagy kortársak munkája közt, hanem az önvádban, amelyet ebből levont. 'Annak, amit közvetlen alkotott, dicsősége csak öregbedik azzal, ami alkotásából szükségképp következett. A görgeteg, amelyet ő megindított, kockázattal járt, de csak azzal, amelyet el nem lehet választani az életől, és amelynél nagyobb a tespedés kockázata. Hogy megmozdított és a megmozdulást odáig vitte, ahol többé sem megállásról, sem meghátrálásról szó nem lehetett; ez az ő történeti nagysága, ez teszi őt azzá, aminek Kossuth Lajos nevezte: a legnagyobb magyarrá.

A közönség a beszédet percekig megtapsolta. Gróf Széchenyi Aladár beszéde közbejött akadály miatt elmaradt. Előfordult még a műsorban, kizárólag Széchenyi emlékezetétől: Márkus Lili zongorajátéka és a Kladifkó Vilmos, Gábler Vilmos és Mezlényi Nándor zenéje. Gerber Jenő Ernő hegedűi játéka után az Opera énekára elénekelték Kun László Széchenyi dalát, majd a Szózatot és ezzel a két és fél órán át tartó lélekemelő ünnepély véget ért.

Az iskolák ünnepe.

A nagy ünnepély után elsőnek a budapesti ág. hitv. ev. főgimnázium jelent meg a szobornál. Az ünnepi beszédet dr. Szigethy Lajos tanár tartotta. A tanulók éneke és szavatai tarkították a műsort.

A Deákteri evang. polgári iskolában Mikóli Kálmán tanár emlékezett meg Széchenyiről. A tanulók énekszámokkal és szavatokkal szerepeltek az ünnepség műsorán.

A budapesti I. ker. állami főgimnázium „Széchenyi Önképzőkör” gróf Széchenyi István emlékére ma délelőtt 9 órakor diszülést tartott, melyen Lux Béla, Ciglan, Dobrovits és Schneller S. tanulók működtek közre.

A VI. ker. állami főgimnázium ifjúságának ünnepsége a Himnusz eléneklésével kezdődött. Ezután Barna Mihály főigazgató lelkes beszédet mondott, mire Szász Lajos megtartotta az ünnepi szónoklatot. Az ünnepségen a diákok is szerepeltek. A záróbeszédet Endrei Ákos tanár mondotta. Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

A VIII. ker. Homok-utcai polgári fiúiskolában Bényerfi János igazgató Széchenyit, mint a mai polgári Magyarország megteremtőjét jellemezte. Majd Hajós Fülöp tanár ismertette Széchenyi élete folyását, irodalmi, társadalmi és politikai téren szerzett érdemeit. A tanuló ifjúság Mór Károly tanár vezetésével hazafias dalokat énekelt. A László Mihály-féle nyilvános főgimnázium ifjúsága szintén szép ünnepély keretében emléke-

zett meg a nagy magyarról. Sass István fölolvasása és Kerpely Brunó ifjúsági elnök szavata után Vida Aladár igazgató helyettes méltatta a nap jelentőségét és buzdította az ifjúságot szorgalomra és hazaszeretetre.

A Róser nyilvános felsőkereskedelmi iskola és polgári iskola ifjúsága mai ünnepélyén a megnyitó beszédet Róser János igazgató mondotta. Ezután Bihari: Rekvimét adta elő az ifj. zenekar. Arany: Széchenyi emlékezetét szavaltta Molnár Lajos. Liszt II. Rapsodis hongroise: zongorán előadta Zrinszky Béla. Garai J. Kelet népéhez című költeményét Sugár Gyula szavaltta. Bercsényi nőiáját előadta az ifjúsági zenekar, végül az I. kerületi (budavári) felsőbb leányiskola ünnepélyén Bellaágh László igazgató megnyitó beszéde után Masson Izabella tanárnő ismertette gróf Széchenyi István életét és működését, az énekkar hazafias dalokat adott elő.

A budapesti állami felsőbb leányiskola délelőtt tartotta Széchenyi-ünnepét az iskola disztermében. Az ünnepi beszédet dr. Takács György igazgató tartotta, aki megható szavakkal vázolta Széchenyi életének főbb korszakait. Ezután Haich Sári gimnáziumi tanuló elszavaltta Arany János „Széchenyi emléke” című költeményét. Az ünnepély alatt az iskola karénekesei hazafias dalokat énekeltek.

A VI. ker. községi felső kereskedelmi iskola emlékünnepélyén Lengyel Sándor gróf Széchenyi István életét és működését ismertette. Dr. Eukács István igen szép ünnepi beszédet mondott és végül az ifjúsági énekkar a Szózat eléneklésével befejezte az ünnepélyt.

Az I. kerületi Diána-úti elemi népiskolában Széchenyi emléket Egrí Tóth Kálmán igazgató megnyitó beszéde után a növendéksereg szavallattal és énekkel ünnepelte. Az ünnepi beszédet Asztalos Gyula tanító mondotta. Az ünnepség után a gyermekserg az iskola zászlója alatt a Széchenyi-szoborhoz záródokolt és azt Egrí Tóth Kálmán lelkesítő beszéde kíséretében megkoszoruzta.

Fényesen sikerült Széchenyi-ünnepet rendezett a budapesti Kereskedelmi Akadémia. Szuppán Vilmos igazgató megnyitó beszéde után Dománovszky Sándor dr. tanár ismertette Széchenyi életét és korát, mire Fürst Ernő felső osztályú tanuló Hegedűs Istvánnak „Széchenyi galambja” című költeményét szavaltta el, utána pedig dr. Váradi Antal igazgató lendületes beszédben vázolta Széchenyi írói munkásságának országos hatását és az irodalomnak a nemzet ébresztésére való befolyását. Az ünnepélyt a Himnusz eléneklésével fejezték be.

Az V. ker. Markó-utcai főgimnáziumban ma délelőtt 10 órakor tartották Széchenyi-emlékünnepélyt. A Himnusz eléneklése után dr. Kaszák József intézeti tanár tartott emlékbeszédet, majd Pongor József VIII. o. tanuló szavaltta el Arany Jánosnak „Széchenyi emléke” című költeményét. Az ünnepély végén a Szózatot énekeltek.

Az V. kerületi Szemere-utcai községi népiskola ma délelőtt félkilenc órakor ünnepelte meg Széchenyi István emlékezetét. A gyermekek előtt megmagyarázták a legnagyobb magyar önfeláldozó és az új Magyarországot megalapozó munkálkodását. Ezt a méltatást egy-egy szavalt és hazafias dal követte. Azután a III—VI. osztálybeli ifjúság, 600 fiú és leány, az iskola diszszászója alatt Szabó Dezső igazgató és a tanítótestület vezetése mellett gróf Széchenyi István szobrához vonultak és annak talapzatát virággal hintették be. Végül Vernier Gelb Róza énektanítónő az ifjúsági énekkarral hazafias éneket adott elő.

Egyéb ünneplések.

A református konvent

ma délelőtt ülést tartott, s a napirend előtt dr. Kenessey Béla erdélyi püspök felszólalt és kegyeletes szavakkal áldozott Széchenyi István emlékezetének.

Az utózkán lengő gyászszólok is hirdetik — ugymond — hogy a legnagyobb magyar éppen ötven éve halt meg. Ötven év múlva is megrezdül a nemzet lelke. Ezek közül a falak közül a napi politika ki van zárva. A legnagyobb magyar emlékezet mellett a napi politika is elenyészik, csak az ő nagy gondolatai domborodnak ki. Az a legnagyobb politikus, aki egy népket jövőbe vetett reményét meg tudja erősíteni, Széchenyi nemzetünknek ezt a jövőt adta, amikor reá mutatott arra, hogy a nemzet feladata nem kisebb, mint hogy kifejtse a magyar nemzetben lévő összes értékes tulajdonságokat és Nyugat-Európát egy új néppel ajándékozza meg. A magyar református egyháznak, mely a magyar nemzeti tulajdonoknak volt mindenha ápolója, mint nemzeti egyháznak is, ez a feladata.

A konvent a püspök nagy hatást keltett beszédét lelkes éljenzéssel fogadta és Széchenyi emléket a jegyzőkönyvben megörökítve, Kenessey beszédét szintén jegyzőkönyvbe venni rendelte.

Az Országos Magyar Iskolaegyesület

mai közgyűlésén Rákosi Jenő elnök megnyitó beszédében megemlékezett Széchenyi Istvánról, és azt az óhaját fejezte ki, vajha a legnagyobb magyarnak, Széchenyinek, valamint Kossuthnak és Deáknak a nemzet a Gellérthegy ormán Pantheon emeljen. Dr. Toldy László székesfővárosi könyvtáros azt az indítványt terjesztette elő, hogy az egyesület Andrassy-érmének egy példányába a következő köriratot véssesse be: Széchenyi István grófnak — a legnagyobb magyar dicső emlékének és ezt adja át Széchenyi Béla gróf koronaörnek, Széchenyi István fiának, hogy azt a családi relikviák közé helyezze el. Azonkívül Széchenyi nevére 10.000 koronás alapítványt létesítsenek, amelynek évi kamatait budapesti és vidéki iskolákba járó nem-magyar ajku növendékeknek adják ki, akik a magyar nyelvben és történelemben jeles előmenetelt tanusítanak. Az indítványokat az igazgató-tanácsnak adták ki véleményezés végett.

Az Országos Iparegyesület

mai egyetemes szakosztályi ülését szintén Széchenyi István emlékezetének szentelte. A szertn látogatott ülésen Matlekovits Sándor elnök néhány kegyeletes szóval emlékezett meg a mai évfordulóról, kiemelve, hogy Széchenyi nemcsak politikai, de közgazdasági nagyság volt és hogy a mai ülésen speciálisan az ipar és az iparfejlesztés terén szerzett érdemeiről kell megemlékezniök. Ezután dr. Soltész Adolf egyesületi titkár tartott előadást Széchenyi és az iparfejlesztés czimrel. Széchenyi fellépésének rövid méltatása után kiemelte, hogy annak a nagyszerű koncepcziójának, amelyet Széchenyi élete élénk tár, Magyarország újjászülését se ért folytatott agitatorikus munkájának legnevezetesebb részlete volt az iparfejlesztés. Röviden vázolta az előadó a magyar ipar állapotát Széchenyi előtt, azután Széchenyi első ipari alapításáról szólt, a saját birtokán létesített gépműhelyről és gépgyárról, amelynek annak idején a czenki vaskék és vetőgépek révén jelentős hírneve volt. Szólt azután a czenki cukorgyárról és a Széchenyi birtokán megindult selyemtermelésről, amely gyakorlati példával illusztrálta a selyemtermelésről írott rövid munkájának fejtegetését. Széchenyi ipari alkotásai közül legmesszebbre ható fontosságú a Pesti Hengermalom megalakítása, amelylyel ma is legjelentékenyebb iparunknak, a világhírű magyar malomiparnak vetette meg alapját. A hengermalommal kapcsolatban gépgyárat és vasöntőt is létesített és résztvett azonkívül az óbudai hajógyár megalapításában is. Közgazdasági munkájának tengelye az ország industrializálásának gondolata volt; a közlekedés javítása, a Duna—Tisza szabályozás, a hajózás megteremtése, az államvasuti rendszer propagálása, a közutak javítása, mind ezt a célt szolgálta. A tarifa felségjogot is főképpen az ipar érdekében követelte. Általában az ipar természetes fejlődésének feltételeit akarta megteremteni. Ezek az iparfejlesztések Széchenyi egyéniségének főbb jellemvonásai. Hasznos okulást meríthetnek ezekből is éppen úgy, mint egész életéből a mai kor emberei, akik közül éppen azok távolodnak el tőle leginkább, akik a leghangosabban enlegetik nevét, akik Széchenyi kultuszát lefoglalják maguknak az ő céljaitól idegen, vele ellentétes célok érdekében. A mai félszázados évforduló — ugymond — legyen az igazi Széchenyi kultuszé, azé, amely az ő életének alkotó, tanító bölcsességét a maga valóságában fogja fel és beszédes példáját követni igyekszik.

Az előadást a jelen voltak lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták.

A főváros iparügyi bizottságának

mai ülésén a napirend előtt dr. Körömy Árpád tanár, bizottsági tag szólalt föl és kegyeletes szavakkal emlékezett meg Széchenyi Istvánról, akinek halála napját ma az egész ország gyászolja. Széchenyinek — ugymond — elsősorban a főváros és különösen az iparügyi bizottság tartozik örök hálával. Midőn 1828-ban a főváros diszpolgára lett és utána Pest városa megvendégelte, a legnagyobb magyar azt mondta, hogy mindenki boldog lehet, aki Pest városának, az ország szívének előrehaladásán fáradozhat. Ő — mondotta Széchenyi — nem parádés polgára, hanem munkás polgára kíván lenni a városnak. Ezek a szavak és Széchenyi szelleme hassa át az egész országot és segítse boldoggá, nagygyá és demokratikussá tenni a magyar nemzetet.

A zajos tetszéssel fogadott szép felszólalást dr. Déri Ferencz elnök indítványára a bizottság mai jegyzőkönyvében örökítette meg.

A vidék ünnepe.

De megünnepelték a nagy magyar emléket mindenhol a vidéken is. Így például Szatmárnémetiben a város összes iskolában nagyobbabán em-

létkünnepélyeket rendeztek. Az iskolapületeken fekete zászlók lengnek.

Sopronban az ottani katolikus főgimnázium ifjúsága és tanári kara megkoszoruzta Széchenyi szobrát, majd délután az egész intézet ifjúsága és tanári kara vasuton Nagycenkre utazott, ahol megtekintették a mauzóleumot és az ottani szobrot is megkoszoruzták. Pacher Donát tanár hazafias beszédet mondott és az ifjúság közül is többen szavaltak.

Pozsonyban az összes iskolákban ünnepségeket rendeztek. A ferenczrendiek templomában Szapáry Beláné grófné ünnepi gyászmisét mondott, amelyen megjelentek az arisztokrácia tagjai. A felső kereskedelmi iskola Széchenyi-ünnepén részt vettek az országos értekezletre Pozsonyba érkezett kereskedelmi és iparkamarai titkárok. Perjessy László szegedi titkár az ifjúsághoz szép beszédet intézett.

Késmárkon ugyancsak az összes iskolákban Széchenyi-ünnepélyeket tartottak. A liceumban Banczik Samu, a kereskedelmi iskolában Márki Sándor tanár mondott emlékbeszédet.

A kolozsvári egyetem tanácsa Széchenyi halálának félszázados évfordulója alkalmából az egyetemi aulában fényes emlékünnepet rendezett, amelyen nagyszámú közönség és az egyetemi hallgatók teljes számmal megjelent. Dr. Udránszky László rektor ünnepi megnyitója után dr. Navratil és Márki Sándor tanárok mondottak emlékbeszédeket. A beszédek után az egyetemi dalkör hazafias dalokat énekelt, végül dr. Udránszky rektor szép beszéddel zárta be az ünnepséget. — A kolozsvári többi tanintézetek szintén szép ünnepélyeket rendeztek.

Esztergom város közönsége Széchenyi emlékére szép gyászünnepélyt rendezett. Az ünnepség reggel 9 órakor gyászistentisztelettel vette kezdetét, amelyen megjelent a városi tanács a polgármester vezetésével, az összes városi tanintézetek és nagyszámú közönség. Az iskolák külön is rendeztek emlékünnepélyeket.

Az egri főszékesegyházban ünnepes gyászistentisztelet volt. Az összes iskolákban külön-külön emlékünnepélyeket rendeztek, míg Eger város közönsége vasárnap tartja meg Széchenyi emlék-ünnepét.

Erdős Lajos püspök elrendelte, hogy a tiszántúli ref. egyházkerület összes iskoláiban Széchenyi István halálának 50-ik évfordulóján iskolai emlék-ünnepélyeket rendezzenek. Hajduböszörményben az összes népiskolákban ünnepélyek voltak, a tanítók emlékbeszédeket mondtak. A ref. központi leányiskolában tartott ünnepélyen Porcsalmy Gyula igazgató mondott beszédet Széchenyiről, a növendékek a Himnuszt és Szózatot énekelték. A főgimnáziumban tartott ünnepélyen Köblös Samu igazgató, a polg. leányiskolában Varga Etelka tanító mondottak beszédeket és a növendékek hazafias dalokat énekelték.

EGYHÁZAK.

— (A Zoványi-ügy.) A Zoványi-ügyben hozott konventi bírósági ítélet a közvéleményben a legnagyobb megdöbbenést kelti. Most már kétségtelen, hogy ez a döntés, mely mögött személyes sérelmek és klikkérdések egész légiója izzott, hatalmas rést ütött a református egyház reputációján. A felelősség ezért azokat terheli, akik olyan fontos érdeküknek érezték egy nekik kellemetlen ember eltávolítását, hogy ennek a fejében nem átalották a protestantizmus régi szabadelvű hagyományainak a kompromittálását s a tudományos vélemény-szabadság beszűkítését.

Zoványi Jenőt, az állásától irodalmi működése miatt elmozdított teológiai tanárt, nagy ovációkkal fogadta a sárospataki közönség és tanulóifjúság, amelynek körében általános a felháborodás a ref. konventi bíróság középkori jellegű ítélete miatt, amely kenyerétől fosztott meg egy családapát, aki most családijával együtt bizonytalan jövőnek néz elébe. A konventi ítélet ugyan félnyugdíj mellett elmozdításra ítélte Zoványit, de ez reá nézve csupán félévi fizetéssel való végkielégítést jelent, minthogy Zoványi, bár huszonegy év óta áll, részben mint lelkész, részben mint tanár, egyházi szolgálatban, nyugdíjjogosultsággal még nem bír; ezelőtt kilencz évvel, 1901-ben választották meg ugyanis teológiai tanárrá, anélkül azonban, hogy előző papi szolgálati éveit beszámították volna, bár ezt Zoványi többször sürgette, de hiába, mert kérését ellenfelei, akik az egyházi előjáróság tagjai, elutasították. Minthogy nincs esze-

rint tizévi tanári szolgálata, nyugdíjigénye sincs s csak végkielégítésre formálhat jogot, ha csak az egyházi hatóság most utólag papi szolgálatban töltött éveit is hozzá nem számítja tanári éveikhez. A két bíróság tagjainak számát összevetve, kitűnik, hogy összesen huszonhét egyházi bíró közül huszonkettőnek véleménye szerint Zoványi nem követett el tudományos iratai által büntetésre méltó cselekményt s csupán öt bíró volt közülük ellenkező véleményen. Minthogy Zoványi kijelentette, hogy papi állást, amelyet pedig felajánlott neki, a ref. egyház kebelében az ítélet után el nem fogadhat, bár megzáfolta a hírt, mintha ref. egyházból kilépni szándékoznék, méltányos volna, ha Zoványi az államnál, vagy a fővárosnál kapna megfelelő alkalmazást, ahol tudományos felfogását szabadon nyilváníthatja.

— (A protestáns közös bizottság ülése.) A magyarországi református és az evangélikus egyházat közösen érdeklő ügyek tárgyalására kiküldött állandó bizottságnak ma, pénteken este báró Bánffy Dezső elnöklelte mellett ülése volt. A bizottság az 1848. évi XX. t.-cz. végrehajtása ügyében tanácskozott.

— (A református konvent.) A református konvent mai ülésén a jogügyi bizottság javaslatai kerültek tárgyalásra. A bizottság a Eozsna és Hercegovina területén lakó többnyire magyar reformátusok szervezkedésében és alkotmányos jogokkal való fölruházása kérdésében nagy sérelmet lát az új alkotmány életbeléptetése óta. A boszniai alkotmány szerint az összes felekezetek kaptak tartományi képviselőt 25.000—25.000 lélekre egy-egy képviselőt. Csupán csak a protestánsok nem nyertek képviselőt, állítólag azért, mert számuk nem éri el a 25.000-et. Sőt a jövőre nézve sem nyert garanciát a protestánsok. Dr. Baksa Lajos erősen jelentést tett a konventnek és így került az ügy a jogügyi bizottsághoz. A bizottság határozati javaslata értelmében a boszniai tartománygyűlést a protestánsok mellőzése miatt törvénytelennek tartja. A magyarországi református egyház magában foglalja a magyar koronához tartozó országok református híveit és így az 1723-iki törvény alapján törvényi jogon Bosznia és Hercegovina református híveit is. Javaslata a konvent az ügyet a közös protestáns bizottsághoz tette át azzal, hogy a bizottság illetékes helyen írásbeli jelentést tegyen és a megindított tárgyalásokról a jövő konventet értesítse. A Református Lelkészezségület mult évi közgyűlése elhatározta, hogy az 1848. évi XX. törvényozikk végrehajtása tárgyában egy monstre-küldöttséget szervezzenek, amely a király elé járul és kéri a törvény végrehajtását. A jogügyi bizottság javaslata a konvent a közös bizottság elé utalta az ügyet. A mult évben a pápa tudvalevőleg külön jezsuita tartományt alkotott Magyarországon. A református lelkészezségület ezt a pápa me-rendületének tartja, amely a magyar állam szuverenitásába ütközik. A jogügyi bizottság ugyancsak a közös bizottsághoz óhajlja az ügyet terelni. A konvent ily értelemben határozott. Több apró ügy elintézése után báró Bánffy Dezső néhány szóval be-rekesztette a konvent tanácskozásait.

— (A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság-nak) ma dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t. és dr. Baksay Sándor püspök elnöklelte mellett választmányi ülése volt, amelyen a református és az evangélikus püspökök, valamint világi vezérek, mint a választmány tagjai közül sokan vettek részt. Az ülés főbb tárgya a társaság idei könyvkiadványainak megbeszélése és az Egyháztörténelmi Adattár szerkesztőjének megválasztása volt. Ezenkívül több belső igazgatási ügy került szónyegre. A választmány radikálisabb intézkedést határozott el a tagdíjhátralékok behajtása érdekében.

— (Evangélikus istentisztelet.) A Fehérváry ut 2. szám alatt lévő iskolában vasárnap délelőtt evangélikus istentisztelet lesz.

TÁVIRATOK.

— Az olasz külügyminiszter bucsuzása.

Páris, április 8. San Giuliano olasz külügyminiszter tiszteletére, aki ma ideérkezett, hogy a köztársaság elnökének átadja visszahívó levelét, Pichon

külügyminiszter reggelit adott, amelyen Briand miniszterelnök is megjelent.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	április 8.	április 7.	április 6.
Newyork. Buza helyben 123 májusra 120 $\frac{1}{8}$ júliusra 113 $\frac{3}{4}$ Tengeri májusra 68 $\frac{3}{8}$ júliusra 70 $\frac{3}{4}$ szeptemberre 70 $\frac{1}{2}$	123 120 $\frac{1}{4}$ 113 $\frac{3}{4}$ 67 $\frac{3}{8}$ 70 $\frac{3}{4}$ 70 $\frac{3}{4}$	— — — — — —	— — — — — —

Chicago.
 Buza májusra 112 $\frac{3}{8}$
 júliusra 105 $\frac{1}{2}$
 Tengeri májusra 58 $\frac{3}{8}$

New-York április 8. Gyapot májusra 14.85 (14.59). Gyapot júliusra 14.63 (14.39). Gyapot New-Orleansban helyben 145.18 (149.16). Petroleum Stand white New-Yorkban 775 (790). Petroleum Stand white Philadelphiában 775 (790). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.30). Zsir 14.30 (14.00).

Chicago, április 8. Zsir májusra 14.47 (14.60). Zsir júliusra 14.10 (14.22). Szalonna short clear 14.14 (14.14). Sertés júliusra 24.20 (24.35).

ÚJDONSAGOK.

NAPIREND. Naptár: szombat, április 9. — Róm. kath.: Dömötör vt. — Prot.: Dömötör. — Görög-ország: március 27. Matrona vt. — Zsidó: Veád. 29. — A nap két reggel 5 óra 26 perczkor, nyugszik este 6 óra 38 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 35 perczkor, nyugszik este 6 óra 09 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
 A Petőfi Ház (erekllyemúzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — Agancskiallítás a Vigadóban. Nyitva 10—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Bélyegtervkiállítás a telefon-központ épületében. Nyitva 9—1-ig és 3—5-ig. Belépődíj nincs. — A Műcsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Képzőművészeti Főiskola kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Művészház kiállítása. Nyitva 10—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Háziipari Szövettség állandó vásárja (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig és 3—7-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára 9—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

— Jenő főherceg elutazása. Jenő főherceg ma délelőtt ötnapi budapesti tartózkodás után Sarkotic vezérőrnagy kíséretében elutazott Budapestről Bécsbe, ahonnan folytatja útját állomáshelyre: Innsbruckba. A főherceg az egész utat automobilon teszi meg.

— Öröm a spanyol királyi családban. Madridból jelentik: Ena királyné most immár negyedszer van reményteljes állapotban. A királyné a legközelebbi hetekben várja lebetegedését.

— Kiténtetés. A király, mint felhivatalosan jelentik, a személye körüli minisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére Lányi Róbert posta- és táviró-főfelügyelőnek, a budapesti kézbesítő postahivatal vezetőjének sok évi hű szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjével adományozta.

— Változások a hadvezetőségben. A legközelebbi jövőben a következő változások lesznek a tábornoki karban: Frank Litor lovag temesvári és Pálfiak Oszkár gráci hadtestparancsnokot csapatfelügyelőkké fogják kinevezni, az előbbit budapesti, az utóbbit bécsi székhellyel. Steinsberg tábornok, a krakkói hadtest parancsnoka és Mörk tábornok, a kassai hadtest parancsnoka nyugalmra vonulnak. Hadtestparancsnokká fogják kinevezni: Weigl báró altábornagyot Krakóba, Schikofszky altábornagyot Gráciába, Terkulja altábornagyot Temesvárra és Ziegler altábornagyot Kassára. Koller gyalogsági tábornok egyelőre megmarad prágai hadtestparancsnoknak, a rangban ifjabb csapatfelügyelőnek azonban nem lesz alávéve, hanem olyan minőségű lesz az állása, mint annak idején báró Appel lovassági tábornoké, aki a szerajevói hadtestnek volt az önálló parancsnoka.

— Az új budapesti honvéd-térparancsnok. A király elrendelte Berthóty Pál helyi alkalmazású ezredesnek, budapesti honvéd-térparancsnoknak egészségügyi tekintetből jelenlegi szolgálati állása alól való fölmentését; helyébe konyai Kys Antalt, a budapesti honvéd-térparancsnokságnál beosztott helyi alkalmazású alezredes nevezte ki budapesti honvéd-térparancsnokká.

— Vilmos császár és a szocialisták. Nagy fel-tűrést kelt politikai körökben a rendőrfőnökségnek az a határozata, hogy ezuttal nem tiltja be a szocialdemokratáknak jövő vasárnap szabad ég alatt tervezett népgyűlését s azt hiszik általában, hogy a rendőrfőnökségnek ez a váratlan engedélye Vilmos császár egyenes parancsára történt és azon a kihallgatáson ment határozatba, mikor legutóbb Homburgban volt a birodalmi kancellár a császárnál. De figyelemreméltó az a körülmény is, hogy a szocialdemokrata párt vezérei a rendőrségen utaltak az ősi porosz tradíciókra, amelyekben a szocialdemokraták felnőttek s amelyek biztosítékot adnak arra, hogy a rendet nem fogják megzavarni. A konzervatív lapok természetesen felvannak háborodva és a berlini rendőrséget teszik felelőssé minden következményért.

— Marx János elnökgazgató. Megemlékeztünk róla, hogy a Ludwig Gyula nyugdíjaztatása óta üresedésben volt államvasuti elnökgazgatói állásra a napokban Marx János miniszteri tanácsost, az államvasutak eddigi helyettes elnökét fogják kinevezni. A kinevezés híre mindenütt örömet és meglepődést keltett. Marx János, aki hosszú idő óta áll a magyar államvasutak szolgálatában, egyike a legkiválóbb vasuti szakértőknek. Pályáját még a régi tiszavidéki vasutnál kezdte, mint vasuti mérnök, azután a Kassa-Oderbergi vasutat szolgáltatta. Mint talantumos, végtelen szorgalmu, szívós kitartású ember mindenütt kitűnt és amikor Ordódy Pál közlekedésiügyi miniszter felszólítást intézett valamennyi magánvasutalozó, hogy ajánljanak neki alkalmas személyt a megüresedett főfelügyelői állásra, Marx Jánost ajánlották erre a magas állásra. Ordódy Pál miniszter ki is nevezte Marx Jánost, akinek állami szolgálata a magy. áll. vasutaknál tulajdonképpen itt kezdődik. Hetedfél évig töltötte be ezt az állást. Ekkor Baross Gábor kereskedelmi miniszter Zágrábba helyezte át üzletvezetőnek, ahol negyedfél esztendőig kiváló sikerrel működött. Zágrábról Budapestre került az üzletvezetéségre. Nemsokára már a magyar államvasutak igazgatója, majd pedig a forgalmi osztály főnöke lett, amely felelősségteljes állást tizenkét évig töltötte be, amíg 1905-ben az államvasutak helyettes elnökévé nevezetett ki. Fontos pozíciójában mindig magasabb rangú szempontok és nemzeti érdekek vezették. Minden intézkedésében szembe előtt tartotta a vasutak fontos közgazdasági hivatását s méltóbb és alkalmasabb embert nem lehetett volna állítani a Máv élére, mint ő.

— Roosevelt utazása. Egy Münchenből érkezett távirat jelenti, hogy Waldburg-Wolfegg herceg Württembergben lévő wolfeggi kastélyába meghívta Roosevelt volt elnököt. A wolfeggi kastélyban érdekes történelmi és művészeti gyűjtemények vannak, így a többi közt ott van Amerika keresztelvénye, az a híres térkép, amely 1500-ban készült s amelyen először fordul elő az „Amerika“ elnevezés. Roosevelt Wolfeggben Zeppelin-féle léghajónál fog szállni.

— A haditengerészet köréből. A király kitűnő szolgálata elismerésül adományozta: a vaskorona-rend 3. osztályát a díj elengedésével: lovag Kohen Richárd ellentengernagynak és Feigl Lipót ezredes-hadbíróknak; a Ferencz József-rend tisztjé: Haraschin Gusztáv 2. oszt. tengerész-főhadbíróknak; a Ferencz József-rend lovagkeresztjé: Turina Ágost 2. oszt. főgépipuzemvezetőnek és Lovisoni Ferencz 3. oszt. tengerészfőhadbíróknak; a katonai érdemkeresztet: Holub Ferencz és Vest Győző fre-gattkapitányoknak; Teichgraber Ferencz és Heyssler Erik korvettkapitányoknak; gróf Thun és Hohenstein Imre sorhajóhadnagyoknak; Hardtlandi Reichardt Leó hadtengerészeti helyi alkalmazásbeli korvettkapitányoknak.

— Beteg irónő. Özv. Gyarmathy Zsigánét, az ismert nevű irónőt súlyos vesebajjal Kolozsvárról a Veres Kereszt kórházba szállították. Az irónő annyira elgyengült, hogy a szükséges műtétet nem lehet rajta elvégezni. Állapota reménytelen.

— Katonai kitüntetések. A király Szelestey Károly nyugalmazott eszendőrezredesnek a vezérőrnagy címet és jellegét, dr. Elbel Károly nyugalmazott elsősosztályú honvéd-főtörzsorvosnak a vezértörzsorvosi címet és jellegét díjmentesen adományozta, továbbá elrendelte, hogy Hikker Károly nyugalmazott százados-kezelőtisztnek nyugalmazásában helyezése alkalmából a legfelsőbb meg-célgedés kifejezése tudtul adassék.

— Francia tudós Budapesten. Megszoktuk, hogy a mi szép fővárosunkba leginkább a Balkánt járó francia színtársulatok, pikáns chanteuse-ök, no meg azok a bizonyos párisi viveur-ök rándulnak el, akik az „éjjeli Budapesttel“ óhajtanak megismerkedni. Ezek azután a futólag látott és fölszínesen megértett nemzeti sajtóságokból és viszonyokból kialakítják ama Tissot-írádkat, melyek ferde világításban mutatják be Budapestet és Magyarországot a nagy külföld előtt. Vajmi ritkán téved el körünkbe komoly francia tudós, mert hát az, amit rólunk hallott, nem igen bátorítja arra, hogy velünk megismerkedjék, hogy nálunk ismereteket bővítsen. Azért üdvözlőjük nagy örömmel Jules Gautier-t, a francia közoktatásiügyi minisztérium középiskolai ügyosztályának igazgatóját, aki ma este érkezett Budapestre, — mert nem a magyar cigány, nem is a magyar „petite femme“ esalagatta ide, hanem mert úgy véli, hogy a mi közoktatásiügyi intézményeink érdekesek a tanulmányozásra. Jules Gautier, mint komoly tanfőúrhoz illik, egész eszében jött. Nem kíván föltűnni, kerüli az ünnepeket és egyedül vágya, hogy minél zavartalanabban szentelhesse magát a feladatának. A híres pedagógus hozzánk ma este Bécsen át jött, hol egy napig időzött. A pályaudvaron Fontenay vicomte francia főkonzul és dr. Erődi Béla udvari tanácsos, tankerületi főigazgató fogadta. A szívélyes üdvözlések után francia vendégünk Fontenay vicomte-tal a Hungária-szállóba hajtatott, s a negyedik emeleti 424 zámu szobába vonult vissza, majd kis idő múlva a francia főkonzul társaságában a szállót elhagyta, hogy kissé körültekintsen. Monsieur Gautier, aki szakmájára nézve a klasszikus nyelvek tanára, mintegy 58 éves, imponáló termetű férfiú, akinek deresdős barna hosszú haja, hosszú szakála és villogó szemüvege rávall a tudósra. De könnyed, elegáns, lekötözöden udvarias fellépése viszont elárja, hogy francia, nem pedig valami „zerstreuter Professor.“ A hírneves pedagógus körülbelül keddig marad Budapesten. Dr. Erődi Béla udvari tanácsos erre az időtartamra a következő komprimált programot állította össze: Holnap a VI. kerületi felsőbb leányiskolát és leánygimnáziumot, a VI. kerületi reáliskolát, a farsori ágostai evangélikus főgimnáziumot és az István-uti VII. ker. állami főgimnáziumot tekintti meg. Az István-uti főgimnáziumból a Vakok Intézetébe, onnan pedig az Erzsébet-nőiskolába megy. Vasárnap az Iparművészeti Muzeumot, a Pedagógiai Könyvtárt, a Tanszer-Muzeumot. Hétfőn művészeti és Földmívelési Muzeumot. Hétfőn az egyéb muzeumainkat, kedden pedig a Pedagógiumot, a Rákóczi-kollégiumot, a II. kerületi reáliskolát s a Ferencz József nevelő-intézetet tekintti meg. Holnap, szombat délután 5 órakor a Nemzeti Muzeum dísztermében Gautier előadást tart Középiskolai oktatás multja és jövője címen. Természetesen a magyar vendégszeretettel is megismertetik vendégünket. Holnap délután a Vakok Intézetében dejeuner lesz. A Ferencz József intézetben dinerhez teritenek, s — a többek közt — a Rákóczi-kollégiumban is rendeznek lakomát a tiszteletére. Ezeknél sokkal fontosabb, hogy szellemi tekintetben is megfeleljünk várakozásának. Remélhető, hogy ezt a látottak meg is fogják haladni. De bármennyit tanul is nálunk, mégis csak mi leszünk a nyertesek.

— A Terézianum új parancsnoka. Bécsből jelentik: A hadsereg rendeleti lapja közli Roth József vezérőrnagynak, a 98. gyalogdandár parancsnokának a Terézianum katonai akadémia parancsnokává történt kinevezését báró Giessl Artur altábornagy helyébe, akit a király a 20. gyaloghadosztály parancsnokává nevezett ki.

— A Halley-üstökös. Fokvárosban, az ottani obszervatóriumban ma figyelték meg először a Halley-üstököst a perihéliumból való kilépése után.

— Gróf Zichy Aladárné temetése. Ma délután temették el negy részvét mellett Vajtán az elhunyt gróf Zichy Aladárné, született Hunyady Henriette grófnőt. A temetésre külön vonaton érkeztek Vajtára a Zichy, Hunyady, Mailath, Széchenyi grófi családok tagjai. Ott volt gróf Zichy János vallás-és közoktatásiügyi miniszter is, továbbá gróf Széchenyi Viktor, Fehérmegye főispánja, Szücs alispán és sokan mások a megye vezető emberei közül. Az országgyűlési néppártot Rakovszky István, Molnár János, Buzáth Ferencz, Rakovszky Béla képviselték. Délelőtt fél tizenegy órakor Mécsáros plébános szent misét mondott a vajtai templomban, melynek hajójában volt felravatalozva az elhunyt grófnő. Délután fél két órakor a beszentelést dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári megyés püspök végezte. A holttestet ezután az uradalom tisztviselői a temetőbe vitték, melynek közepén az ideiglenes kriptában helyezték el, míg el nem készül az e helyre tervezett kápolna.

— Viszály a monakói fejedelem családjában. Nem újabb keletű már az a viszály, mely a monakói fejedelem és fia közt kitört s mely most annyira nyilvánvalóvá lett, hogy Monakóban éppen annyit beszélnek róla, mint Franciaországban és az összes európai udvarokban. Ösmeretes, hogy a monakói fejedelem a montekarlói oceanografiai muzeumot a francia köztársaságnak ajándékozta. Erre a muzeumba, mely csak a közelmúlt napokban nyílt meg, Albert fejedelem nagyon büszke. De a fia — ugylátszik — nem. A trónörökös egyben azt a kijelentést tette, hogy mihelyt trónra kerül, a híres oceanografiai muzeumot nyomban állóvá fogja átalakítani. Albert fejedelem ezt lehetetlenné akarta tenni, ezért nagy összeget adományozott a párisi oceanografiai intézet megalapításának céljaira és a monacoi muzeumot is Franciaországnak ajándékozta. Ebben a tétében tehát pusztán az vezérelte, hogy az intézetet a tudomány számára megmentse. Sokan azt állítják, hogy a muzeum átadása az első lépés Monaconak Franciaországhoz való csatlakozásához. A monakóiak legnagyobb része szereti ugyan a fejedelmet, de azért alig várják a kedvező alkalmat, hogy a francia köztársasághoz való csatlakozásukat proklamálhassák. Erre azonban a fejedelem halála előtt aligha lesz alkalom. A mostani trónörökös trónralépése kétségkívül nagy nehézségekbe fog ütközni.

— Országos diák-kongresszus. A szociális diák-kongresszus szakosztályai ma szorgalmasan tárgyalták a bejelentett programponctokat. Délelőtt a diák-jóléti szakosztály ülésezett dr. Schandl Károly elnöke alatt, akinek a diák-jóléti intézményekről elmondott bevezető beszéde után Pálóczi Horváth Zoltán a „Magyar diákság multja, jelene és jövője“ címen tartott igen érdekes előadást. Nagy tetszéssel fogadták Rubinek Istvánnak, a diákság önképzéséről tartott előadását. Dr. Both Dezső az „Egyetemi ifjúság a szövetkezés terén“ című tartalmas előadásával fejeződött be a szakosztály ülése. — Délután a Köztelek tanácstermében Czeller Jenő elnöklésével a szociál-pedagógiai szakosztály ülésezett. Rákóczy Sándor „A főiskolai diákság szociális munkájá“ról igen érdekes és sok tekintetben megszívlelendő előadása után dr. Hindy Zoltán, a Mensa Akadémiát, a Diák Otthont és az Egyetemi Kórházat ismertette nagy érdeklődés mellett. Markos Olivér az „Ifjúság és a charitás“ című előadásában az ifjúságnak az emberbaráti kötelességek terén való működését fejtegette, dr. Téglás Géza pedig a főiskolai ifjúságnak a hazai iparpártolás terén szükséges állásfoglalását sürgette nagyhatású beszédben.

— Czárán Zoltán állapota. Legújabb értesülésünk szerint a szerencsétlenül járt urlovos állapotában beállt javulás nem volt tartós. A beteg többször elveszti eszméletét és az is nagy baj, hogy nem akar enni. Ezért a beteget ma még nem lehetett beszállítani Budapestre.

— Az angolok érdeklődése Magyarország iránt. A nagy alapítvány alkalmából, melyet hazánknak a külföldön való ismertetése céljából a napokban kapott a Magyar Tudományos Akadémia, érdekesek tartjuk felemlíteni egy klasszikus bizonyosságunkat, hogy a helyesen megírt ismertetések Magyarországról milyen érdeklődést képesek kelteni. Dr. Vargha Gyula miniszteri tanácsos, a központi statisztikai hivatal igazgatója a londoni magyar kiállítás alkalmából egy terjedelmes füzetben ismertette Magyarország viszonyait. Ennek a füzetnek angol nyelvű kiadásából már eddig ötezer példány kelt el és a sürgető megrendelésekre most készült el a kiadvány harmadik kiadása kétezer példányban.

lékünnepélyeket rendeztek. Az iskoláépületeken fekete zászlók lengnek.

Sopronban az ottani katolikus főgimnázium ifjúsága és tanári kara megkoszorúzta Széchenyi szobrát, majd délután az egész intézet ifjúsága és tanári kara vasuton Nagycenkre utazott, ahol megtekintették a mauzoleumot és az ottani szobrot is megkoszorúzták. Pachter Donát tanár hazafias beszédet mondott és az ifjúság közül is többen szavaltak.

Pozsonyban az összes iskolákban ünnepeket rendeztek. A ferenczrendiek templomában Szapáry Béláné grófné ünnepi gyászmisét mondott, amelyen megjelentek az arisztokrácia tagjai. A felső kereskedelmi iskola Széchenyi-ünnepén részt vettek az országos értekezletre Pozsonyba érkezett kereskedelmi és iparkamarai titkárok. Perjessy László szegedi titkár az ifjúsághoz szép beszédet intézett.

Késmárkon ugyancsak az összes iskolákban Széchenyi-ünnepélyeket tartottak. A liceumban Banczik Samu, a kereskedelmi iskolában Márki Sándor tanár mondott emlékbeszédet.

A kolozsvári egyetem tanácsa Széchenyi halálának félszázados évfordulója alkalmából az egyetemi aulában fényes emlékünnepet rendezett, amelyen nagyszámú közönség és az egyetemi hallgatók teljes számmal megjelent. Dr. Udránszky László rektor ünnepi megnyitója után dr. Navratil és Márki Sándor tanárok mondottak emlékbeszédeket. A beszéd után az egyetemi dalkör hazafias dalokat énekelt, végül dr. Udránszky rektor szép beszéddel zárta be az ünnepeket. — A kolozsvári többi tanintézetek szintén szép ünnepélyeket rendeztek.

Esztergom város közönsége Széchenyi emlékére szép gyászünnepélyt rendezett. Az ünnepség reggel 9 órakor gyászsztentisztelettel vette kezdetét, amelyen megjelent a városi tanács a polgármester vezetésével, az összes városi tanintézetek és nagyszámú közönség. Az iskolák külön is rendeztek emlékünnepélyeket.

Az egri főszékesegyházban ünnepes gyászsztentisztelet volt. Az összes iskolákban külön-külön emlékünnepélyeket rendeztek, míg Eger város közönsége vasárnap tartja meg Széchenyi emlék-ünnepét.

Erős Lajos püspök elrendelte, hogy a tiszántúli ref. egyházkerület összes iskoláiban Széchenyi István halálának 50-ik évfordulóján iskolai emlékünnepélyeket rendezzenek. Hajduböszörményben az összes népiskolákban ünnepélyek voltak, a tanítók emlékbeszédeket mondtak. A ref. központi leányiskolában tartott ünnepélyen Porcsalmy Gyula igazgató mondott beszédet Széchenyiről, a növendékek a Himnuszot és Szózatot énekelték. A főgimnáziumban tartott ünnepélyen Köhlös Samu igazgató, a polg. leányiskolában Varga Etelka tanító mondottak beszédeket és a növendékek hazafias dalokat énekelték.

EGYHÁZAK.

— (A Zoványi-ügy.) A Zoványi-ügyben hozott konventi bírósági ítélet a közvéleményben a legnagyobb megdöbbenést kelti. Most már kétségtelen, hogy ez a döntés, mely mögött személyes sérelmek és klikkérdések egész légiója izzott, hatalmas rést ütött a református egyház reputációján. A felelősség ezért azokat terheli, akik olyan fontos érdeküknek érezték egy nekik kellemetlen ember eltávolítását, hogy ennek a fejében nem átalották a protestantizmus régi szabadelvi hagyományainak a kompromittálását s a tudományos vélemény-szabadság beszüntetését.

Zoványi Jenőt, az állásától irodalmi működése miatt elmozdított teológiai tanárt, nagy ovációkkal fogadta a sárospataki közönség és tanulóifjúság, amelynek körében általános a felháborodás a ref. konventi bíróság középkori jellegű ítélete miatt, amely kenyerétől fosztott meg egy családapát, aki most családjával együtt bizonytalan jövőnek néz elébe. A konventi ítélet ugyan félnyugdíj melletti elmozdításra ítélte Zoványit, de ez reá nézve csupán félvéi fizetéssel való végkielégítést jelent, minthogy Zoványi, bár huszonegy év óta áll, részben mint lelkész, részben mint tanár, egyházi szolgálatban, nyugdíjjogosultsággal még nem bír; ezelőtt kilencz évvel, 1901-ben választották meg ugyanis teológiai tanárrá, anélkül azonban, hogy előző papi szolgálati éveit beszámították volna, bár ezt Zoványi többször sürgette, de hiába, mert kérését ellenfelei, akik az egyházi előjáróság tagjai, elutasították. Minthogy nincs esze-

rint tizévi tanári szolgálata, nyugdíjigénye sincs s csak végkielégítésre formálhat jogot, hacsak az egyházi hatóság most utólag papi szolgálatban töltött éveit is hozzá nem számítja tanári éveikhez. A két bíróság tagjainak számát összevetve, kitűnik, hogy összesen huszonhét egyházi bíró közül huszonkettőnek véleménye szerint Zoványi nem követett el tudományos iratai által büntetésre méltó cselekményt s csupán öt bíró volt közülük ellenkező véleményen. Minthogy Zoványi kijelentette, hogy papi állást, amelyet pedig felajánlottak neki, a ref. egyház kebelében az ítélet után el nem fogadhat, bár megzafolta a hirt, mintha ref. egyházból kilépni szándékozna, méltányos volna, ha Zoványi az államnál, vagy a fővárosnál kapna megfelelő alkalmazást, ahol tudományos felfogását szabadon nyilváníthatja.

— (A protestáns közös bizottság ülése.) A magyarországi református és az evangélikus egyházat közösen érdeklő ügyek tárgyalására kiküldött állandó bizottságnak ma, pénteken este báró Bánffy Dezső elnökle mellett ülése volt. A bizottság az 1848. évi XX. t.-cz. végrehajtása ügyében tanácskozott.

— (A református konvent.) A református konvent mai ülésén a jogügyi bizottság javaslatai kerültek tárgyalásra. A bizottság a Bosznia és Hercegovina területén lakó többnyire magyar reformátusok szervezkedése és alkotmányos jogokkal való fölruházása kérdésében nagy sérelmet lát az új alkotmány életbeléptetése óta. A boszniai alkotmány szerint az összes felekezettek kaptak tartományi képviselőt 25.000—25.000 lélekre egy-egy képviselőt. Csupán csak a protestánsok nem nyertek képviselőt, állítólag azért, mert számuk nem éri el a 25.000-et. Sőt a jövőre nézve sem nyert garanciát a protestánság. Dr. Baksa Lajos erről jelentést tett a konventnek és így került az ügy a jogügyi bizottsághoz. A bizottság határozati javaslata értelmében a boszniai tartománygyűlést a protestánsok mellözése miatt törvénytelennek tartja. A magyarországi református egyház magában foglalja a magyar koronához tartozó országok református híveit és így az 1723-iki törvény alapján törvénytelen jogon Bosznia és Hercegovina református híveit is. Javaslata a konvent az ügyet a közös protestáns bizottsághoz tette át azzal, hogy a bizottság illetékes helyen írásbeli jelentést tegyen és a megindított tárgyalásokról a jövő konventet értesítse. A Református Lelkészezségület mult évi közgyűlése elhatározta, hogy az 1848. évi XX. törvényezik végrehajtása tárgyában egy monstreküldöttséget szerveznek, amely a király elé járul és kéri a törvény végrehajtását. A jogügyi bizottság javaslata a konvent a közös bizottság elé utalta az ügyet. A mult évben a pápa tudvalevőleg külön jezsuita tartományt alkotott Magyarországon. A református lelkészezségület ezt a pápa merenyületének tartja, amely a magyar állam szuverenitásába ütközik. A jogügyi bizottság ugyancsak a közös bizottsághoz óhajtja az ügyet terelni. A konvent ily értelemben határozott. Több apró ügy elintézése után báró Bánffy Dezső néhány szóval bebeszélte a konvent tanácskozásait.

— (A Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak) ma dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t. és dr. Baksa Sándor püspök elnökle mellett választmányi ülése volt, amelyen a református és az evangélikus püspökök, valamint világi vezérek, mint a választmány tagjai közül sokan vettek részt. Az ülés főbb tárgya a társaság idej könyvkiadványainak megbeszélése és az Egyháztörténeti Adattár szerkesztőjének megválasztása volt. Ezenkívül több belső igazgatási ügy került szőnyegre. A választmány radikálisabb intézkedést határozott el a tagdíjhátralékok behajtása érdekében.

— (Evangélikus istentisztelet.) A Fehérváry ut 2. szám alatt lévő iskolában vasárnap délelőtt evangélikus istentisztelet lesz.

TÁVIRATOK.

Az olasz külügyminiszter bucsuzása.

Páris, április 8. San Giuliano olasz külügyminiszter tiszteletére, aki ma ideérkezett, hogy a köztársaság elnökének átadja visszahívó levelét, Pichon

külügyminiszter reggelit adott, amelyen Briand miniszterelnök is megjelent.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		április 8.	április 7.	április 6.
Buza	helyben	123	123	—
	májusra	120 $\frac{1}{8}$	120 $\frac{1}{4}$	—
	juliusra	113 $\frac{3}{4}$	113 $\frac{3}{4}$	—
Tengeri	májusra	68 $\frac{5}{8}$	67 $\frac{5}{8}$	—
	juliusra	70 $\frac{3}{4}$	70 $\frac{3}{4}$	—
	szeptemberre	70 $\frac{1}{2}$	70 $\frac{1}{2}$	—

Chicago.		április 8.	április 7.	április 6.
Buza	májusra	112 $\frac{3}{4}$	112 $\frac{3}{4}$	—
	juliusra	105 $\frac{3}{4}$	105 $\frac{3}{4}$	—
Tengeri	májusra	58 $\frac{5}{8}$	58 $\frac{5}{8}$	—

New-York április 8. Gyapot májusra 14.85 (14.59). Gyapot júliusra 14.63 (14.39). Gyapot New-Orleansban helyben 145.18 (149.16). Petroleum Stand white New-Yorkban 775 (790). Petroleum Stand white Philadelphiában 775 (790). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.30). Zsír 14.30 (14.00).

Chicago, április 8. Zsír májusra 14.47 (14.60). Zsír júliusra 14.10 (14.22). Szalonna short clear 14.14 (14.14). Sertés júliusra 24.20 (24.35).

ÜJONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: szombat, április 9. — Róm. kath.: Dömötör vt. — Prot.: Dömötör. — Görögország: március 27. Matrona vt. — Zsidó: Vead. 29. — A nap két reggel 5 óra 26 perczkor, nyugszik este 6 óra 38 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 35 perczkor, nyugszik este 6 óra 09 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. A Petőfi Ház (eréklyemúzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — Agancskiállítás a Vigadóban. Nyitva 10—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Bélyegtervkiállítás a telefon-központ épületében. Nyitva 9—1-ig és 3—5-ig. Belépődíj nincs. — A Műcsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Képzőművészeti Főiskola kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 40 fillér. — A Művészeti kiállítás. Nyitva 10—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Háziipari Szövetség állandó vására (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig és 3—7-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6-ig.

— Jenő főherceg elutazása. Jenő főherceg ma délelőtt ötnapi budapesti tartózkodás után Sarkotic vezérőrnagy kíséretében elutazott Budapestről Bécsbe, ahonnan folytatja útját állomás helyére: Innsbruckba. A főherceg az egész utat automobilon teszi meg.

— Öröm a spanyol királyi családban. Madridból jelentik: Ena királyné most immár negyedszer van reményteljes állapotban. A királyné a legközelebbi hetekben várja lebetegedését.

— Kitiintetés. A király, mint felhívatalosan jelentik, a személye körüli minisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére Lányi Róbert posta- és táviró-főfelügyelőnek, a budapesti kézbesítő postahivatal vezetőjének sok évi hű szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjé adományozta.

— Változások a hadvezetőségben. A legközelebbi jövőben a következő változások lesznek a tábornoki karban: Frank Lóbor lovag temesvári és Potiorek Oszkár gráci hadtestparancsnokot csapatfelügyelőkké fogják kinevezni, az előbbi budapesti, az utóbbi bécsi székhelylyel. Steinsberg tábornok, a krakkói hadtest parancsnoka és Mörk tábornok, a kassai hadtest parancsnoka nyugalomba vonulnak. Hadtestparancsnokká fogják kinevezni: Weigl báró altábornagyot Krakkóba, Schikofszky altábornagyot Gráciába, Terkulja altábornagyot Temesvárra és Ziegler altábornagyot Kassára. Koller gyalogsági tábornok egyelőre megmarad prágai hadtestparancsnoknak, a rangban ifjabb csapatfelügyelőnek azonban nem lesz alávéve, hanem olyan minőségű lesz az állása, mint annak idején báró Appel lovassági tábornoké, aki a szerajevói hadtestnek volt az önálló parancsnoka.

— Az új budapesti honvéd-térparancsnok. A király elrendelte *Berthóty* Pál helyi alkalmazású ezredesnek, budapesti honvéd-térparancsnoknak egészségügyi tekintetből jelenlegi szolgálati állása alól való fölmentését; helyébe konyai *Kys* Antalt, a budapesti honvéd-térparancsnokságnál beosztott helyi alkalmazású alezredes nevezte ki budapesti honvéd-térparancsnokká.

— Vilmos császár és a szocialisták. Nagy fel-tűrést kelt politikai körökben a rendőrfőnökségnek az a határozata, hogy ezuttal nem tiltja be a szociáldemokratáknak jövő vasárnap szabad ég alatt tervezett népgyűlését s azt hiszik általában, hogy a rendőrfőnökségnek ez a váratlan engedélye *Vilmos* császár egyenes parancsára történt és azon a kihallgatáson ment határozatba, mikor legutóbb Homburgban volt a birodalmi kancellár a császárnál. De figyelemreméltó az a körülmény is, hogy a szociáldemokrata párt vezetéi a rendőrségen utaltak az ősi porosz tradíciókra, amelyekben a szociáldemokraták felnőttek s amelyek biztosítékot adnak arra, hogy a rendet nem fogják megzavarni. A konzervatív lapok természetesen felvannak háborodva és a berlini rendőrséget teszik felelőssé minden következményért.

— Marx János elnökigazgató. Megemlékeztünk róla, hogy a *Ludwig* Gyula nyugdíjaztatása óta üresedésben volt államvasuti elnökigazgatói állásra a napokban *Marx* János miniszteri tanácsost, az államvasutak eddigi helyettes elnökét fogják kinevezni. A kinevezés híre mindenütt örömet és meglepődést keltett. *Marx* János, aki hosszú idő óta áll a magyar államvasutak szolgálatában, egyike a legkiválóbb vasuti szakértőknek. Pályáját még a régi tiszavidéki vasutnál kezdte, mint vasuti mérnök, azután a Kassa-Oderbergi vasutat szolgálta. Mint talentumos, végtelen szorgalmú, szívós kitartású ember mindenütt kitűnt és megüresedett főfelügyelői állásra, *Marx* Jánost ajánlották erre a magas állásra. *Ordódy* Pál közlekedésiügyi miniszter főszóliátást intézett valamennyi magánvasut-hoz, hogy ajánljanak neki alkalmas személyt a megüresedett főfelügyelői állásra, *Marx* Jánost ajánlották erre a magas állásra. *Ordódy* Pál miniszter ki is nevezte *Marx* Jánost, akinek állami szolgálat a magy. áll. vasutaknál tulajdonképpen itt kezdődik. Hetedfél évig töltötte be ezt az állást. Ekkor *Baross* Gábor kereskedelmi miniszter *Zágrábra* helyezte át üzletvezetőnek, ahol negyedfél esztendőig kiváló sikerrel működött. *Zágrábról* Budapestre került az üzletvezetőség élére. Nemsokára már a magyar államvasutak igazgatója, majd pedig a forgalmi osztály főnöke lett, amely felelősségteljes állást tizenkét évig töltötte be, amíg 1905-ben az államvasut helyettes elnökévé nevezetett ki. Fontos pozíciójában mindig magasabb rangú szempontok és nemzeti érdekek vezették. Minden intézkedésében szembe előtt tartotta a vasutak fontos közgazdasági hivatását s méltóbb és alkalmasabb embert nem lehetett volna állítani a *Máv* élére, mint ő.

— Roosevelt utazása. Egy Münchenből érkezett távirat jelenti, hogy *Waldburg-Wolffegg* herceg Württembergben lévő wolffeggi kastélyába meghívta Roosevelt volt elnököt. A wolffeggi kastélyban érdekes történeti és művészeti gyűjtemények vannak, így a többi közt ott van Amerika keresztelőllevele, az a híres térkép, amely 1500-ban készült s amelyen először fordul elő az „Amerika“ elnevezés. Roosevelt *Wolffeggben* *Zepelin*-féle léghajón föl fog szállni.

— A haditengerészet köréből. A király kitűnő szolgálatait elismerésül adományozta: a vaskorona-rend 3. osztályát a díj elengedésével: lovag Kohen *Richard* ellentengernagynak és Feigl *Lipót* ezredes-hadbírónak; a Ferencz József-rend tiszti keresztjét: *Haraschin* *Gusztáv* 2. oszt. tengerész-főhadbírósnak; a Ferencz József-rend lovagkeresztjét: *Turina* *Ágost* 2. oszt. főgépzemvezetőnek és *Lovisoni* *Ferencz* 3. oszt. tengerészfőhadbírósnak; a katonai érdemkeresztet: *Holub* *Ferencz* és *Vest* *Győző* fregattkapitányoknak; *Teichgraber* *Ferencz* és *Heyssler* *Erik* korvettkapitányoknak; gróf *Thun* és *Hohenstein* *Imre* sorhajóhadnagyoknak; *Hardtlandi* *Reichardt* *Leó* hadtengerészeti helyi alkalmazásbeli korvettkapitányoknak.

— Beteg irónő. Özv. *Gyarmathy* *Zsigánét*, az ismert nevű irónőt súlyos vesebajjal *Kolozsvárról* a *Veres* *Kereszt* kórházba szállították. Az irónő annyira elgyengült, hogy a szükséges műtétet nem lehet rajta elvégezni. Állapota reménytelen.

— Katonai kitüntetések. A király *Szelestey* *Károly* nyugalmazott csendőrezredesnek a vezérőrnagy címet és jellegét, dr. *Elbel* *Károly* nyugalmazott elsőosztályú honvéd-főtörzsorvosnak a vezértörzsorvosi címet és jellegét díjmentesen adományozta, továbbá elrendelte, hogy *Hikler* *Károly* nyugalmazott százados-kezelőtisztnek nyugállományba helyezése alkalmából a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

— Francia tudós Budapesten. Megszoktuk, hogy a mi szép fővárosunkba leginkább a Balkánt járó francia színtársulatok, pikáns chanteuse-ök, no meg azok a bizonyos párisi viveur-ök rándulnak el, akik az „éjjeli Budapesttel“ óhajtanak megismerkedni. Ezek azután a futólag látott és felszínesen megértett nemzeti sajtóságokból és viszonyokból kialakítják ama *Tissot*-iádkat, melyek ferde világitásban mutatják be Budapestet és Magyarországot a nagy külföld előtt. Vajmi ritkán téved el körünkbe komoly francia tudós, mert hát az, amit rólunk hallott, nem igen bátorítja arra, hogy velünk megismerkedjék, hogy nálunk ismereteit bővítse. Azért üdvözljük nagy örömmel *Jules Gautier*-t, a francia közoktatásügyi minisztérium középiskolai ügyosztályának igazgatóját, aki ma este érkezett Budapestre, — mert nem a magyar cigány, nem is a magyar „petite femme“ csalogatta ide, hanem mert ugy véli, hogy a mi közoktatásügyi intézményeink érdemesek a tanulmányozásra. *Jules Gautier*, mint komoly tanférfihez illik, egész csendben jött. Nem kíván feltűnni, kerüli az ünnepeletést és egyedül vágya, hogy minél zavartalanabban szentelhesse magát a feladatának. A híres pedagógus hozzánk ma este Bécsen át jött, hol egy napig időzött. A pályaúdvon *Fontenay* vicomte francia főkonzul és dr. *Erődi* *Béla* udvari tanácsos, tankerületi főigazgató fogadta. A szívélyes üdvözlések után francia vendégünk *Fontenay* vicomte-tal a Hungária-szállóba hajtatott, s a negyedik emeleti 424 zámu szobába vonult vissza, majd kis idő múlva a francia főkonzul társaságában a szállót elhagyta, hogy kissé körültekintsen. *Monsieur Gautier*, aki szakmájára nézve a klasszikus nyelvek tanára, mintegy 58 éves, imponáló termetű férfi, akinek deresedő barna hosszú haja, hosszú szakála és villogó szemüvege rávall a tudósra. De könnyed, elegáns, lekötözött udvarias fellépte viszont elárja, hogy francia, nem pedig valami „zerstreuter Professor.“ A hírneves pedagógus körülbelül keddig marad Budapestben. Dr. *Erődi* *Béla* udvari tanácsos erre az időtartamra a következő kompromittált programot állította össze: Holnap a VI. kerületi felsőbb leányiskolát és leánygimnáziumot, a VI. kerületi reáliskolát, a fásori ágostai evangélikus főgimnáziumot és az *István-uti* VII. ker. állami főgimnáziumot tekinti meg. Az *István-uti* főgimnáziumból a *Vakok* Intézetébe, onnan pedig az Erzsébet-nőiskolába megy. Vasárnap az Iparművészeti Múzeumot, a Pedagógiai Könyvtárt, a Tanszer-Múzeumot. Hétfőn művészeti és a Földmívelési Múzeumot. Hétfőn az egyéb muzeumainkat, kedden pedig a Pedagógiumot, a *Rákóczi*-kollégiumot, a II. kerületi reáliskolát s a *Ferencz József* nevelő-intézetet tekinti meg. Holnap, szombat délután 5 órakor a Nemzeti Múzeum dísztermében *Gautier* előadást tart Középiskolai oktatás multja és jövője címen. Természetesen a magyar vendégszerzetettel is megismertetik vendégünket. Holnap délelőn a *Vakok* Intézetében *dejeuner* lesz. A *Ferencz József* intézetben *dinner* teritenek, s — a többek közt — a *Rákóczi*-kollégiumban is rendeznek lakomát a tiszteletére. Ezeknél sokkal fontosabb, hogy szellemi tekintetben is megfeleljünk várakozásának. Remélhető, hogy ezt a látottak meg is fogják haladni. De bármennyit tanul is nálunk, mégis csak mi leszünk a nyertesek.

— A Terézianum új parancsnoka. Bécsből jelentik: A hadsereg rendeleti lapja közli *Roth* *József* vezérőrnagynak, a 98. gyalogdandár parancsnokának a Terézianum katonai akadémia parancsnokává történt kinevezését báró *Giessl* *Artur* altábornagy helyébe, akit a király a 29. gyaloghadosztály parancsnokává nevezett ki.

— A Halley-üstökös. Fokvárosban, az ottani obszervatóriumban ma figyelték meg először a *Halley-üstökös* a perihéliumból való kilépése után.

— Gróf *Zichy* *Aladár* temetése. Ma délután temették el negy részvét mellett *Vajtán* az elhunyt gróf *Zichy* *Aladár*né, született *Hunyady* *Henriette* grófnőt. A temetésre külön vonaton érkeztek *Vajtára* a *Zichy*, *Hunyady*, *Mailath*, *Széchenyi* grófi családok tagjai. Ott volt gróf *Zichy* *János* vallás- és közoktatásügyi miniszter is, továbbá gróf *Széchenyi* *Viktor*, Fehérmege főispánja, *Szűcs* alispán és sokan mások a megye vezető emberei közül. Az országgyűlési néppártot *Rakovszky* *István*, *Molnár* *János*, *Buzáth* *Ferencz*, *Rakovszky* *Béla* képviselték. Délelőtt fél tizenegy órakor *Mészáros* plébános szent misét mondott a vajtai templomban, melynek hajójában volt felravatalozva az elhunyt grófnő. Délután fél két órakor a beszentelést dr. *Prohászka* *Ottokár* székesfehérvári megyés püspök végezte. A holttestet ezután az uradalom tisztviselői a temetőbe vitték, melynek közepén az ideiglenes kriptában helyezték el, míg el nem készül az e helyre tervezett kápolna.

— *Viszály* a monakói fejedelem családjában. Nem újabb keletű már az a *viszály*, mely a monakói fejedelem és fia közt kitört s mely most annyira nyilvánvalóvá lett, hogy Monakóban éppen annyit beszélnek róla, mint Franciaországban és az összes európai udvarokban. Ösmeretes, hogy a monakói fejedelem a montekarlói oceanografiai múzeumot a francia köztársaságnak ajándékozta. Erre a múzeumra, mely csak a közelmúlt napokban nyílt meg, *Albert* fejedelem nagyon büszke. De a fia — *ugylátszik* — nem. A trónörökös egyben azt a kijelentést tette, hogy mihelyt trónra kerül, a híres oceanografiai múzeumot nyomban *istállóvá fogja átalakítani*. *Albert* fejedelem ezt lehetetlenné akarta tenni, ezért nagy összeget adományozott a párisi oceanografiai intézet megalapításának céljaira és a monacoi múzeumot is Franciaországnak ajándékozta. Ebben a tettében tehát pusztán az vezérelte, hogy az intézetet a tudomány számára megmentse. Sokan azt állítják, hogy a múzeum átadása az első lépés Monakonak Franciaországhoz való csatlósához. A monakóiak legnagyobb része szereti ugyan a fejedelmet, de azért alig várják a kedvező alkalmat, hogy a francia köztársasághoz való csatlakozásukat proklamálhassák. Erre azonban a fejedelem halála előtt aligha lesz alkalom. A mostani trónörökös trónralépése kétségkívül nagy nehézségekbe fog ütközni.

— Országos diák-kongresszus. A szociális diák-kongresszus szakosztályai ma szorgalmasan tárgyalták a bejelentett programpontokat. Délelőtt a diák-jóléti szakosztály ülészetett dr. *Schandl* *Károly* elnöke alatt, akinek a diák-jóléti intézményekről elmondott bevezető beszéde után *Pálóczi* *Horváth* *Zoltán* a „Magyar diákság multja, jelene és jövője“ címen tartott igen érdekes előadást. Nagy tetszéssel fogadták *Rubinek* *Istvánnak*, a diákság önképzéséről tartott előadását. Dr. *Both* *Dezso* az „Egyetemi ifjúság a szövetkezés terén“ című tartalmas előadásával fejeződött be a szakosztály ülése. — Délután a Köztelek tanácstermében *Czetler* *Jenő* elnöklésével a szociál-pedagógiai szakosztály ülészetett. *Rákóczy* *Sándor* „A főiskolai diákság szociális munkájáról“ igen érdekes és sok tekintetben megszivlelendő előadása után dr. *Hindy* *Zoltán*, a Mensa Akadémiát, a Diák Otthont és az Egyetemi Kórházat ismertette nagy érdeklődés mellett. *Markos* *Olivér* az „Ifjúság és a charitás“ című előadásában az ifjúságnak az emberbaráti kötelességek terén való működését fejtegette, dr. *Téglás* *Géza* pedig a főiskolai ifjúságnak a hazai iparpártolás terén szükséges állásfoglalását sürgette nagyhatású beszédben.

— *Czárán* *Zoltán* állapota. Legújabb értesülésünk szerint a szerencsétlenül járt urlovas állapotában beállt javulás nem volt tartós. A beteg többször elveszti eszméletét és az is nagy baj, hogy nem akar enni. Ezért a beteget ma még nem lehetett beszállítani Budapestre.

— Az angolok érdeklődése Magyarország iránt. A nagy alapítványi alkalmából, melyet hazánknak a külföldön való ismertetése céljából a napokban kapott a Magyar Tudományos Akadémia, érdekesnek tartjuk felemlíteni egy klasszikus bizonyosságát annak, hogy a helyesen megírott ismertetések Magyarországról milyen érdeklődést képesek kelteni. Dr. *Vargha* *Gyula* miniszteri tanácsos, a központi statisztikai hivatal igazgatója a londoni magyar kiállítás alkalmából egy terjedelmes füzetben ismertette Magyarország viszonyait. Ennek a füzetnek angol nyelvű kiadásából már eddig ötezer példány kelt el és a sürgető megrendelésekre most készült el a kiadvány harmadik kiadása kétezer példányban.

— Széchenyi István az Akadémiáról. Gróf Széchenyi Istvánnak egy igen érdekes levelét közöljük az alábbiakban. A levél 1858. október 9-én kelt. Abból az alkalomból intézte a gróf az Akadémiához ezt a levelet, amikor az abszolutizmus alatt az Akadémia alapszabályait meg akarták változtatni. A levél szövege ez:

„Tekintetes tudós társaság.

A legezifrább szavaknak sincs sikere ott, hol tények bizonyítanak ellenkezőt.

Hogy kormányunk mostani rendszere a magyar nemzetiség igényei és érdekeivel szemközt áll, azt a legvakabb is elismeri. Nemzetiségünk nekünk magyaroknak pedig becsesebb, mint a föld bármely kincse, sőt életünk. A magyar romok közt a nemzetnek eléggé nem bálmulható életerején kívül szeplőtlen már majdnem csupán az Akadémia mutat arra, miszerint nemzetünk még kioltva nincs.

S most ezen utolsó igazán magyar intézet is ki legyen sarkából forgatva? Fájdalom, igen! mert hiszen az academiái alapszabályok minap leérkezett megváltoztatása legalább saját lelki szemem előtt nem egyéb, és nem is kevesebb, mint oly döfés, mely könnyen halálra vezet.

Kimagyarázhatlan lelki kinoktól gyötörtetve egészen elvérzett szívvel, félig temetve, ily aggasztó körülmények között kérdelem: vajjon az Akadémia tekintetében én mit miveljek? mit tegyek? Én, ki dicső elődeink utmutatását hü kegyelettel felfogván, szerencsés voltam 1825-ben újra és sikerrel megpendíthetni nyelvünk magasba állítását, *sikerrel mondom* és jobb sikerrel, mint ők, mert a mély felfogás ugyan sajátuk volt, de nekem elégséges pénz, vagyon is jutott osztályrészülr, mely nélkül fájdalom! a legmagasztosabb eszme is oly gyakran paragon hever. — Hallgassak-e, midőn tapasztalni vagyok kénytelen, hogy azon nemes csira eltiporattik, mely *tényezőként* szinte arra vala szolgálendő, miszerint a magyar — kinek életrevalóságát, tavaszi korát halálós kinjai után jelen veszedelmek közt még ma is ezer jel bizonyítja — *sajátságosul*, minden hátramaradásából kibontakozva az emberiség díszére az osztrák közbírodalom legbiztosabb talpkövére, a fejedelmi szék rendíthetetlen sarkalátát képezze, alkossa? Kérdelem: még föl se jaldaljak, midőn látni vagyok kénytelen én — kinek baja nem a homályos, de az igenis tisztá és minden homály nélküli látás — hogy dicső fejedelmi családunk, mint valami baligézet által félrevezetve, népeinek éppen legéletrevalóbbját, mely fiatalágánál és kettétörhetlen zománecánál fogva legdicsőbb kifejlésre képes, nem csak kellő figyelemre nem méltatja; sőt azt sajátágaiból kivetkőztetni, elszibbasztani engedni — és ekép ugyszólván saját maga alatt vágja a fát.

A t. akadémiára bizni az ügy eldöntését és amennyiben alapítói állásomnál fogva ahhoz nekem is van szólásom, noha legnagyobb tisztelettel viseltetem mind testületileg, mind egyénileg iránta, nem kívánom, nem akarom, mert míg fejem vállam között áll, velőm el nem olvadt és szemem világát a halál köde nem oltotta ki, mindaddig arról, mihez jogom van, minden tanácsot szívesen és köszönettel fogadván, utóljára is bizony csak saját magam fogok határozni. S ugyanis én ugy vagyok meggyőződve, hogy felséges urunk a fény által körül sugarzott F. J. császár előtt, utóbb, de elvégre bizonyosan át fogja látni, (hogy a célba vett amalgamisatioja és németesítése a birodalmi népeknek nem egyéb, mint a mostani államférfiak észficamitást. theoriája és keserű önmisztificatio) hogy számos, tán legtöbb nemzetek ha egyszer zivatarrá kelnek az idők — mi alkalmasint nem igen fog kézni — kifelé gravitálnak; míg a magyarnak nincs a világou rokona, nincs más hazája, mint a 4 folyam közötti és 3 hegy alatti alkotmányos paradicsom, hogy ehöz képest a magyar jólétet, szerencsét, boldogságát egyedül dynastialis s törvényes királyának védelme alatt remélheti, keresi, lelheti; hogy ennélfogva a f. Császár nem fogja tűrni, ha majd egyszer a legközelebbi sikertelen kísérletek az állam részéről — melyek az egész birodalmat a legproblematicusabb helyzetbe súlyesztették, kellőleg felvilágosítandják lelkét s untatni kezdik legmagasabb uri kedélyét — nemcsak nem fogja tűrni mondom, ha majd az idő beáll, miről én sehogysem tudok kételkedni, hogy azon nemzetet gyöngítsék, gyilkolják, olvaszzák, melylyel oly lovagi fejedelem. kit szeret, madarat fogathat, mely érte, ha kifejlésének, becsületének, dicsőségének nem engedti utját állani, sőt ily kincseknek hü pártolója — utolsó csepp vérént kiöntani mindig kész volt és manap is minden pillanatban kész volna és kész lesz.

Én azt szeretem binni, fiatal fejedelmünk ha látni s ha hallani akar s egyedül saját velejének tanácsát követi és saját szíve sugallása után indul — bizony mondom Magyarországot tekintetében még Corvin dicső korát is homályba borítandja.

Igy látván a jövődöt és bizván a mennyei vezetésben, mely nemzeteket, valamint fejedelmeket

is hibáikért büntet ugyan; de valamint lelkes népet meggyilkolni nem enged, ugy a tisztá lelki uralkodókat is végre bizonyosan legvilágosb malasztjával megáldja.

Én mi személyemet s alapos jogomat illeti, a megváltoztatott alapszabályokkal, melyekkel kezdettől fogva végig legkevésbé sem tudok megbarátkozni, ha nincs menekülés s azokat parancsként csakugyan el kell fogadni, vérző szívvel bár, de lecsépelhetlen kedélyvel, minden legkisebb megjegyzés nélkül elfogadom.

Egyszersmind azonban ünnepélyes óvást teszek, hogy „a justum ac tenacem propositi virum“ dicső elve szerint én a haza oltárára tett áldozatomnak kamatját azon pillanattól kezdve fizetni nem fogom, mihelyt tapasztalni volnék kénytelen, hogy adományom „de facto“ — mert hisz szép szavakra és ígéretekre nem adok semmit is — más vágásba szorítottatnék, mint az (abba), mely a M. Akadémia eredeti céljával megegyez, mely nemzet s fejedelem közti törvény által megerősítetté föl is szenteltetett, mely szándékom szerint tudom örökseim is becsületesen és híven eljárának; — mikor aztán ha ezen szomorú eset, bizodalom és jó remény daczára tán mégis bekövetkeznék: én valamint örökseim az alapítólevél értelmében járulékat, a megmérgezett Akadémiától elvonván, valami más célra fordítandjuk, mely célt azonban magunk tüzendjük ki, ezen foglalatosságtól mindenki mást határozottan fölmentvén és e tekintetben csak anvai örök fogunk engedni.

Felső Döbling, 1858. október 9.

Gróf Széchenyi István.

— Doyen ellen. Előrelátható volt, hogy orvosi körökben nagy forrongást fog kelteni Doyen tanár új rákgyógyítási módszere. Az első lesújtó véleményt most hangoztatta Hochenegg bécsi orvosprofesszor. Elmondta, hogy az új gyógy mód jelentőségét ő már egy évvel ezelőtt méltatta a bécsi orvosi társaság egyik ülésén, amelyen egyik tanítványa, Bernd orvos, a váltakozó villamos áram gyógyító hatásairól tartott előadást. A villamos áram hőhatásai a testben gyógyító hatással vannak, ha az áram nem nagyon erős, de pusztítják a szöveteket, ha az áram kellenél erősebb. A gyógy mód, amelyet Hochenegg tanár thermopentrációznak nevezett el, idegbántalmaknál, csuznál és rheumánál vált be. Izületi gyulladásoknál szintén használható ez a gyógy mód. Rákos képződményeknél azonban a thermopentráció nyomán *sem gyógyulás, sem javulás nem áll be*. Doyen elektro-koagulációnak nevezett új gyógy módja lényegében teljesen azonos a thermopentrációval és Doyen vele a rákot akarja gyógyítani. Miután saját állítása szerint is egyelőre csak olyan rákos betegségeknek ez uton való gyógyításáról lehet szó, amelyek sebészeti uton is gyógyíthatók, Hochenegg tanár óva inti a betegeket a nem sebészeti gyógykezeléstől. Doyen rákba-czillusa tévedésnek bizonyult. Rákszerűsége pedig, amelynek nincs semmiféle gyógyító hatása, a híres Crooker-Doyen-pörre vezetett.

— Szolgálati jubileum. Eder Róbert Kisd vasuti főfelügyelő, a gépészeti szakosztály főnöke, e hó 8-án ülte meg 25 éves szolgálati jubileumát. A központi személyzet és a vonalbeli tisztikar nében Teuchert József felügyelő üdvözölte a jubiléust és két gyönyörű márványszobrot — a tisztikar ajándékát — ajajította át neki. A lelkes éljenzéssel fogadott üdvözlésre az ünnepelel meghatott szavakba mondott köszönetet. Délben a Continentál szálló külön termében banket volt.

— Toselliék válása. Florenzből jelenti tudósítónk, hogy Toselliék ismerősei azt híresztelik, hogy a házastársak között *nincs kizárva a kibékülés*, mert nem tudnak arra nézve megegyezni, hogy kié legyen a gyermek, már pedig mind a ketten rajongásig szeretik a kis fiut. Beszélük, hogy tegnap egy florenzi előkelő ügyvéd a száz udvar megbízásából Montreuxbe utazott s ott Tosellinével fogja keresni a találkozást.

— Az Aetna háborgása. Cataniából jelenti, hogy az Aetna kitorése tovább tart. A lávafolyam, melynek sebessége növekedett, elérte Fuzara határát. A láva óránként nyolczméteres sebességgel halad. A Lizi mellett a síkságon a lávafolyam terjedése csaknem megszünt.

— Jégeső. Nagyváradon ma délután mintegy neygedórúig magyarónagyságu jég esett. A levegő erősen lehült. — Éleeden ma délután 4—5 óra között borsónagyságu jégeső esett, mely tíz perczig tartott; a gyümölcsösökben nem tett nagy kárt. A vidékről is jégesőt jelentenek.

— Tűzkatasztrófa a La Manche-csatornán. Rettenetes katasztrófa érte utól a „Cairnrona“ nevű angol kivándorló hajót a La Manche-csatornán. A „Cairnrona“ utban volt Portland felé és fedélzetén körülbelül kilencszáz kivándorló volt, legnagyobb részét oroszok, románok és montenegróiak. A hajó tegnap délben érkezett Beachy Head közelébe, amikor a hajón *hirtelen tűzvész tört ki*. Az eddigi föltevés szerint, mint azt a kivándorlók közléseiből meg lehetett állapítani, hogy valamely eddig ki nem derített okból a szénkészetben robbanás támadt, mely a női osztályokat lángba borította. Leírhatlan pánik keletkezett az utasok között, amit szörnyűvé növelt az, hogy a gőzös belsőjéből sűrű és fojtó füst gomolygott elő és folyton megújuló detonációk arra engedtek következtetni, hogy új robbanások történtek a hajó mélyében. Kimondhatlan félelműkben az utasok jajveszkeltek és eszeveszetteen futkostak. *Kilenc ember a legénység közül áldozatul esett a lángoknak*. Egy gyermek szintén meghalt és számos nő megsebesült. Szerencsére a katasztrófa pillanataiban ott termett az „Upland“ nevű svéd és a „Kanawha“ nevű angol gőzös. Ezek az utasokat fedélzetekre vették és Doverbe szállították őket. Az utasok átvitele a mentésre odasiető gőzösrre igen nehéz volt, mert a kivándorlókat a rémület egészen megzavarta s megfosztotta józan gondolkodásuktól. *Négy utas a vad tolokodásban a vízbe esett* és csak nagynehezen lehetett őket kimenteni. Sok férfit, akik erőszakkal az asszonyok elé igyekeztek tolokodni, a matrözök a földre dobták. Az „Upland“ és a „Kanawha“ matrözai, valamint a „Cairnrona“ legénysége, amely a hajón maradt, bravurosán viselkedett. *Battenberg Lajos herczeg, az atlanti flotta parancsnoka abbahagyta ebédjét és parancsnoki hajójával Doverné költött ki, ahol nejevel és a hajóraj tisztjeivel kiszállt és ételeket és italokat osztatott szét a kivándorlók között*. Mintegy 400 kivándorló Londonba érkezett, ahol elhelyezésükről gondoskodtak, míg a többiek Dovernben maradtak, ahonnan valószínűleg a „Cairnrona“ fedélzetén Londonba fognak menni. A „Cairnrona“ katasztrófájáról ujabban a következő részleteket jelentik: A szerencsétlenség a La Manche-csatornában a parthoz közel történt. A Cairnrona zsufolya volt kivándorlókkal. Az utasok megmenekülése annak köszönhető, hogy a robbanás egészen közel a parthoz történt és a csatornán abban az időben nagyon sok gőzhajó járt. Több gőzös azonnal segítségére sietett a Cairnronának, amely néhány percz alatt lángba borult. Az utasokat hamárosan átszállították a mentőhajóra az égő hajó fedélzetéről. Csak egy kis gyermek veszett oda, akit a robbanás ereje anyja karjáról letépett és a fedélzethez vágott. A sebesültek száma hetven, közülük *hasz súlyosan sebesült* s ezek közül többen a halállal vívódnak.

Doverből jelentik, hogy a kigyuladt „Cairnrona“ személyszállító gőzösről a „Kanawha“ gőzösrre átszállított kivándorlók a hajón ma oly lármás jeleneteket rögtönöztek, hogy tengerészkaptnak kellett a hajóra hívni a rend fentartására.

— Jegyzők köszönete. A biharmegyei közséji és körjegyzők egyesületének márczius 15-én tartott közgyűlésében Kovács András elnök előterjesztésben megemlékezett arról, hogy végre a jegyzőknek két évtizeden át hangoztatott azt a kéremét, hogy a féláru vasuti jegyeket megkapják, Kossuth Ferencz teljesítette. Megemlítette, hogy Szatmári Mór, a margittai kerület volt képviselője az egyesületet e kérelmének teljesítésénél a legodaadóbbau támogatta és főleg az ő hathatós támogatásának köszönhető, hogy a jogos kérés teljesült. Helyévalónak találja tehát az elnök, hogy az egyesület Szatmári Mórnak sikeres támogatásáért őszinte igaz köszönetét nyilvánítsa. A közgyűlés az elnöknek ez indítványát egyhangulag elfogadta. Erről az elnökség meleghangú levél kíséretében értesítette Szatmári a közgyűlés határozatáról szóló jegyzőkönyvi kivonattal megküldése mellett.

— A franciaia tengerész-sztrájk. Marseilleből a „Phrigie“ csomagszállító gőzös lajstromozott tengerészekből álló legénységgel Konstantinápolyba indult. Négy másik hajó vegyes legénységgel Korzikába, Pyreusba és Alexandriába indult. — Párisban a mai minisztertanács a marseillei sztrájkokkal foglalkozott. A legutóbbi hírek után remélhető, hogy a sztrájk végéhez közeledik.

— A vasutas nagygyűlés. A Magyar Szent Korona Országainak Vasutas Szövetsége április hó 10-én délelőtt 10 órától kezdődőleg és április hó 11-én folytatólag Budapesten a keleti pályaudvar tanácstermében országos gyűlést tart, amelyen a vidéki kerületek elnökei és megbízottai is részt vesznek. A gyűlés tárgysorozatában benfoglalják az új elnök megválasztása is. Vasutas körökben majdnem biztosra veszik, hogy a nagygyűlés Tolnay Lajos volt államvasuti elnököt ülteti majd gróf Batthyány Tivadar örökébe.

— A meggyilkolt csillagász. A legellen-
tésebb tudósítások érkeznek a meggyilkolt
Charlois csillagász gyilkosainak ügyéről. Hir-
lett, hogy dr. Brenguez, aki Nizzában vizsgál-
lati fogságban van, bevallotta, hogy ő követte
el a gyilkosságot. Most pedig az a jelentés
érkezik Nizzából, hogy dr. Brenguez mindent
tagad. A vizsgálóbíró mindamellett folytatja
a nyomozást, sőt újabb, a meggyilkolt csil-
lagász özvegyének följelentése következtében,
még egy másik gyilkosság ügyében is meg-
kezdte a nyomozást. Ugy látszik, hogy Char-
lois első feleségének, Brenguez testvérének
halála is Brenguez lelkiismeretét terheli.
Charlois annak idején közölte Brenguezzel,
hogy felesége anyai örököknek néz eléje és
táviratilag Nizzába hívta az orvost. Brenguez
meg is jött és az volt a legelső intézkedése,
hogy testvére ágyától mindenkit eltávolított,
még a férjét, Charloist is. Amint Charlois
özvegye állítja, Brenguez valamit folyadékot
fecskendezett testvérének a bőre alá, aminek
az lett a következménye, hogy a szerencsétlen
asszony néhány óra múlva kiszenvedett. Az
özvegy szerint dr. Brenguez azért ölte meg a
testvérét, hogy Charloisnak ne lehessen gyer-
meke, mert akkor ő elesett volna az örökség-
től. Charlois, aki meg volt róla győződve,
hogy feleségét Brenguez gyilkolta meg, azért
rem jelentette föl sógorát, mert nem akarta
családjának jó hírét beszennyezni. Erős
szándék, hogy azt a cukorkaküldeményt is,
amely néhány hónappal ezelőtt érkezett Tou-
lonból Charlois címére, szintén Brenguez
küldte. A cukor akkor nem érte el azt a
személyt, amiért küldték, mert Charlois átvette
ugyan a küldeményt, de nem nyult hozzá,
hanem eltette az asztalfiókjába, hogy később
kémiaiilag megvizsgálta, amit azonban
nem tehetett meg, mert őt is elérte első fele-
sége gyilkosának keze. A vizsgálóbíró most
megvizsgálta a cukorkákat és kiderült,
hogy azokban gyorsan ölé méreg van.

— Elettunt hadnagy. Szegeden Kelber Lajos
huszonégy éves hadnagy a 46. ezrednél ma reggel
kilenc órakor lakásán mellbelötte magát. A fiatal
hadnagy az éjt átmulatva, reggel hazament és ina-
tát eltávolítva, követte el az öngyilkosságot. Tet-
tének oka állítólag gyógyíthatatlan betegség. Már
paldokolt, amikor a mentők beszállították a kato-
nai kórházba.

— Tűzhálál. A Fiumével szomszédos Szusák
községben tegnap este a lakásán halálra égett Ju-
netics Mátyás 76 éves öreg ember. Délután kores-
názott és ittas állapotban hazatérve, a nyitott tűz-
helyen tüzet rakott. E közben a lángoktól tüzet fo-
gott a ruhája is. A magával tehetetlen öreg ember
beesett a tűzbe, ahol szénre égve találták meg. A
szerencsétlenséget az egyik szomszéd vette észre,
aki figyelmes lett a szobából kiáramló füstre. Be-
örtek a szobába és vízzel eloltották a tüzet, de az
iszonyatosan összeégett emberen már nem tudtak
segíteni.

— Óriási munkákizárás. Berlinből érkezett
jelentések szerint e hó 15-én nem kevesebb, mint két-
százezer építőmunkást fognak kizárni. A német építő-
iparosok szövetsége is a német építőmunkások között
három év óta fennálló szerződés április elsején lejárt.
A szerződés nem mindenütt vált be s ezért az új bár-
szerződés kötésével mindkét részről új feltételeket hoz-
lak javaslatba. A munkások szövetsége a munkaadók
új feltételeit nem fogadta el, hanem a tarifaszervezés
mellett foglalt állást s erről a munkaadószövetséget
értesítette. Ez április 8-án dönt a kérdésben, e dön-
tés pedig a régi szerződést megfosztabbitotta. Való-
színű, hogy április 15-én előbb építőipari kizárás, en-
nek következtetésképp általános sztrájk lesz, mert e haza-
ban nemcsak 200.000 építőmunkás, hanem ugyanannyi
rokonszakszaki is érdekelt.

— A levegő meghódítása. A chalonsi repülő-
térén Kimeth belga aviatikus kétfedeles repülőgé-
pével, amelyen utitársat is vitt magával, két óra
husz perczig tartó repülést végzett ma és ezzel új
világrekordot állított fel. — Johannisthalban,
Berlin mellett, Jeannin élsassi aviatikus ma a re-
pülőtérről átlag ötven méter magasságban Rudo
falug, onnan pedig Glienickeba, majd onnan fel-
szállási helyére repült vissza. A nyolcz kilométer-
nyi hosszu utat tíz percz alatt tette meg.

— Ökörítő. Gróf Khuen-Héderváry minisz-
terelnök Neumayer dr. ügyvezető bécsi alpolgár-
mesterhez a következő köszönő levelet intézte:

Mély meghatottsággal és a legmélyebb há-
lival fogadtam Bécs cs. k. fő- és székváros köz-
ség tanácsának nemes, együttérzéstől sugallt
résztvénylatkozatát az ökörítői rettenetes ka-
tasztrófa alkalmából, valamint az értesítést
arról a nemeslelkű elhatározásról, amelylyel a
katasztrófa által sújtottak javára 10.000 koro-
nát szavazott meg, amely összeget ma meg is
kaptuk. Amidőn mélyen t. alpolgármester ur
a magam nevében és a kir. magyar kormány
nevében önnek mélyen érzett köszönetet mon-
dok és önt kérem, hogy ezt a nagylelkű köz-
ség tanács plénuma előtt tolmácsolni méltóztat-
sék, hangsúlyoznom kell, hogy a baráti és a
szomszédi érzelmek e felelemelő megnyilvánu-
lása, amint Bécs székesfőváros ezen aktusában
kifejezésre jutott, nálunk általánosan hálás
visszhangot keltett. Fogadja mélyen t. alpolgár-
mester ur köszönetem megismétlését a kir. ma-
gyar kormány nevében és nagyrabecsülésem ki-
fejezését.

A fiúmei városi tanács a rappresentanza meg-
hatalmazása alapján az ökörítői katasztrófa visz-
szamaradt áldozatainak felségélyezésére ezer ko-
ronát küldött ma a szatmármegyei főispánhoz
rendkívül megleghangu részvétárat kíséretében. —
A főváros pénzügyi bizottsága ma tartott ülésén
egyhangulag hozzájárult a tanácsnak ahoz a ja-
vaslatához, hogy az ökörítői szerencsétlenségnek
huszezer korona segítséget adjon a főváros.

Az ökörítői tűzkatasztrófánál teljesen össze-
égett és a nyiregyházi Erzsébet-kórházba beszáll-
ított Gábor Erzsébet 17 éves gyöbteleki napszá-
mosná ma belehalt sebeibe. A többi betegek álla-
potában nem történt változás. — Mikecz Dezső
alispán ma háromszáz koronát küldött Szatmár-
megyéhez az ökörítői katasztrófa áldozatainak
hátramaradottainak részére.

Szatmármegye közigazgatási bizottsága
Csaba Adorján főispán elnökletével ma közgyű-
lést tartott Nagykárolyban, amelyen Csaba főis-
pán megemlékezett az ökörítői katasztrófáról és
indítványozta, hogy a községnek fejezzék ki a bi-
zottság részvétét és az adakozóknak, a szolgálat-
tevő orvosoknak és ápolóknak, valamint a men-
tési munkálathoz résztvevőknek mondjanak kö-
szönetet. A bizottság egyhangulag elfogadta a fő-
ispán indítványait.

— Aki nem akar megszólalni. Tegnap este
egy ismeretlen munkás külső ember állított be Kra-
czár István eszedélhelyezőségél Práter-utca 74. számú
lakására, szó nélkül leült az asztal mellé és maga elé
bámult. A váratlan látogatót többször is megkérdezték,
hogy mit akar, kit keres. Az idegen nem válaszolt.
Erre el akarták távolítani a lakásból, de az idegen nem
engedte magát, verekedni kezdett. Vége is rendőrt hív-
tak, aki a kellemetlen vendéget bevitte a főkapitány-
ságra. Itt megállapították, hogy közveszélyes elmé-
beteg. A lipótmézei elmeógyógyintézetbe vitték.

— A babonás rettegés halottja. A közeledő
Halley-üstökostól való babonás félelemnek megint
van egy szánnivaló halottja. Nagyváradról jön a
hir, hogy Kocsuban, odavál pástorok kedden haj-
nalban azzal a rémhírrel futottak be a faluba, hogy
szabad szemmel, tisztán látták a esővás üstököst,
mely most már minden nap nagyobbra fog nőni és
elpusztítja a világot. A mese hírtelen terjedt a
falusi babonás nép között és egy Kozsza Péterné
nevű eszedős, zsigori vénasszony annyira megré-
mült, hogy félelmében a kutba dobta összekuporga-
tott pénzét és maga is a kutba ugrott. Mikorára
kihúzták, a szerencsétlen asszony már halott volt.

— Az előzékeny rabló. Tegnap Kolep János
napszámos vidékről érkezett Budapestre. A pályaudva-
ron megismerkedett egy 30—35 év körüli férfival, aki
kalauznak ajánlkozott. Elvezette Kolepet a Városlig-
etbe, ott megmutatta a látnivalókat, majd mikor be-
sötétedett, azt ajánlotta az idegenvezető, hogy menjenek
a cirkuszba. Ezzel elvezette a városliget mögötti föl-
dekre, ott megtámadta, téglával fejbeverte, majd foj-
togatni kezdte. Kolep azonban nem hagyta magát, erő-
sebb volt a támadójánál és legyűrte, azután elszaladt.
Az utonállót a rendőrség nyomozza.

— Sztrájkoló bányászok. Gráci tudósítónk je-
lentése szerint Trifailban néhány nap óta négyezer
szénbányász sztrájkol. Bérjavításon kívül a sztrájk-
kolók azt követelik, hogy bocsássanak el egy mun-
kavezetőt, aki ellensége a szervezett bányászoknak.
Sok csendőr van összpontosítva Trifailban, de eddig
nyugalom uralkodik és megindultak a tárgyalások a
sztrájk békés elsimítására.

— A török áfium. Gróf Zrinyi Miklós se sokat
lendített a bajokon „Az török áfium ellen való or-
vosság” című munkájával. Az áfium, az áluma-
tagság megmaradt továbbra is. És ez az áfium,
epumos nembánomság, közömbösség: lényege ma-
radt a törököknek még akkor is, ha bosnyák vigna-
tával éli világát. Elnyomottnak, jogfosztottnak
mondta magát és jött a jótékony monarchia. Alkoi-
mánnyt kapott Bosznia, képviselőket választhat. És
hogy élnek politikai jogaikkal? A bosnyák választó-
polgárok, különösen a falusi lakosság körében, a
választási mozgalmak iránt rendkívül lanyha az ér-
deklődés. Így a szerb radikálisok egyik vezetőjének,
dr. Szrskics Milánnak ma a Sarajevo melletti Vi-
soko községben tartott programbeszédén mind-
össze tízenkét kiszagda jelent meg. Nem érték
még meg a politikai komolyságra ezek a bosnyákok.
Dühöng bennök az áfium. Egyébként pedig
hoznap Serajevoiban az Izlam önálló párt nagy nép-
gyűlést tart, amelyen véglegesen megszövegezi pro-
gramját és kijelöli a tartománygyűlésre képvisel-
lőjelöltjeit. Szó van arról, hogy egymillió koroná-
nyi részvénytökével bankot is alakítanak a nagy-
bírtokosok jelzáloghiteleinek rendezésére. — Hét-
főn, e hó 11-én pedig közszemlére teszik Sarajevo
városának tartománygyűlési képviselői választói jo-
gosultságu polgárainak névjegyzékét. A névjegyzék
ellen két héten belül lehet felszólalni és e határidő
lelte után a kiigazított névjegyzékét újból köz-
szemlére állítják ki.

— Százezer koronás kincsrablás a pályaudva-
ron. A legnagyobb vakmerőséggel végrehajtott
rablás történt Bécsben a Westbanhofban. A rab-
lás oly megvilágított helyen történt, hogy szinte
elképzeltetlen ott valamely rablófutamadás. A
bécsi rendőrség titokzatosnak is tartja a dolgot és
az irányban is folytat kutatást, nem a hatóság
félrevezetéséről van szó, amint ez az utóbbi
időben már többször előfordult. A pártját ritkító
rablás a károsult előadása szerint így történt. A
károsult egy francia ékszerkereskedő, névszerint
Arnandon Gyula. Budapestről utazott Bécsbe, mi-
után itt üzleti dolgait lebonyolította. Ugy adja elő,
hogy három fiatalember utazott vele Budapesttől
Bécsig, akik nyilván szemmel tartották, de ő nem
igen velett ügyet rójuk. Az ékszerkereskedő kezé-
ben tartotta a bőrtáskáját, melyben százezer frank
értékű ékszerek voltak. A Westbanhofba érkezve,
mindjárt, amikor kiszállt, valaki a tolongásban
megtaszította, de ez sem tűnt fel neki. A pályau-
dvar előtt levő szabad téren, mely villamos iv-
lámpával van megvilágítva, két ember megtá-
madta és megragadta a kincseket tartalmazó táská-
t. Ő erősen fogta azt, mire az egyik támadó a
jobb kezét késsel átszurta. Erre fájdalomában el-
bocsátotta a táskát, mire a két rabló kéreket ol-
cött, magával vive az ékszerkereskedő kincseit.
Nyomban utána érkezett a bécsi francia tolmács,
akinek elpanaszolta haját. Ketten azután átkutat-
ták a teret, de a két rablónak nem akadtak nyomá-
ra. A francia ember jelentést tett a rendőrség-
gen, mely nagy apparátussal indította meg a nyomozást.
Azonban eddig minden kutatás hiábavaló
volt. A rablás este háromnegyed kilenc órakor
történt s a francia azt hiszi, hogy ama három
ember közé tartozhatott a két rabló, aki Buda-
pesttől Bécsig vele utazott.

— Házasság. Ifj. dr. Balázs Dezső fővárosi
ügyvéd eljegyezte Freund Stefániát, Freund Antalnak,
a Freund Antal és Pál-pécség beltagjának leányát
Budapesten. (Minden külön értesítés helyett.)

Szluha Elvirát, öz. verbói Szluha Istvánné, szül.
tergovezei Modrovich Irén leányát eljegyezte alsótakáchi
dr. Farkas Elemér es. és kir. 11-ik dragonyosezredbeli
fartáncos hadnagy, alsótakáchi Farkas Gyula es neje,
szül. jeszeniezei Jankovich Margit fia Alsó-Szent-
Ivánon.

Krakonovits János, a Dunagőzhajózási Társaság
titeli főtisztja és Telman Ilona Budapesten egybe-
keltek.

Milkó Henrik és neje leányát, Erzsikét április 17-én
vezeti oltárhoz Balassa József hírlapírókollegánk, a
Sziged és Vidéke felelős szerkesztője Szegeden.

— Nászajándékok, jegygyűrűk legelőnyösebben
Folgar Kálmán művész ékszerterében, Budapest, VII.,
Erzsébet-körút 29., I. em. szerethetők be. Nagy képes
album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Egy hamisított Velasquez-kép. A londoni Nationalgaleriének egy nagyon híres s felette értékesnek vélt festményéről kitudt, hogy hamisított. Ez a kép „Venus a tükör előtt”, melyet Velasquez művének tartottak s mely az államnak egy millió koronájába került. Egy másik Velasquez-képről, mely Adrian Pulido Pareja tenger-nagyot ábrázolja s melyért 400 000 koronát adtak, kiderült, hogy azt nem Velasquez, hanem a művész veje Juan Baptista Del Mazo festette. James Grieg műkritikus véleménye szerint „Venus a tükör előtt” szintén Del Mazo-tól származik.

— Hordárháborúság. Legutóbbi számunkban jeleztük a hordároknak mára várható és hirdített körmenetét. A kenyérükért háboruskodó hordárok ma nekivágtak az utcáknak a boyok ellen. Akárcsak Zrínyi embereinek kirohanása Szigetvárából némi tulzással ehhez hasonlított a mai közszolgafelvétel. Három órakor találkoztak szegények a Holló-utca 10. számú ház udvarán. Lehettek vagy hatszáz. Szakálosak, öregek, megkopottak. Fekete Lajos, aki megnyitotta az értekezletet s a tagársak üdvözlése után átadta a szót Mittleider József elnöknek, aki elmondta, hogy a hordárok küldöttsége már délelőtt sorra járta azokat a bizottsági tagokat, akik ügyükben most dönteni fognak s azok mindegyike megígérte a legteljesebb támogatást. Ők érzik, hogy nem lehet megtiltani másoknak is ugyanazt, amit ők végeznek, de annyit mindenesetre megkövetelhetnek, hogy az övékhez hasonló rendszabályok alá kerüljenek a boyok is. Mittleider szavait megéljenezte s ezután példás rendben, zárt sorokban a Holló-utczán, Rákóczi-uton, Kossuth Lajos-utczán át a központi városháza elé vonultak a hordárok. Ott szónokuk röviden elmondta még a kívánságukat, mire a Király-utczán át visszatértek a Holló-utczai gyüleező helyükre, hogy itt várják be soruk eldőlését.

Talán még most is ott várnának, ha a hírnök nem hozta volna meg a szomorú hírt, hogy elutasították a felebbezőket. Elkéseredettségükben mi feltehető tőlük? Elment ki-ki a maga standjára, folytatni ezt a keserves életet, miután a boy-kott nem sikerült. — Mialatt a hordárok vonulogtak a közszolgák ellen, a fővárosnál döntöttek a dolgukban. Ugyanis még a múlt év szeptember havában a VII. kerületi elöljáróság engedélyt adott egy Messenger-boy vállalatnak. A közszolgák ez ellen az engedélyezés ellen felebbezéssel éltek. Ma tárgyalta ezt a felebbezést a fővárosi ipariügyi bizottsága Bukovszky Viktor tanácsjegyző előadásában. Az előadó jelentette, hogy az elöljáróság törvényesség szempontjából helyesen járt el, humanitárius szempontokból pedig ezt az ügyet nem lehet eldönteni. Jelentette továbbá, hogy a közszolgák ipartársulata ma küldöttségben járt az ügyosztálynál, hogy az ügyosztály javasolja a már kiadott Messenger boy vállalatok engedélyének megvonását. Ezt tenni nem lehet, mert erre törvényes ok nincs. — *Latija L. Pál* azt indítványozta, hogy a hordároknak is adjanak engedélyt egy megrendelést gyűjtő vállalatra. Dr. Déri Ferenc elnöklő tanácsos szerint ennek törvényes akadály nincs. Ez a kérdés azonban nem a bizottság elé tartozik. Dr. *Heteés Antal* megjegyezte, hogy a Messenger boyok alkalmazásánál közegészségügyi és közbiztonsági szempontokat kell tekintetbe venni. Dr. *Böszörményi Oszkár* arról is melegebben pártolja Heteés nézetét, mert most már női Messenger (Messenger girl) vállalat alakulásáról is beszélnek. Garai Samu dr. Déri Ferenc tanácsos felszólalása után a bizottság szótöbbséggel elutasította a hordárok felebbezését. Heteés indítványát is mellőzte a bizottság.

— Balesetek. Ma reggelre az Üllői-uton, az állami gyermekmenhely mellett több honvédtiszt táviró-gyakorlatot végzett. Józsa György szakaszvezető felmászott egy táviróoszlopra s amikor a tetejére ért, az oszlop eldőlt. Józsa pedig a magasból lezuhant. A szerencsétlen ember életveszélyes sérüléseket szenvedett. A honvédegyeségi kórházba vitték. — Ma délelőtt a Csáki-utca 28—30. számú ház építkezésénél *Kubányi Mátyas* 27 éves állványozó jobb kezét elkapta a felvonógép és összezsuzta. A mentők a Rókus-kórházba szállították. — Ma délelőtt az Iskola-utca 2. számú házban *Jungbluth Ferenc* 17 éves házi szolgáló Flóbert-puskával játszott. Közben a fegyver elcsúszt és a golyó Jungbluth jobb tenyerét átfúrta. A súlyosan sebesült embert a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Halálozás. Helleinger Zsigmond magánzó tegnap 68 éves korában rövid szenvedés után Budapesten meghalt. Halála nagy és előkelő családot borított gyászba.

Gál Elemér posta- és táviró műszaki tanácsos meghalt. Elhunytáról a budapesti magyar királyi posta- és táviró műszaki főfelügyelőség külön gyászjelentést adott ki. A megboldogultat ma délután négy órakor helyezték a József-körműt 38. számú házból a Farkasréti temetőben örök nyugalomra.

Polyák Károlyné, szül. *Ventilla Helén*, 65 éves korában, Biharban meghalt. Holttestét Nagyváradra szállították és ott helyezték örök nyugalomra.

Gerasenyi György, pénzügyi titkár, 50 éves korában Máramaroszigeten meghalt. Holttestét Beregsombán szállították és ott temették el nagy részvétel mellett,

— Titokzatos életút. Néhány héttel ezelőtt a fiamei belső kikötő rakpartján egy ismeretlen fiatalember mellbe lőtte magát. Súlyos sebesüléssel a kórházba szállították. Napokig eszméletlenül feküdt és mikor magához tért, vallatásra fogták. Az életút fiatalember azonban nem akarta elárulni kiletét és egyre csak azt hangoztatta, hogy hagyják meghalni. A rábeszélésekre az egyik orvosnak mégis sikerült megtudnia tőle, hogy kiesoda és mi indította a végzetes tett elkövetésére. Bevallotta, hogy *Kugel Gyulának* hívják és hogy az abbáziai *Adelina-villában* üdülő *Tihany* uricsalánál volt szolgálatban. Életutjának okául azt adta elő, hogy elbocsátották a szolgálatból és miután napokon át állás nélkül maradt, szánta rá magát az öngyilkosságra. Ezt a vallomását azonban csak bizalmasan közölte a kórházi orvossal, akit arra kért, hogy kiletéről főképpen az újságoknak ne szolgáltatson adatokat. Két hét múlva *Kugel* annyira felgyógyult, hogy elhagyhatta a kórházat. Távozásakor még arra kérte az igazgatóságot, hogy gyógykezelésének költségeiért ne forduljanak illetőségi helyének hatóságához, mert néhány nap múlva majd jelentkezni fog és megfizeti az összeget. Ez ígéret alapján elengedték, de *Kugel* azóta nem jelentkezett. Most aztán a pénzügyőrségnek egyik megbízottja ment a kórházba és *Kugel*t kereste, akiről elmondta, hogy hamis nevet használt, mert tulajdonképpen *Szalay Károlynak* hívják, a pénzügyőrségnél volt szolgálatban és ott szabálytalanságok miatt fegyelmi eljárást indítottak ellene. Az öngyilkosságot tehát ezért akarta elkövetni és hogy meg ne tudják kiletét, mondta magát *Kugel Gyulának*.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróval.

x *Edor-féle vivóterem* a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

x *Bob* hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

Hol a tüpénz?

— A magándetektív nyomoz. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 8.

A rendőrség a *bönök* levezető csatornája, melynek torkolata az ügyészség fogházába van beillesztve. Pedig a hozzájuk kerülő nyomozás és igazságszolgáltatás anyaga elenyésző töredékét képezi az emberi *vétek* és *hibák* okozta érdekes eseteknek.

Egy közismert fővárosi magándetektívhez fordult a napokban *M. Lajos* gazdag vállalkozó. A kérdés maga igen furcsának látszott:

— Hova lett a feleségem tüpénze? Ezt akarom tudni.

— Mennyi összegről van szó? — tudakolta a detektív.

— Hatvanezer koronáról, nem számítva a kamatokat.

A detektív első pillanatra nem tudta: komolyan vegye-e a megbízást. A kimondott összeg nagysága kétséget ébresztett benne.

— Hogy jutott önagsága ekkora összegű pénzhez?

M. Lajos erre a következő felvilágosítást adta: Ezelőtt husz évvel házassodott meg. Miskolcra hozott feleséget, egy környékbeli földbirtokos leányt. Esküvőjük napjától kezdődőleg havonta százötven forintot, illetőleg később háromszáz koronát adott neki tüpénz gyanánt. Ezenfelül minden néven nevezhető kiadásait fedezte.

Nemrégiben a férj azon gondolkodott: mi lehetett a „tüpénzekből”? Valahányszor felemlítette, az asszony kitérő választ adott, ugy, hogy most már mindenképpen meg akarta tudni, hova kerültek a havi háromszáz koronák. Ruházatra vagy más fényűzési ciklikre nem költhette el. Mindenemü passzióit a férj fizette. Tessék tehát kikutatni, mire fordította évek folyamán a végösszegben tekintélyes tüpénzt.

A detektív maga vette kezébe a dolgot és munkáját *M. Lajos*né megfigyelésével kezdte meg. A még mindig csinos külsejű 38 éves urlölgy semmi gyanura sem adott okot, míg most márczius 29-én jelentkezett az első támpont.

Az asszony egy délután sétára indult. A detektív utána. A *Wesselényi-utczán* befordult a *Ker-*

tész-utczába, ahol menetközben több ízben hátrahátrált. A Király-utca kezdetén behajlott a *Dobány-utczába*, majd az *Akácfa-utczába* tért, ahol keresni látszott valamit. Ugy látszik hordárt keresett, mert az *Orient-szállónál* álldogálók közül egyet magához intett.

Ezüst ridikülyéből összehajtott postautóványt vett ki, papírpénzt adott át s rövid ideig beszélt a küldönccezel.

A detektív előre ment a Népszínház elé, majd a *Rökk-Szilárd-utca* sarkán levő postahivatalkozsietett. Jól számított, a hordár arra tartott.

A közönség csoportjában ügyesen a hordár mellé csuszott és addig settenkedett, míg megállapította, hogy százötven koronát küld *M. Lajos*né helyben Budapestre. A nevet sehogysem tudta kitalalizálni, a hordár rajta tartotta a balkeze hüvelykujját. De a lakcímet kivethette: Budára ment a pénz a második kerületbe.

Az utcán pontosan feljegyezte a címet és *M. Lajos*hoz sietett. Csak kérte: nézné meg otthon minden lehető és lehetetlen helyen, nem talál-e pénzről szóló feladó vevényeket. Minden további felvilágosítást megtagadott és elisietett.

A budai csendes utcának feljegyzett számú házában összevissza hat lakó bérel lakást. A detektív a házmesterhez ment és annál érdeklődött, mint hitel-tudakozó iroda alkalmazottja, vajjon *B. T.* (az egyik lakó neve, melyet találmóra ejtett ki a lakók névtáblájának leolvasása után) jómódú-e.

— Öreg nyugalmazott katonatiszt — felelte a házmester.

— Pedig havonta szép összeget kap ide, ugy tudom, — ravaszkodott a detektív.

A házmester sietett a felvilágosításra.

— Hozzánk minden hónapban ha egyszer teszi be a lábát a pénzes postás. Igaz, tavaly mikor *N. Sándor* ur beteg volt, akkor többször is kapott pénzt.

A detektívnek ezután könnyű munkája volt. *N. Sándor* huszonhárom éves hivatalnok tavaly nősült Pestmegyéből. *Kispesten* visszavonultan él. Egy gyermekük van. Néha egy előkelő urlölgy szokott előjönni hozzájuk látogatónak. A szomszédokkal alig érintkeznek.

M. Lajos egy héten belül megtudta azt, amt kívánt, csak azt nem, hogy kicsoda szájak fűz *N. Sándor* a feleségéhez.

A továbbiakban már együtt jártak el a detektívvel, akinek tanácsára kissé kemény játékot ütk. Megjelentek *N. Sándor* lakásán és a kétszobos lakás egyik szobájában félrelejték. A detektív beszélt:

— Bocsánat az alkalmatlankodásért. Szomorú kötelességet jöttünk teljesíteni. (És itt óvatossá lesték *N. Sándor*.) Az a hölgy, aki önöket időnként felkeresi... az a hölgy... Édes Istenem... hogy is mondjam... Legyen erős uram...

N. Sándor felugrott ültéből. Elsapadt, megtántorodott:

— Meghalt!? Az anyám!?

Itt aztán *M. Lajos*nak volt minden erejére szüksége, hogy higgadságát megőrizze és megnyilott a rejtély.

N. Sándor *M. Lajos*né házassága előtt születtett és titokban felnevelt fia volt.

Mivel felelhet az ember husz év előtti vétkre — bocsánattal. *M. Lajos*, kinek gyermeke nem volt, egyszerre boldog nagyapa lett, aki könyezve ölelte magához unokáját.

Az irodába pedig új íróasztalt állítottak be és *N. Sándor* odahagyva szerény hivatalát, maholnap cégtársa lesz az „apjának.”

Ha gyermekét

egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. **Hommel** féle **Haematogent!** Óvást a **Dr. Hommel** nevet hangsúlyozni kell!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) „Théodore és társa.“ A Vígyszínház ismét francia bohózatot hozott; ezt *Nancey* és *Armani* írta; de írhatta volna *Feydeau* is és *Hennequin* is és *Pierre Veber* is, bizonyára vagy valószínűen egy urinó kétlakóságát — a tisztességes nő és a kokott szerepében való megmutatkozását — s az asszony és a férj kölcsönös, párhuzamos és egymást kiengesztelő bütlenségét; egy legénylakás viharait, számos átöltözéseket és in persona-tévedéseket irtak volna meg ők is különböző variációkkal és permutációkkal. Persze éppen e variációk a lényegesek a nagy lényegtelenységben és az edzett és kifinomult (vagy eldurvult) fül már disztinváltni is tud ebben a fajtában. Vannak ravaszul ügyes eszelekmény-bogozók, akiket csak szédüléssel fejlel lehet követni, akik mégis mindig megtámadhatatlanul logikusak és még a harmadik felvonásban sem elégszenek meg a lebonyolítással, akkor is még új meg új meglepetésekkel szédítenek.

No meg legalább is a legszerényebb esetben is: egy új trükk: ennyi minden francia bohózatot elvárható. Nehéz kritériumot találni a „Théodore és társa“ és a műfajbeli darabok megírásához, de annyit megállapíthatunk, hogy nem a ravaszabak közül való, bonyodalmai kissé erőszakoltak és a kötelező trükk híjján van. Viszont azt is megállapíthatjuk, hogy a közönség kitünően mulatott, igen kitünően mulatott. Voltak, akik szenzációt láttak *Csontos* Gyula első föllépésében is és — a magasabb régiókban — minden adott és nem adott alkalommal tapsban törtek ki. Pedig az ilyen görögül szóra és hajlékonyságra utaló szerep nem is ennek a színésznek való; minden gesztusa fanyar és kényszeredett. De őt is, a többiek is, főként *Varkányit*, továbbá *Abelovszkyt*, *Vendreit*, *Fenyvesit*, *Szerémit*, *Sarkadit* és *Tihanyit* lelkesen tapsolták. A színház szép díszleteket adott az esthez és — a második felvonásban — ma láttuk az első, szép prospektet a Vígyszínházban. (B—s.)

(*) **Hollandia.** Csitány Béláné darabja, melyet „Hollandia“ címen mutattak be ma este az Urániában, vonzó, kedves képét mutatja annak a miniatúra államnak, melyet az emberföltötti munka és találgatás teremtett s tett virágzóvá. A darab írója a holland föld iránti őszinte szeretetét s ragaszkodását belevitte munkájának minden mozzanatába. Ezáltal nemcsak a pusztá válóságot mutatja be a szemlélőnek, hanem még valamit a saját füzéből is. Amely nagy éleslátással tudta megválasztani az író a holland élet jellemző sajátosságait, sajnos épp oly kevéssé tudta felhasználni azokat arra, hogy belőlük sima, kerekedő, egész munkát alkossanak. A technikai ismeretek hiányossága következtében, a máskülönböző érdekes tárgyú darab szakgatott, minden rendszer nélkül egymásra halmozott összefüggéstelen jelenetekké vált s ennek tulajdonítható, hogy az érdeklődők az előadás után szinte oszálódottan hagyták el a színházat: mindent láttak és nem láttak semmit. A darab két részből áll. Az első rész Hollandia legveszedelmesebb ellenségét s egyszersmind hatelmának és gazdagságának alapját, a tengert ismerteti, nagyrészt pedig Amsterdammal foglalkozik. A második részből a holland építészeti és művészeti remekét ismerjük meg. A színház gyönyörű álló és mozgó képekkel illusztrálta a darabot, melyek méltán nyerték meg a közönség tetszését.

(*) **„Papillon, a kőfaragó.“** Kedves és szellemes francia vígjáték kerül a jövő pénteken bemutatásra a Nemzeti Színházban. E vígjáték címe „Papillon, a kőfaragó“ szerzője *Louis Béné* és a Théâtre Antoine-ban került bemutatásra a szezon elején és azóta a műsor legvonzóbb darabja. A Nemzeti Színház előadásában Somlay Arthur fogja játszani a czimszerepet, míg a darab többi, egytől-egyig hálás és nevetető szerepét Csillag Teréz, Aczél Ilona, Váradi Aranka, D. Ligeti Juliska, Kürthy, Bartos és Rajnay játsszák. A próbák nagy körültekintéssel folynak már hetek óta dr. Hevesi Sándor főrendező vezetésével.

(*) **A felvidéki vándorkiállítások.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat felvidéki vándorkiállításai érdekében gróf Zichy János valóság- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett az érdekeltektől törvényhatóságok főispánjaihoz, melyekben a kiállítás nagyarányú kulturális jellegére való hivatkozással azok előkészületeit a főispánok különösen figyelmébe ajánlotta. Balogh Bertalan kiállítás igazgatója most járja be a városokat a legutóbb Egerben volt, ahol a kiállítás sikere

érdekében dr. Majzik Viktor alispán elnöklésével értekezletet tartottak. A vándorkiállítások megnyitói állomása ezúttal is Eger lesz, ahol azt szeptember 8-án fogják nagy fényvel megnyitni.

(*) **„Csákó és Kalap“ a vidéken.** Az Országos Színészegyesület irodalmi osztálya megszerezte a vidéki színigazgatóknak előadhatásra *Roda-Roda* és *Rösslernek* a Magyar Színházban nagy sikert aratott komédiáját, a „Csákó és Kalap“ című darabot. A darab már legközelebb színre kerül több nagy vidéki városban s máris igen nagy iránta az érdeklődés.

(*) **Müller Mela kiállítása Dortmundban.** A dortmundi művészeti és ipari muzeumban Müller Mela, a már is európaszerte ismert nevű magyar festő kiállítását rendezett olajfestményeiből, akvarelljeiből és rajzaiból. A fiatal magyar művész kiállítását úgy a közönség, mint a kritika teljes elismeréssel fogadta. Különösen méltányolják feltevéseinek önállóságát, esetekezelésének bátor határozottságát, természet imádásáról tanuskodó realizmusát és minden szélsőségtől óvakodó nemes egyszerűségét.

(*) **A budapesti Egyetemi Énekkarok** százhusz tagja ma Nagyváradra utazott, ahol az ottani Vigadóban holnap este hangversenyt adnak a nagyváradi jogakadémiai Mensa Akadémika javára. A budapesti vendégeket úgy a nagyváradi közönség, mint a jogakadémiai ifjuság nagy ünneppességgel fogadja.

(*) **Letört lombok.** A selejtes kabarédalok aradatában jól esik magyar szívből-lélekből fakadó dalokat hallani. Sajnos ebben az élvezetben ma már csak elvétve van részünk. Annál nagyobb elismerés illeti meg azt, akit költőink meghihletnek és verseiket a muzsika szárnyán röptetik szét országszerte. Kézdivásárhelyi Molnár Kálmán azok közé tartozik, akiket érzése, hajlama és művészete hivatottá tesz arra, hogy a Dankó Pista, Fráter Loránd, Pap Zoltán, Dóczy József és a többi népszerű dalköltőnk nyomán haladva, gazdagítsa a magyar népi kincsesházát. Új füzete a „Letört lombok“ című, tanúságot tesz e hivatottságáról. Szabolcska Mihály, Kiss Menyhért, Ihász Aladár, Farkas Sándor, Komlós Alfréd és Molnár Emil verseit zenésítette meg olyan szépen, hogy rövid idő múlva visszhangzani fog azoktól a pusztá, épen úgy mint a márványfalú hangversenyterem. A zeneszerző méltó segítő társra talált *Riszenrné Kovács* Idában, aki a dalokat ének és zongorára, könnyen játszható s mégis hatásos modorban, átírta. Az elegánsan kiállított dalfüzet ára 4 korona.

(*) **A debreczeni színház.** Debreczenben a városi közgyűlés ma tárgyalta 14 bizottsági tagnak felelősségét a tanácsnak ama határozata ellen, amellyel *Zilahy* Gyula jelenlegi színigazgatónak adta ki a debreczeni színházat 1911-től kezdődő további három évre. A közgyűlés 67 szavazattal 33 ellenében jóváhagyta a tanács határozatát.

(*) **Képzőművésznők zsurja.** A Nemzeti Szalonban holnap, szombaton délután fél 5 órakor tartja meg képsorsolását a „Magyar Képzőművésznők Egyesülete“. A sorsjátékon előbb a jelenlévők között az egyesület művésztárgyjai által festett képeket sorsolják ki — amelyekre mindenki belépőjegyének számával játszik, — azután pedig az egyesület pártoló tagjai között; egy darab 100 és két darab 50 koronás képet sorsolnak ki. A sorsolás alatt teát fognak felszolgálni a vendégeknek. Belépődíj egy korona és az ezért kapott belépőjegy egyszersmind sorsjegy is.

(*) **Vígyszínház.** A közönség kényelme érdekében történő átalakítási építkezések a városligeti Hermina-úti Vígyszínházban a befejezéshez közelednek. A nagy érdeklődéssel várt megnyitói előadást e hó 16-án okvetlenül és elhalaszthatatlanul megtartják. A bemutató előadás d. u. 4 órakor kezdődik. Színre kerül *A világ vége*, *Falk* Richárd és *Barna* Izsó vidám operettje, *Csiklandós história*, bohózat, és *A vén komédiás* című dráma. Jegyek kaphatók a Vígyszínház pénztáránál (Hermina-ut 51.). *Zipser* és *König* zeneműkereskedésében, *Andrássy-ut 4.* és *Kontiné* dohánykülönlegességi áruházában, *Andrássy-ut 20.*

(*) **A Mücsarnokból.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat választmánya a közgyűlés után első ülését április 11-én, hétfőn délután öt órakor tartja meg a városligeti mücsarnokban. Az ülés tárgyai: 1. A bizottságok és az igazgatóság megalakulása. 2. Igazgató és helyettes igazgató választása. 3. Ellenőr választása. 4. A sorsolási bizottság választása.

(*) **A Magyar Zenepedagógiai Társaság** e hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor *Hubay* Jenő elnöklés alatt felolvasó ülést tart az országos zenekadémia dísztermében.

FŐVÁROS.

(*) **A Sárosfürdő.** A Sárosfürdő ügyében, a melynek tervezési munkái az évek során annyira előrehaladtak, hogy már közvetlenül a kivétel előtt állottak, ma a főváros középítési bizottság határozata folytán szenzációs fordulat állt be. Az ülésen *Devecis* Ferenc középítési igazgató egy tervrajza alapján kimutatta, hogy a Sárosfürdő a jelenleg tervezett területen sem a városrendezési, sem a szabályozási, sem pedig a forgalmi érdekeknek nemcsak hogy meg nem felel, hanem ezeket az érdekeket súlyosan sérti. A középítési igazgató bemutatta új szabályozási tervét, amellyel elérhető az, hogy a Fehérvári-ut forgalma, amelyet a fürdőnek eddig szándékolt elhelyezése a legnagyobb mérvben hátrányosan befolyásolt volna, a Ferenc József-híd felé könnyű szerrel bonyolítható le. Az új terv értelmében a fürdő telke a Kelenhegyi-ut felé némi módosítást szenved, amennyiben az ut szabályozási vonalát a Gellérthegy felé tolják, ami lehetővé teszi a fürdő épületének a területen való kényelmes elhelyezését. A bizottság *Wellisch* Alfréd, *Devecis* Ferenc középítési igazgató, *Piperkovic* Bátor tanácsos, *Quittner* Zsigmond, *Szabó* József, *Freund* Vilmos, dr. *Mezey* Sándor, *Steinhardt* Antal, *Stromszky* Sándor, *Palóczy* Antal, dr. *Erős* Sándor és dr. *Morzányi* Károly felszólalása után, akik mindannyian a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a középítési igazgató tervéről, hozzájárult a telek szabályozási vonalának módosításához. Egyben elhatározta a bizottság azt is, hogy a fürdő parkja részére szükséges telkek közül a Kerkapoly-Bodor-féle alapítványi terület megszerzése céljából a kisajátítási eljárás megindítását fogja javasolni a tanácsnak.

(*) **Sok a kávéház.** A főváros iparügyi bizottsága ma foglalkozott a kávéházak ügyével. Az ügyosztály kezdetben az ipartörvény revíziójával akart a kávéházak elszaporodását segíteni oly módon, hogy a kávéházak nyitását a közszükséglet és a helyi viszonyok mérlegeléséhez alkalmazta volna. Az ipartörvény azonban egyhamar nem lesz meg és így az ügyosztály a bizottság elé terjesztette az ügyet, hogy annak elvi álláspontját megismerje. Gelléri Mór bizottsági tag szerint a kávéházak túltengése tényleg fennáll. Bécsben csak 740 kávéház van, míg Budapesten körülbelül 1400. Határozott és komoly lépést kell tenni a kávéházak túltengése ellen, már a közönség szempontjából is. Heteés Antal semmiesetre híve a numerus claususnak és szerinte legfeljebb bizonyos távolsági körzeteken belül lehetne megtagadni a kávéháznyitási engedélyt. *Breitner* Lipót veszedelmes precedensnek tartja a numerus clausust. Czettel Gyula az ügy rendezését sürögésnek tartja, amely ellen senkinek kifogása sem lehet. *Garai* Samu és *Lajtha* Lipót felszólalása után *Böszörményi* Oszkár dr. szólalt fel, aki szintén minden korlátozás ellen van, mert ez üzérkedésnek nyitna teret. *Fried* Zsigmond felszólalása után az elnök felvilágosítja a bizottságot, hogy a körzet vagy kerület szerinti numerus clausust keresztülvinni nem lehet, mert ez a fennálló ipartörvénybe ütközik. Szabályrendeletben csakis fix-szám állapítható meg, amelyet aztán esetről-esetre változtatni lehet. A bizottság többsége elvileg a numerus clausus álláspontjára helyezkedett és felkérte az ügyosztályt, hogy a tárgyalásokat indítsa meg és a kávéházi ipar engedélyezéséről szabályrendelet-tervezetet készítsen.

(*) **A kiütéses tifusz.** A kiütéses tifusznak ma egy újabb áldozata és három betege van. A három beteg közül kettő nő és egy férfi, akik VII., Dobuteza 107.; X., Ujhelyi-ut 43 és VIII., Lujza-utca 28. számú házakban laktak. A pozitív betegek közül elboacsátottak 2 férfit, a megfigyelő osztályból 2 nőt, a megfigyelőbe felvettek 4 nőt és 2 férfit. A pozitív betegek létszáma 26 nő és 43 férfi, megfigyelés alatt van 11 nő és 12 férfi.

A veszedelmes járvány egyébként ma délután a főváros közegészségügyi bizottságában is szóba került. Az ülés elején ugyanis dr. *Magyarevits* Mladen tiszti főorvos jelentést tett a kiütéses tifusz-megbetegedések számáról, a betegség lefolyásáról és a foganatba vett hatósági intézkedésekről. Az elnök alpolgármester a jelentés kiegészítéseképp megjegyezte, hogy a hajléktalanok menhelyeiben felállítandó fertőtlenítő gépek beszerzése iránt a tárgyalások folyamatban vannak

és hogy az idei építési programnak egyik kiemelkedő pontja a szükséglakások megfelelő mértékű szaporítása lesz.

(Iparügyek. A főváros iparügyi bizottsága ma délután dr. Déry Ferenc elnöklésével ülést tartott. A bizottság a kéményseprő-ipar gyakorlásáról szóló szabályrendeletet egy konkrét esetről kifolyólag akként kívánja megváltoztatni, hogy ha több összeépített ház is áll egy telektömbön, a kéményseprési díj csakis oly módon számítható fel, mintha egy házról volna szó. Ellenben ha a házak összeépítve nincsenek, úgy a díj külön-külön számítható fel az egyes házakért. A sütők ipartestülete kérvénnyel fordult a fővároshoz, hogy a süteményházalás megállítását végett kötelezze a süteménykihordókat egy blokk-rendszerű ellenőrző könyv használatára. Az ügyosztály ebben a formában nem pártolja a kérvényt, mert az ismét-elárulástokat az ipartörvény értelmében nem lehet eltiltani a süteményelárusítástól és viszont nem lehet kötelezni ellenőrző könyv használatára. A bizottság is így értelemben határozott. A fürdő-alkalmazottak szakszervelete a kereskedelemügyi miniszterhez kérvényt nyújtott be az iránt, hogy a fürdő-alkalmazottak vasárnap délutáni munkaszünetre biztosíthatók és az általános munkaidő is korlátozható. Az ügyosztály azt a kérelmet a fürdőügyi személyzetnek, hogy a munkaszünetből kizárva ne legyen, pártolja, de ennek keresztülvitele tekintetében a miniszternek javaslatot tenni nem kíván. Szabó Gyula bizottsági tag szerint a személyzetnek hétköznapokon van szabad napja és így nincsenek kizárva a munkaszünetből. Vasárnap nagyon sokan kénytelenek a fürdőt igénybe venni, mert hétköznapokon erre alkalmuk nincs. Lajta L. Pál felszólalása után az elnök felvilágosította a bizottságot, hogy az ügyosztály csupán a munkaszüneti nap jogosságát kívánja megállapítani, a részletekbe azonban nem bocsátkozik. A beosztás oly módon is történhetik, hogy a fürdőüzem nem szünetel. A bizottság így értelemben határozott.

(Fertőzés az üzletekben. Nemrégben egy élelmiszerkereskedő családjában fertőző betegség fordult elő. Minthogy a kereskedő üzlethelyisége lakásával közvetlen összeköttetésben volt, a fertőző betegség a vevőközönség körében elterjedt. Erre való tekintettel az illető kerület előjárósága elrendelte, hogy a kerületben levő hasonló berendezésű üzleteknél fertőző betegség esetén az üzleti helyiség és a lakás közötti ajtót befalazzák. Ez ellen az intézkedés ellen az érdekelt kereskedők főlegbezárással éltek a tanáchoz. A tanács közegészségügyi ügyosztálya legközelebb elbírálja ezt az ügyet és javaslatot terjeszt a tanács plénuma elé.

(Nines városi jéggyár. A pénzügyi bizottság Vasziljevits János alpolgármester elnöklésével ma tartott ülésén tárgyalta a tanács bejelentését, hogy a városi jéggyárat a legjobb esetben augusztus végén lehetne csak üzembe helyezni s azért azt a javaslatot tette, hogy a főváros mondjon le arról a tervről, hogy az ideiglenes jéggyárat épít.

Feleki Béla kifogást tesz az ellen, hogy a legnagyobb lassúsággal kezelték a dolgot. A természetes jég használatát közegészségügyi szempontból is el kell tiltani s kéri, hogy a tanács foglalkozzék a kérdéssel. Vasziljevits János alpolgármester erre azt a megjegyzést tette, hogy könnyű megtiltani a természetes jég használatát, de hogyan pótolják a szükségletet. Glückstahl Samu, báró Herceg Péter, és Glück Frigyes felszólalása után Vázsonya Vilmos erősen megtámadta a tanácsot. A tanács, ugymond, bizonyos kéjfélyességgel jelentést arról, hogy nem lehet a jéggyárat megcsinálni, mert csak az alapozáshoz 9-12 hét kell. Az a konzorcium, amely a várossal akarta megvételni a gépeket, három hét alatt megcsinálta az alapozást s már a második emeleten tart az építéssel. Amíg a tanács és a közgyűlés között nem lesz kapcsolat, a tanács keresztülhajtja a maga terveit a közgyűlésen, a közgyűlés akaratát megakasztja, intencióit könnyen kifigurázza. Vasziljevits János alpolgármester energikusan visszautasította Vázsonyinak azt a gyanúsítását, mintha a tanács befolyásolta volna a mérnöki hivatalt, hogy tizenkét hetet kérjen az alapozásra. A pénzügyi bizottság azután egyhangúan hozzájárult a tanács javaslatához és lemondott a városi jéggyár építéséről.

(A repülőgép-verseny. Juniusban repülőgép-versenyt akarnak rendezni Budapesten s a rendező-bizottság arra kérte a fővárost, hogy az esetleges veszteségért az első 250.000 koronáig vállaljon szavatosságot. Az esetleges jövedelemből azonban egy fillért sem kap a város. A pénzügyi bizottság ma megszavazta a 250.000 koronát.

(A lipótvárosi telkek. A pénzügyi bizottság mai ülésén hozzájárult, hogy a főváros a lipótvárosi telkeit nyilvános árverésen adja el. A kikiáltási árat 620-800 koronában állapították meg.

(Elutasított kérelem. A ferenczrendi Mária-missionáriusok ezer korona segítséget kértek a fővárostól. A pénzügyi bizottság azonban Feleki Béla indítványára megtagadta a segítséget.

(A fuvartelep. A köztisztasági bizottság Rényi Dezső tanácsos elnöklésével ma tartott ülésén megállapította, hogy a fuvartelepnek tavaly 38.836 korona tiszta jövedelme volt, amelyet a bizottság szociális intézmények létesítésére akar fordítani. A fuvartelep személyzetének 5000 korona rendkívüli munkadíjat szavazott meg.

Nyiltter.

Elrovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kérem ne beszéljen ostobaságot!

Ki tudja, mit fogadott el Szódoni ásvány-pasztila helyett! Az igazi Fay-féle, amelyben a szódoni gyógyforrások vizének minden hatáson alkotórésze benne van, s nem hagyja cserben az embert, aki nyakfájás, köhögés, rekedtség, elnyálkásodás és gégehurut ellen használja. Csak mindig a valódi Fay-féle szódoni ásványpasztillát kell kérni, amelynek doboza 1 korona 25 fillérbe kerül és minden idevágó üzletben kapható.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és kir. udv. szállító, Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
Természetes ásványos
SAVANYUVÍZ

Minden külön értesítés helyett.

Szinbányai Kramer Jenőné szül. Hellsinger Lory, dr. Harsanyi Móricz, Harsanyi Prigyes gyermekeit, valamint szinbányai Kramer Jenő veje és fia Andorka; épügy az alatt megnevezett sógor és sógorok, továbbá az összes rokonság nevében szomorodott szívvvel jelentik forrón szeretett apa, após, nagypapa, testvér és rokon

Hellsinger Zsigmond

rövid szenvedés után, életének 68-ik évében ez év április hó 7-én délután történt gyászos elhunyt.

A megboldogult hült tetemeit e hó 10-én, vasárnap délután 11 órakor fogjuk a gyász házból (VI. Andrássy-ut 17.) a Kerepesi-ut melletti izr. sírkertben levő családi sírba örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1910. április 7.

Béke és áldás hamvaira!

özy. Sváb Sándorné szül. Hellsinger Lujza özv. Berger Józsefné szül. Hellsinger Mária Hellsinger Gedeon és neje szül. Tedesko Róza. Koszorúk mellőzését kérjük.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíj-intézetének közgyűlése. A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete április hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a Budapesti Újságírók Egyesületének helyiségeiben (VII. Erzsébet-körút 27. sz. I. emelet) XXIX. rendes közgyűlését. A közgyűlés napirendje: 1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1909. évi számadások előterjesztése, valamint az ezzel kapcsolatos javaslatok. 2. Négy igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása. 3. Az intézet tagjainak indítványai az alapszabályok 35. szakasza értelmében.

(—) Az Újságírók Egyesületéből. A Budapesti Újságírók Egyesületének segítőalap-igazgatótanácsa ma délután dr. Bródy Lajos elnöklete alatt ülést tartott. Az igazgatótanács a mai ülésen 1200 korona segélyt osztott ki.

(—) Az Egyetértés Társaság április 10-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor a K. A. O. E. disztermében (VI. Andrássy-ut 67. I. em., bejárat Vörösmarty-utca) ismeretterjesztő előadást tart.

(—) A budapesti Dávid Ferenc Egyetértés április 9-én (szombaton) délután 6 órakor a Koháry-utcai unitárius templomban (V. ker. Alkotmány-Koháry-utca 4. II. em.) felolvasó-ülést tart.

(—) A Magyar Iskolaegyesület ma délelőtt tartotta az évi közgyűlését Pestvármegye székházában. Rákosi Jenő elnök megnyitó beszéde után, melyben megemlékezett Széchenyi emlékének mai ünnepléséről, Szundy Károly ügyvezető igazgató a múlt felévi jelentését terjesztette elő. Ezután az igazgató-tanácsot egészítették ki a következő tagokkal: Elek Pál, Benedek Sándor, Bessenyei László, dr. Stesser János, Csekély Aurél, Kodolányi Antal, Deák Jenőné, Panek Ödön, Kovácshegyi Kálmán, Maleczky Margit és Hubay Jenő, ifj. Gerlóczy Károlyt tiszteletbeli jegyzővé, idősb Bánó Józsefet tiszteletbeli taggá választotta a közgyűlés. A Nemzeti Kaszinó Széchenyi-alapítványának az évi kamatját a közgyűlés Sallay Erzsébet óvónőnek adományozta.

(—) A Budai Műkedvelők és Testgyakorlók Köre 1910. évi április hó 10-én (vasárnap) saját helyiségében: I. ker. Pálya-utca 3. sz. (Buzik-féle vendéglő) a Budapesti I. Kerületi Általános Közjótékonyági Egyesület javára színielőadást rendez.

(—) A F. M. K. E. központi igazgató-választmánya 1910 április hó 18-án délután két órakor a vármegyeház I. emeleti 21. sz. termében évnegyedes gyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK!

Két nagyhatalom kémé.

— Saját tudósítónktól. —

Ma kezdődött Bécsben a kémkedéssel vádolt Jecces József ellen a főtárgyalás. Jecces azelőtt kereskedelmi ügynök volt, de miután ez a foglalkozása nem a legjövendelműző volt, kabátlovajlásra adta magát. Többször meg is büntették, sőt legutolsó büntetése hat évi törten volt. Szabadságát visszanyerve külföldön tartózkodott, többnyire Berlinben és Párisban. A francia fővárosban egy napon felkereste az ottani nagykövetségünk katonai attaséját és elmondotta neki, hogy a przemisli erőd terveit egy orosz kémnél látta, akitől vissza tudná szerezni. Az attasé erre Bécsbe küldte Jeccest, hogy jelentkezék a vezérkari főnökségnél. Jecces az osztrák fővárosba érkezve 1909 április 15-én jelentkezett a vezérkar nyilvántartási osztályának főnökénél. Arra való tekintettel, hogy Bécsből ki volt tiltva, hamis nevet jelentett be és a vezérkarnál is Pollák Hugó néven jelentkezett. A vezérkari főnökség megbízott egy kapitányt, hogy Jeccessel érintkezésbe lépjen. A megbízott kapitány felkereste az ál-Pollákokat, több kérdést intézett hozzá, melyekre azonban ez olyan zavarosan felelt, hogy gyanút keltett, mire a rendőrség letartóztatta. A megmozgás alkalmával több külföldi tisztre vonatkozó jegyzetet, néhány levelet és több tervrajzot találtak nála, melyek arról tettek tanúságot, hogy Jecces mint kém működött a monarchia hátrányára. A hadügyminisztérium véleménye szerint Jecces két hatalom (Francia- és Oroszország) szolgálatában állott és azzal a megbízással tartózkodott Bécsben, Budapesten és Galicziában a balkáni konfliktus idején, hogy jelentést küldjön azoknak a csapatoknak az erejéről, szállításának időtartamáról, melyeket a múlt tavasszal a bosnyák határra küldtek.

Jecces tehát kémkedés gyanúja alatt állt ma a bíróság előtt, mely annál súlyosabb beszámítás alá esik, mert olyan időben történt, amikor a monarchia háboru küszöbén állott.

Az elnök kérdésére Jecces elmondja, hogy a galicziai Brodniban született, 43 éves, realiskolát és kereskedelmi kurzust végzett.

Több kérdésre kijelenti, hogy a börtönben megismerkedett egy Dibusov nevű oroszossal, ki egyszer megbízta őt, hogy Párisban kutassa ki az orosz forradalmárokat, e célból háromszáz frankot adott neki. Dibusov azt is kérte tőle, hogy a monarchiában nem lehetne-e valamit csinálni, mire ő azt felelte, hogy az osztrák tisztek nem kaphatják kémkedésre.

Elnök: Dibusov háromszáz koronája nem volt-e előpénz?

Vádlott: Nem! Csalétek volt. Dibusov később Dresdába rendelte, de mivel akkor már nem volt pénze, segélyért fordult a prágai zsidó hitközséghez és ezen a pénzen utazott. Dibusov azonban nem volt ott, mire chifferozott levelet küldtem neki.

Elnök: Mit keresett ön Magdeburgban?

Vádlott: Fűrödtem és az automata büffében étkeztem, aztán Berlinbe utaztam.

Elnök: Hát Berlinben mit csinált?

Vádlott: Reggel érkeztem és a Bauerben kávéztam.

Elnök: Miért éppen ott?

Vádlott: Ott van az osztrák-magyar nagykövetség.

Az elnök: holnapra halasztotta a tárgyalást.

§ A Magyar Jogászegylet f. évi április hó 9-én (szombaton) d. u. 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. szám alatt) teljesülést tart.

§ A velencei pör. A mai ülés 10 óra 15 perczkor kezdődött. Az elnök közölte, hogy az ügyész már jobban van, de az esküdtek egyike megbetegedett s előreláthatólag három napig kénytelen lesz távolmaradni a tárgyalásról. Az ügyész indítványozta, hogy mivel a pör tárgyalása már nagyon előrehaladt, a megbetegedett esküdtet az egyik pótesküdttel helyettesítsék. A védők ezt ellenezték, de a bíróság úgy döntött, hogy a pótesküdt vegyen részt a tárgyaláson. Ezután Galper orosz ügyvédet hallgatták ki, aki igen kedvezően vallott Priljukov érdekében. Elmondotta, hogy Priljukovval Pétervárott ismerkedett meg s nagyon csodálkozott, amikor hallotta, hogy Priljukov egyik kliensjének pénzével megszökött. Priljukov kezére állandóan nagy összegek voltak bízva s így teljesen érthetetlen, hogy aránylag csekély összeget sikerült el. A mai tárgyalás legnagyobb része kihallgatási jegyzőkönyvek felolvasásával telt el. Ezeknek a jegyzőkönyveknek egyike sem mond újat és a közönség unottan hallgatta a felolvasást. A kihallgatott orosz tanuk Komarovskit jöszivü, de hiru embernek ismerték. Fan Zon István orosi földbirtokos, a meggyilkolt gróf Komarovskit sógora azt vallotta, hogy Naumov jó benyomást tett rá, de sohasem tartotta őt normálisnak. A gyilkosság után tudta meg ez a tanu feleségétől, aki Komarovskinak huga, hogy ő 1500 rubelt kölcsönzött Naumovnak. A jegyzőkönyvhöz van csatolva Zon tanu levele, amelyben gróf Komarovskitól intézett és amelyben gratulált neki Tarnovszkával való eljegyzéséhez.

Naumovnak ma rossz napja volt. A rácsokhoz támaszkodva, halálsápadtan hallgatta a róla szóló vádlomások. Nagyon gyöngének érzi magát, mert tegnap czellájában elaludt és hosszú ideig eszméletlenül kivült.

A következő vallomási jegyzőkönyvben Abrevski orosi kormányzó Naumov morális tulajdonságairól ad felvilágosítást. Ez a vallomás sem tartalmaz újat. Elmondja, hogy Naumovval hipnotikus kísérleteket tettek és hogy ő (a tanu) el akarta távolítani Naumovot Tarnovszkától. Véleménye szerint Naumov nemcsak féltékenység miatt ölte meg Komarovskit, hanem féltetlenül szuggesztív hatása alatt cselekedett.

Naumovnak egy volt iskolatársa is a hipnotikus kísérletekről tett vallomást és elmondta, hogy Naumovnak gyönyörűséget szerzett, ha asszonyok kigunyolták és bántalmazták.

§ Az ittas férj merénylete. Harmincz esztendő óta örökös volt a perpatvar Iktics Benó napszámos és a felesége között. A mult év december 8-án este Iktics ittas fövel tért haza óbudai lakására, ahol ágyban fekvő feleségére közvetlen közelből kétszer rálőtt, az asszonyt fején súlyosan megsebesítette, azután önmaga ellen fordította a fegyvert és magán is ejtett könnyebb sérülést. A merénylő férjet csakhamar letartóztatták. A budapesti büntetőtörvényszék esküdttörvénye dr. Mikovich bíró elnöklésével ma vonta felelősségre Ikticsot hitvestárs ellen elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetéseért. A tárgyaláson a vádlott beismerte, hogy feleségére lött, védelmére azonban felhozta, hogy boldogtalan házassága miatt való elkeseredésében követte el tettét. Az esküdtek bűnszéknek mondták ki Iktics Benót a szándékos emberölés kísérletének büntetésében, de kimondták azt is, hogy tettét öntudatlan állapotban követte el. E verdikt alapján a bíróság a vádlottat fölmentette.

§ Váltóhamisító ügyvéd. A nagyváradi törvényszék ma kezdte meg dr. Rokszin György nagyváradi ügyvéd bünpörénck egyszeri már elhalasztott főtárgyalását. Dr. Rokszin, kit váltóhamisítással és 25.000 korona értékű váltónak a pertárból való elikkasztásával vádolnak, ma egy vádpontra nézve hallgatták ki, azonban tagadásban van. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Hamis munkakönyvek. Furfangos csalóbandának bűnügyét tárgyalta ma a pestvidéki törvényszék Bánó táblai bíró emöklete alatt. Borbás János napszámos még 1907. év márczius 17-én a temesvári rendőrfőkapitány hivatali elősz. bájából egy nyitott asztalfiókból ellopott egy hivatalos bélyegzőt és ezt Molnár István téglagyári munkásnak adta át, aki Nagy Sándor budapesti napszámossal szövetkezve, hamis munkakönyvek gyártására használta fel ezt a bélyegzőt. Molnár István és Nagy Sándor Makón két könyvkereskedőnél egy esomó kitöltetlen munkakönyvet vásároltak. Ezeket aztán részben tollal, részben pedig kézínyomda segítségével különböző álnevekre állították ki, gondosan bevezették azokba a munkaadók neveit, a szolgálati időt és a munkadíjakat feltüntető bejegyzéseket is s mindegyik könyvet a lopott bélyegzővel hivatalos jellegűvé tették. Ezekkel a hamisított munkakönyvekkel aztán 1907. márczius haváig teljes két éven át családokat követték el. Hol egyikük, hol másikuk, valamint közös barátjuk, Baralovics Pál bérkocsissegéd és a Borbással közös háztartásban élő Nagy Jánosné, szül. Baranyi Eszter beszegődtek egyes vidéki téglagyárosokhoz a hamis munkakönyvekkel s itt előlegeket vettek fel. Mikor az előlegeket, illetve a foglalókat megkapták, megszöktek. Így módon több száz téglagyárost és más munkaadót csaptak be 30-100 koronára erejéig. A tömeges följelentések megindult nyomozás csakhamar kézrekerítette Molnár Istvánt és Nagy Sándort, akiket megtalálták, a hamisításokhoz használt pecsétet és a kézi nyomdát. Ezenfelül mintegy 51 darab munkakönyvet is. Ezek a munkakönyvek természetesen mind hamisak voltak. A befejezett vizsgálat után a pestvidéki kir. törvényszék Molnár Istvánt hatvan rendbeli közokirathamisítás büntetése és 24 rendbeli család vétsége, Nagy Sándort negyvenegy rendbeli közokirathamisítás büntetése és husz család vétsége, Baralovics Pált négy rendbeli közokirathamisítás büntetése, Borbás Jánost két közokirathamisítás büntetése és egy rendbeli lopás vétsége, Nagy Jánosné, szül. Baranyi Esztert hamis közokirat használatának büntetése miatt helyezte vád alá. A mai főtárgyaláson a vádlottak a terükre rótt bűncselekmények nagy részét beismerték. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után Molnár Istvánt hatvan rendbeli közokirathamisítás büntetéseért három évi fegyházra, Nagy Sándort ötvenkét rendbeli közokirathamisítás büntetéseért két évi és kilencz hónapi fegyházra, Baralovics Pált hat rendbeli közokirathamisítás büntetéseért nyolcz hónapi börtönrre ítélte. A mai tárgyaláson meg nem jelent Borbás Jánost és Nagy Jánosné szül. Baranyi Esztert a bíróság körözni rendelte. Az ítélet ellen dr. Publik kir. ügyész a büntetés súlyosbításáért jelentett be felebbezést, de felebbeztek a vádlottak is.

§ A főhadnagy váltói. Néhány évvel ezelőtt a pécsi honvédegyezred főhadnagya volt Grejlinger Károly, aki, hogy költséges életmódot folytathasson, váltót hamisított tisztársai nevére. Most Grejlingernek egy újabb váltója került a nyilvánosság elé. Ez a váltó 1907. október 10-iki kelettel van ellátva és 1500 koronáról szól. Mint kibocsátó Kégl Károly honvédszázados, mint forgatók pedig Tóth Géza honvédszázados és Broch József csendőrszázados szerepelnek a váltón. Ezt a váltót Grejlinger a Belvárosi Polgári Hitelszövetkezethél számoltattatta le. Mikor a váltó lejárt és Grejlinger nem fizetett, a szövetkezet pörölni akarta a kezeseket. Ekkor derült ki Grejlinger bűne. A büntető vádtanács magánokirathamisítás büntetéseért helyezte vád alá a volt főhadnagyot. Mára volt kitűzve ebben a bűnügyben a főtárgyalás dr. Dusárdy bíró elnöklésével. Minthogy azonban Grejlinger a főtárgyaláson nem jelent meg, a bíróság elrendelte a következő főtárgyalásra a vádlott rendőri elővezetését.

§ Hitelezési család. Papházy Mihály zalatnai lakos, vite köljegyzőségi díjnok, évek óta nagy előszeretettel károsította meg a bécsi kereskedőket. Módszere az volt, hogy levelet írt a kiszemelt kereskedőnek, amelyben felszólította, küldjön neki megtekintés végett egy kollektív-árut és megjegyezte, hogy a nem tetsző árukat rögtön visszaküldi, a kiválasztott áruk vételárát pedig posta-

utalványon haladéktalanul beküldi a cézégnek. Ilyen módon számtalan bécsi cézét károsított meg. Ezek feljelentésére a büntetőtörvényszék már két ízben el is ítélte család büntetéseért. Legutóbb Keszler Ignác bécsi kereskedőcézét csapta be hasonló módon. A károsult cézég feljelentésére Papházy Mihályt letartóztatták és család büntetése miatt megindították ellene az eljárást. A vizsgálat befejezte után a büntetőtörvényszék vádtanácsa ma Papházy Mihályt dr. Dushegyi Gyula védő meghallgatása után család büntetése czimén újból vád alá helyezte.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Nyolczadik nap. —

A mai nappal véget ért az alagi nyolcz napos tavaszi meeting. Gyönyörű tavaszi idő kedvezett az utolsó napon s meglehetősen számmal volt kiun publikum. Az egyes futamokban favoritok és outsiders felváltva győztek. Egy futam: az Igazgatósági akadályverseny kivételével mindenhol esélyes lovak voltak a nyerők.

A Nyeretlenek handicapjába előnyös sulylyal került Himpeller s így nem volt nehéz dolog neki a versenyt megnyernie Fisztern előtt.

Az Eladók versenyje jó galopp volt Perkátá-nak Smejdával nyergében a már sok csalódást hozott Vengeance ellen.

Az Igazgatósági akadályversenyben 3 ló startolt. Lesvár lett a reás favorit, másodsorban Tinkabelle fogadták, a harmadik résztvevőre: Kukoricza Jancsira alig helyeztek el pénzt. Start után Lesvár vállalja a kalauz szerepét, nyomában Tinkabelle, míg Kukoricza Jancsi hosszakkal halad utolsónak társai után. A másodsorban tribüngráznál Lesvár rosszul veszi az akadályt és lovasa, báró Baich kiesett a nyeregből, de szerencsére nem történt semmi baja. Lesvár bukása után mindenki elintéztetnek vette a versenyt Tinkabelle számára, azonban alaposan tévedtek, mert semmiképen sem indokolható taktikából Tinkabelle visszatartotta lovasa: Folis főhadnagy, ugyannyira, hogy Kukoricza Jancsi rövidesen beérte s ettől fogva nem tágit mellőle, habár Tinkabelle még mindig könnyen veszi a hátralevő gátakat s a sikon is szemelláthatólag jobb a herélnél. Az egyenesbe Tinkabelle fordul be elsőnek, de Kukoricza Jancsi lovasa erélyes felszólítására, némi előnyt szerez a feltűnően lanyhán lovagolt Tinkabelle előtt és előnyét nem is engedvén elvitatni, mint nyerő halad át a czéllakarán. Zangen Boleszlávot, a nyerő lovasát élénk ovációban részesítette a publikum.

A Hadsereg akadályverseny a mezőnyből kiemelkedő Tamagno könnyű zsákmánya lett, míg a Katonatiszták gátversenyben Szerény bizonyította be multkorai szép második helyének reális voltát. Némi meglepetést ebben a futamban Fazennacherin második helye keltett.

A meetinget bezáró Katonatiszták sikversenyhandicap-ban mint nagy favorit állt starthoz Mérian. Eleinte Hptm. von Köpenick színei látzanak az élen, de a rövid oldal közepén Mérian veszi át a kalauz szerepét s az egyenesbe körülbelül három hossz előnyvel fordul be. Azonban itt egyszerre eltűnik s egész megváltozik a kép, mert először Lorum, majd Geri és kissé elkésve Grasshopper jönnek frontba. A versenyt tényleg ez a három ló intézi el, még pedig a heves finishben nyakhoszsal Lorum marad győztes a horribilis sulyt (75 kg.) vivő Grasshopper ellen.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy báró Baich a bukása után következő versenyben már nyeregre szállt s a nap hátralevő három versenyében mint a győztes lovasa tért vissza a mázsálóba, ugyszintén feljegyezhetjük azt is, hogy a második futam után gróf Batthyány Elemér nagyhirű Legislator-a szabad kézből el lett árverezve s ezer korona vételáron báró Prónay tulajdonába ment át.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55, Frakk, v. Ferencz József-ölt. egészen selyembeléssel 55 frt.

legnagyobb angolkelmekből, csakis mérték szerint, első-rangú kivételben.

ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű ural szabótermékben IV. ker., Beiváros, Magyar-u. 3., 1. em. Kossuth Lajos utca mellett. — Telefon 116-59.

Részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlenek handicapja. Díj 1500 korona. Táv 1600 méter. 1. Petánovics J. 4. sm. Himpelér 62 k. (Krause). 2. Milne F. 4. sm. Fixstern 65½ k. (Kiss). 3. Czárán J. 3. pm. Dóri 66 k. (Baich). Futottak még: Szentelen, Miezban, Hochquelle, Kikeriki, Legislator, Moulin Rouge, Gonosz, Wrangler, Mácso. Biztosan egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:39, 20:38, 126, 41.

II. Eladók-versenye. Díj 1800 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Orssich P. száz. 4. pk. Perkátá 59 k. (Smeida). 2. Gr. Pejacevich A. 3. pk. Vengeance 45 k. (Sinka). 3. Pinka J. 4. sk. Titi II. 63½ k. (Pinka). Futottak még: Orgazda, Bagola, Stelzer, Tante Agnes. Könnyen hat hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:23, 28, 24.

III. Igazgatósági akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv 3200 méter. 1. Br. Neimans R. id. pher. Kukoricza Jaucsi 75½ k. (Zangen B.). 2. Orssich P. száz. 6. stp. Tinkabelle 78 k. (Folís). Futott még: Lesvár (elbukott). Biztosan másfél hosszal nyerve. Tot.: 10:56.

IV. Hadseregi akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv 4300 méter. 1. Jeszenszky E. száz. 5. pher. Tamagno 78 k. (Baich). 2. Zsivanovits E. hdn. 5. pk. Nevmore 72 k. (tul.). 3. Gr. Orssich P. száz. 4. stp. Dunois 65 k. (Folís). Futott még: Grand Seigneur. Könnyen öt hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:34, 43.

V. Katonatiszti gátverseny. Díj 1400 korona. Táv 2800 méter. 1. Lukács E. főhdn. 4. pk. Szerény 70½ k. (Baich). 2. Csernyák I. hdn. id. pk. Faxenmacherin 68½ k. (tul.). 3. Molnár L. főhdn. 4. pk. Lady Cornelia 70½ k. (Wodianer). Futott még: Styles. Könnyen két hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:14, 20:27, 45.

VI. Katonatiszti sikverseny-handicap. Díj 1200 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Baich P. hdn. 3. pm. Lorum 65½ k. (Baich). 2. Sibrik S. hdn. 4. pk. Grasshopper 75 k. (Sibrik). 3. Mikos A. hdn. 3. pk. Geri 65 k. (Pintér). Futottak még: Hauptm. v. Köpenick, Suffragette, Sögor, Marasquin, Merion, Caprice. Küzdelem után fejhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:58, 20:48, 45, 92.

() Diszközgyűlés. A Budapesti Athletikai Klub szombaton, folyó Ló 9-én este 8 órakor a Bokros-féle vendéglő (VI., Andrassy-ut 25.) első emeleti nagyeremében megtartandó diszközgyűlés és azt követő társasvacsora keretében ünneplő fennállásának tizedik évfordulóját. A BAK vezetősége ezúton is felkéri jelenlegi és volt tagjait, hogy ezen az ünnepélyen minél nagyobb számban résztvevni és a szándékukat előzőleg bejelenteni szíveskedjenek. Az étkezés étlap szerint történik. Vendégeket szívesen látnak.

() Nemzetközi football-mérkőzés. A M. T. K. vasárnap a Wiener Athletiksport-Clubot látja vendégül a millenárius pályán. A két egyesület közti a Rothschild-díjból kifolyólag fennállott feszes viszony közben feloldódván, a vasárnapi mérkőzés lesz hivatva a régi barátságot újból megpecsételni. Mindkét részről tehát a szokottnál nagyobb ünneppésséggel készülnek a mérkőzésre, ami előreláthatólag a mindkét csapatnál megszokott fázisjátékmódot a mezőnyben is kifejezésre fog jutni. Sportszempontból a mérkőzésnek nagy értéke van. A W. A. C. husvéti sorlegmérkőzésekből győztesként kerülve ki, joggal vindikálja magának a jogot, hogy ma Bécs város legjobb csapata. Az M. T. K. viszont a bajnoki lista szerint vezető helyen áll nálunk és így a két csapat mérkőzése többet jelent egy barátságos találkozásnál. A mérkőzés délután fél 5 órakor kezdődik. Előtte fél 3 órakor F. T. C. játszik bajnoki mérkőzést a T. T. C. ellen.

() Magyarországi bajnoki birkózó-versenye. Április 17-én rendezti a Magyar Athletikai Szövetség Magyarországi birkózó bajnokságát, amely iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, amilyen birkózó-verseny iránt még nem nyilvánult. A Postások által legutóbb rendezett európai bajnoki versenyben birkózóink megmutatták azt, hogy egyenlő klasszist képviselnek a külföld legjobb birkózóival, amennyiben ugy a könnyű, mint középsúlyban a döntő mérkőzésbe mindenütt beleszólunk. Azóta az összes egyletekben alaposan készülnek a bajnokságra, úgy hogy a közönség eddig még nem látott szép küzdelmekben fog gyönyörködhetni. Örvendtes jelenség, hogy a vidékről is nagy számban jönnek nevezések, melyek a birkózósport óriási fejlődését mutatják. Jegyek előrevetve az egyletek vezetőinél 1 korona 20 fillér és 60 fillérért kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

Az új koronajáradék. Ámbár lapunk közlései nyomán mindenki tudta, hogy az új koronajáradék kibocsátásának feltételei minők lesznek, a tegnapi közölt feltételek és jegyzési felhívás mégis olyan nagy érdeklődést keltett a pénzpiacra, hogy ma az összes jegyzési helyeken, jöllehet a hivatalos jegyzés csak április 12-én lesz, annyi előjegyzés történt, hogy a 112.550.000 koronára rugó kölcsön már is tuljegyeltnek tekinthető, ami a siker erős jele. Az új kölcsön, miként a régi is, a budapesti, bécsi tőzsdén kívül Berlinben, Amsterdamban, Brüsszelben, Frankfurtban (Majna mellett) és Hamburgban is tőzsdéi jegyzésre kerül s Berlinben a Disconto-Gesellschaft, a Bleichröder és a Mendelsshon et Co. házak és a Bank für Handel und Industrie cégek kérelmére a jegyzést már el is rendelték. Ugyanez a közeli napokban a többi helyen is megtörténik. A budapesti piacon az érdeklődés a kibocsátás iránt igen nagy. A jelen viszonyok mellett a koronajáradék igen jó befektetési papírosnak tekinthető s ezért a pénzintézetek, de különösen a biztosító társaságok nagyobb összegeket jegyeznek. Így ma az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság*, ugyszintén a *Fonciere Pesti Biztosító Intézet* nagyobb összegű járadék jegyzését határozták el. Még megemlítjük, hogy Németországban az új koronajáradék árfolyama 92.70 korona.

Magyar bírtok román kézen. Aradról jelentik, hogy Latour grófnak mintegy hétezer holdas birtokát egy románokból álló konzorcium megvette 1.800.000 koronáért. A konzorcium élén *Pop Osiesó* volt országgyűlési képviselő áll, aki az ügyet az aradi „Viktoria” bank bevonásával már meg is kötötte. A birtokot a szerződés értelmében kisgazdák között parcellázni fogják.

Meghiúsult a szesztröszt. Ismeretes, hogy a felvidéki szeszgyárak kezdeményezésére már hónapok óta beható tárgyalások folytak egy szesztröszt alakítása iránt, amelynek az volt a kimonodott célja, hogy az ipari szeszgyáraknak a mezőgazdasági szeszgyárakkal szemben való kedvezőtlen helyzetén javítsanak, a leplezett célja pedig, mint minden tröszté, az, hogy a különböző adók által amugy is tulterhelt fogyasztó közönséget a tröszt erejével még jobban kihasználja. Az egész trösztöt a löcsei Szepesmegyei gazdasági szesztermelői szeszfinomító részvénytársaság igazgatója, *Darányi István* akarta összehozni. Az volt a terve, hogy először nyolcz vidéki nagy szeszgyárat egyesítsen trösztté s így 250.000 hektoliter kontingens fölött rendelkezzenek. Ennek a hatalmas kontingensnek keretében a tröszt kifelé nem akart ugyan versenyt folytatni, befelé azonban az eladási feltételeket egyenlővé tette volna s a kontingens arányosan osztotta volna föl a fogyasztók között. A fővárosi gyárak egyelőre tartózkodó magatartást tanúsítottak a tröszt eszmével szemben, de nem is elleneztek azt; továbbá magatartásukat attól tevény függővé, hogy megalakulása után tényleg megműködik majd a tröszt. A tröszt megalakulása mindazonáltal még nem volt biztosítva, jöllehet ifj. *Pollák Ignác*, a löcsei szeszgyár budapesti képviselője mindent elkövetett az ellentétek elsimítása érdekében. Ezek az ellentétek azonban olyan nagyok voltak, hogy a legutóbbi gyűlésen a gyárak képviselői konstatálták, hogy a tröszt megalakulása eszidőszert nem történhetik meg. Arra számítottak ugyanis, hogy bizonyos idő elmulta után a budapesti *Leipzig*- és az *Egyedi*-gyárak szintén belépnek a vidékiek trösztjébe. Ezek a gyárak azonban erre hajlandók nem voltak, mert hiszen most is vezetnek a piacon, úgy hogy a tröszttel ők nem sokat nyertek volna. Viszont a két gyár ellenállása az egész mozgalmat meghiusította.

Az országos szövetkezeti kongresszus A második nap tanácskozásait gróf Mailáth József nyitotta meg. Első előadó Mezey Gyula volt, aki a hitelszövetkezetek további feladatait fejtegette. Dr. Molnár István

pedig a sajtónak szövetkezeti mozgalomra való hatásáról tartott előadást. Gróf Mailáth mindkét előadónak köszönetet szavazott. A kongresszus érdekes eseménye volt dr. Wolff Károlynak, az erdélyi szász szövetkezetek vezetőjének az utóbbi szövetkezetek munkálkodásáról tartott beszámolója. A magyar nyelven tartott előadás nagy sikert aratott. Végül *Bernát István* a következő indítványt ajánlotta elfogadásra: „Mondja ki a kongresszus, hogy a szövetkezeti érdekek előmozdítását és érvényesítését nemzeti érdekeknek tekinti. Ennélfogva ezeknek érdekében a nemzeti élet minden ágában, főleg pedig a törvényhozásban a lehető legtöbb kötelelességek tartja. A törvényhozás figyelemmel kíséretét és szövetkezeti tekintetben való irányítását kötelelességének ismeri és evégből *parlament* bizottságot alakít azon czéllal, hogy a törvényhozás és a képviselők munkáját figyelemmel kíséretje, a szövetkezeti téren szükséges lépéseket előkészítse s a törvényjavaslatok tárgyalásánál a szövetkezeti szempontok érvényesítését kötelelességének ismeri. Az indítványt egyhangulag elfogadták. A kongresszus tulajdonképpeni tárgysorozata ezzel kimerült. Dr. Dömötör László a megjelentek nevében mond köszönetet a kongresszus rendezéséért. Különösen gróf Mailáth Józsefet és dr. Horváth János igazgatót apostrofálja, akik legtöbbet tettek a siker érdekében. Végül gróf Mailáth József mondott köszönetet az előadónak és a tisztviselőnek, mire a két napig tartó tanácskozás az elnök elzetésével véget ért.

A „Terézia” tőkeemelése. Már megirtuk, hogy a Budapesti Takarékpénztár és Országos Jelzálogkölcsön Részvénytársaság az u. n. „magyar csoport” közbenjöttével alaptőkéjét öt millió koronával felemeli, amely összegnek nagy részét a csoport fix áron átveszi. A tőkeemelést a holnap, szombaton tartandó igazgatósági ülésen határozzák el s az ülés után a tőkeemelést nyilvánosságra is hozzák. Ma pénzügyi körökben az a hír terjedt el, hogy *Wekerle Sándor*, aki az utóbbi időben igen gyakran tárgyalt a takarékpénztár elnökével, *Tolnay Lajos*sal, igazgatósági állást fog vállalni és szó volt arról is, hogy beválasztják az igazgatóságba gróf *Wenckheim Frigyes*t is, akinek az intézetnél több millió korona betétje van.

A Tavaszí Vásár. A Tavaszí Vásár mai délelőttön az üzleti forgalom különösen az üvegipari szakosztályban indult nagy fellendülésnek. A papiripari szakosztályban, valamint a diszműiparban is élénk volt a forgalom. A vásár igazgatóságánál ma délután jelentették be a lembergi, lodzi és krakkói kereskedők 80 tagu küldöttségét, amely ma este meg is érkezett a fővárosba. A boszniai kereskedők nagy számban jelentek meg ma a vásáron és nagy rendeléseket tettek a vas-és fémpari osztályban. Arra a hirre, hogy a tavaszí vásár már eddig is nagy eredménnyel járt, az igazgatóságot a délután folyamán valósággal ostromolták az új kiállítók kiállítás helyekért. A holnapi diszvacsorára nagyban folynak az előkészületek, amelyek során már eddig is körülbelül 250-an jelentkeztek részvételre. Az igazgatóság ez uton közli, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a vidéki, valamint a lengyel kereskedők a holnapi napra jelentették be részvételüket és ennél fogva vasárnap igen nagy üzleti forgalom várható, elhatározták, hogy a holnap délelőtt 11 órára kitűzött előadásokat az iparpártolás és a kereskedelemfejlesztés czéljairól, egy később meghatározandó időpontra helyezik.

Az Angol-Osztrák Bank alaptőkeemelése. Az Angol-Osztrák Bank régóta elhatározott alaptőkeemelését Bécsben tegnapi közgyűlésén végrehajtani rendelte. A határozat szerint a 60 millió korona alaptőkét — amint már megirtuk — 80 millióra emeli föl a bank 83.334 új részvény kibocsátása által, mivel a bank részvényeinek száma 333.334 darabra emelkedik. Az új részvények közül 30.000 darabot a régi részvényeseknek engednék át 295. kor. árfolyamon, a többit pedig a bank érdekeltiségnél helyezik el. A tőkeemelést a bank üzletkörének erőteljes fejlődése teszi indokolttá. A nagyobb tőkéből megfelelő rész a budapesti telepre is esik, mely eddig is nagyon kedvező eredménnyel dolgozott s amely így a közel jövőben több új iparvállalatok pénzügyi vezetését veszi át és működési körét általában szélesebb alapokra fekteti.

Építőmesterek közgyűlése. A Magyar Építőmesterek Egyesülete tegnapi tartotta meg közgyűlését. Az évi jelentés szerint az egyesületnek 316 tagja van. A választások során elnökké megválasztották *Kauszer Gyulát*, első titkárrá *Miklós Edét*. Tiszteletbeli taggá pedig *Kunfalvy Nándort*. A közgyűlésen leleplezték *Kunfalvy Nándor* arczképét s egyúttal a közgyűlést követő banketten felavatták az egyesület serlegét.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
Használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székesorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Iparfejlesztő kultúregyesület. A kereskedő és iparosvilág több elsőrendű tagjának kezdeményezésével egy kultúregyesület van alakulóban, amely az iparfejlesztést tűzte ki feladatául. Az egyesület, melynek tagjai nagyjából kereskedők, iparosok, hatósági köztisztviselők, hírlapírók és mérnökök, elsősorban oda fog törekedni, hogy az ország nagyobb városában és községeiben az elektromos világítás vezetessék be, mert ennek kapcsán vidéki gyártelepek és iparosok — elektromos erőátvitel révén — olcsóbb üzemelőt nyrnék. Az egyesület czime: Világosság Iparfejlesztő Kultúregyesület lesz.

A Magyar Disszociáció R.-T. szanalása. A Magyar Disszociáció Részvénytársaság már több éve veszteséggel dolgozik. Így 1907-ben 45.207 koronát, míg 1908-ban 87.504 koronát veszített. A múlt éve sem volt jobb a társaságnak s így az igazgatóságának gondoskodnia kellett a veszteség fedezete iránt, mert a 350.000 koronás alaptőkének már nagy része elveszett. E célból a társaság igazgatósága az április 23-án megtartandó rendes közgyűlésnek javaslatot fog tenni az eddigi veszteségek fedezésére. A javaslat az lesz, hogy a jelenlegi alaptőkét lebejlyezik s azután új részvények kibocsátásával újból felemelik az alaptőkét.

A Fonciére mérlege. A Fonciére pesti biztosító-intézet folyó évi április 16-án fogja ez évi rendes közgyűlést megtartani. A zárszámadásokból, melyeket ez az intézet az 1909. évre vonatkozólag nyilvánosságra hozott, a következő lényegesebb számadatokat vesszük át: A múlt évi díjbevétel a törlesék levonása után az elemi- és baleset ágazatokban 13.990.612 korona 1 fillért és az életbiztosítási ágazatban 4.653.282 korona 81 fillért, összesen tehát 18.643.894 korona 82 fillért tett ki, míg a későbbi években esedékes tűz- és balesetágazatbeli díjkötelezvények és díjváltók összege 33.627.298 korona 54 fillérre rugott. Az életbiztosítási állomány az e. múlt üzleti évben 106.837.884 korona tőkét 49.800 korona járadékot tett ki. A díj-, kár- és nyereségtartalékalapok, valamint a díjváltók 31.636.641 korona 7 fillért tesznek ki. Az intézet összes tartalékai a nyereség-tartalék ezidei javadalmazása után 2.370.301 korona 12 fillérrel szaporodtak. Az intézet tőkéi a képviselőségeknél lévő készpénz-állomány, a folyószámlákvetelések és a képviselőségeknél és feleknél künn lévő egyenlegek bevonása nélkül a következőképpen vannak elhelyezve: Pénztári készpénz-állomány, az intézet központi székhelyén 169.595 korona 70 fillér. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál lévő követelésekben 4.632.484 korona 48 fillér. Az intézet budapesti, wieni és prágai telephelyeinek házaiban 3.311.466 korona. Allampapirokban, vasuti részvényekben és elsőbbségi kötvényekben, valamint óvadékképes záloglevelekben 18.005.560 korona 48 fillér. Tárzabeli váltókban 256.423 korona 23 fillér. Jelzálog kölcsönben 15.094 korona 66 fillér. Az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 3.940.430 korona. Az 1909. évre kimutatott 308.120 korona 8 fillér nyereségből részvényenkint 14 korona (7 százalék) osztalék kifizetése fog indítványba hozatni.

Az Alkuszbank tokeemelése. Az Alkuszbank R.-T. e hó 23-án tartja közgyűlést, amelyen indítványt fognak tenni az alaptőke felemelésére. A társaságnak 100.000 korona az alaptőkéje s múlt évben 426 korona veszteséggel dolgozott.

Fizetékptelenségek. A bécsei hitelezői védőegylet a következő fizetékptelenségeket közli: Adler Miksa és társa kereskedő, Budapest; — Böhm Nándor és társa fűszerkereskedő, Miskolc; — Hoffmann Adolf kereskedő, Budapest; — Hollós Mór kereskedő, Kolozsvár.

Emelkedik a buzabehozatal. A múlt hónapokban a 300.000 mm. alá hanyatlott buzabehozatal ismét emelkedőben van; már március második felében ismét 217.906 mm. idegen buza jött be hozzánk, aminek legnagyobb része — 201.860 mm. — budapesti rendeltetési volt.

Asztalosmesterek kongresszusa. Budapesten április 10-én kezdődik az asztalosmesterek országos kongresszusa, amelyet az Újváros-háza dísztermében tartanak meg. A kongresszus napirendje: Szombaton: április 9-én délután 3 órától 7-ig gyűlékezés a Budapesti Asztalosipartestület helyiségében (VIII., József-körút és Bérkocsis-utca sarok.) Este 7-8-ig előértekezlet. 8 órakor ismerkedési est és társasvacsora a Sávó-féle szálloda nagytermében (József-körút 16. szám.) Vasárnap: április 10-én d. e. 8 órakor közös reggelizés a „Mátyás király” kávéházban (VIII., Rákóczi-ut 19. szám alatt.) Délután 9 és fél órakor gyűlékezés a kongresszusra, az Újváros-háza dísztermében. Délután 10 órakor a kongresszus megnyitása, tanácskozás. Délután egy órakor bankett a Belvárosi Sakkklubban. Délután 3 órakor a kongresszus folytatása. **Hétfő:** Április 11-én reggel 8 órakor találkozás a „Központi” kávéházban (a keleti pályaudvarra szemben, Baross-tér és Rotten-

billar-utca sarkán.) 9 órakor kirándulás különvonattal az Anyagraktár, a Bartolffy-gyár és a Thék-gyár megtekintésére. Délután a város nevezetességeinek, a „Tavaszi vásár” kiállításának és több az asztalosipart érdeklő iparostelepeknek megtekintése következik.

Nagy villamos mű a Dráván. Az utóbbi évek nagy vízi áramfejlesztő tervei ismét szaporodtak egygyel. A Budapesti Általános Villamosági R.-T. Zalavármegye alispáni hivatalától a Dráva folyó — a Mura torkolata felőli szakaszán az ország határáig rendelkezésre álló — vízerejének kihasználására szükséges létesítmények tervezéséhez a vármegye területén teljesítendő előmunkálatokra egy évre engedélyt kapott. Ez a vállalat Szücs Béla budapesti mérnök tervének felhasználására alakulna, vagyis turbinák által Perlakon fejlesztett villamos áramnak egész Budapestig való elvezetésére. A terv szép és okos. Csak az a baja, hogy olyan sok pénzbe kerül, amennyit a vállalat bajosan hoz össze.

Az osztályorszájték mai huzásán a következő nagyobb eredményeket sorsolták ki:
Tizenöt ezer koronát nyert: 55076.
Tíz ezer koronát nyertek: 52074 77259.
Ötezer koronát nyertek: 17840 28292 39600 109758.
Kétezer koronát nyertek: 698 769 4785 6502 14637 20287 20420 21471 20478 30815 48584 55400 55551 62379 62586 65773 67937 75285 85139 94044 94310 96922 99312 103461 109953.

Ezer koronát nyertek: 1162 1683 2413 4649 6846 7313 8216 12358 13044 14080 16926 17089 20682 22189 25541 30806 30957 35763 40394 46034 46634 46816 49716 53373 53621 54173 56049 57119 59891 61565 63164 66872 67053 67850 69067 70482 71513 72513 72839 76323 80410 83227 82907 83390 85260 88810 91927 103530 104634.

Ötszáz koronát nyertek: 7429 7958 9424 10352 10785 11021 12475 14408 14993 22197 24226 25433 25550 26032 26936 27444 27568 29390 30853 33533 33647 34892 35806 37463 39788 40911 40939 43699 44578 44728 49639 49697 57292 57149 58410 58850 59839 61574 61989 63157 65388 64947 67002 69042 69567 72403 73490 76848 78134 79710 81715 81828 82231 83633 83694 84273 84873 88243 93147 93995 94014 97546 98199 99527 100085 100887 101570 102381 103266 107154 108007 109085 62163 62264.

Mezőgazdasági helyzet. Az O. M. G. E. tudósítói az általános mezőgazdasági helyzetet illetőleg április 7-iki kelettel a következőket jelentik:

Arad. A hűvös idő az őszi vetések buja fejlődését kissé mérsékeli. A tavasziak jól keltek. További fejlődésük az időjárástól függ. **Baja.** Eső van elegendő, amitől a tavaszi vetések javulni fognak. A tengeri ültetést most fogják megkezdeni. **Balassagyarmat.** Időjárásunk csapadékos és enyhe. Tavaszi vetést befejezték. Kaszásokat most ültetik. **Debreczen.** Az elmúlt heti fagy főként a korán virágozó barackfákban okozott kárt. Április 3-tól az időjárás meleg, csapadéknélküli, az eső már nagyon kívánatos, kivált a tavaszi vetésekre. **Győr.** A hét kezdetén jó esőnk volt s azóta az időjárás állandóan szép meleg, tavaszias. A répa- és burgonyavetés folyamatban van. Az őszi és a tavasziak szépen fejlődnek. **Kaposvár.** Az időjárás enyhe. A múlt napokban 20 mm. csapadék esett, mely a kultúrára jó hatással volt. **Léva.** Az időjárás enyhébb és csapadékos. Április 4-ig hideg és szeles idő volt, utána jó eső és melegebb idő jött, ami az őszi és a tavaszi vetésekre igen jó hatással volt. **Losonc.** Ugy az őszi, mint a tavaszi vetések állása jó, az időjárás esős és enyhe. **Miskolc.** Hűvös tavaszi időnk van, jó volna egy kis eső melegebb időjárással. Az őszi vetés igen szép, eddig meg vannak vele elégedve. **Nagybacskelek.** Az időjárás az egész héten hideg, szeles volt. A tegnapi remek tavaszias idő ma borusra és esőre változott. A vetések nagyon szépek. Az éjjeli fagyok csak a gyümölcsfákban ártottak. **Nagykanizsa.** A múlt heti hideg időjárást két napos eső követte, mire ismét szép meleg, tavaszi idő következett. Kévs eső még nagyon sokat érne. **Nagyszentmiklós.** Ápril hó 5-ig hűvös és szeles időnk volt, tegnap és ma tavaszi napunk, de a várva-várt eső nem jött. A tengerit és burgonyát ültetik, a szőlőt metszik. A sárgabaracknak a multkorai hideg megártott. **Nagyvárad.** E hó 4-én éjjel jelentéktelen eső volt, mely után az idő megnyílt. A múlt héten a fagy tönkro tette a kajszin barackfák termését, sőt az őszi barackban is kárt tett. Az eső már nagyon szükséges, különösen a tavaszakra. **Nyíregyháza.** Az időjárás enyhébbre fordult. Borult, meleg napok járnak. Az éjjel a várva-várt esőzés megindult, mely a lecsigázott tavaszokra jótékony befolyással lesz. **Nyitra.** A hőmérséklet leszállott, csak az utóbbi napokban fordult melegebbre az időjárás.

A hirtelen beállott fagy és havzás a virágzásban levő gyümölcsfákban ártott. Az őszi gabonára mindemitt sok a panasz. A rovarkár oly mértékben mutatkozik, hogy már több helyen alászántják az ősziakat. A répa vetést már befejezték. **Pancsova.** Az időjárás szép és enyhe, tegnapelőtt kiadó eső volt, mely az amugy is szépen álló vetéseknek sokat használt. A tengeri vetés holnap kezdődik. **Szatmár.** A szárazság nyolcz hét óta tart s így a tavaszi vetések, rétek, legelők, luczernások és lóherek a fejlődésben visszamaradnak. Tengeri alá szántogatnak és itt-ott vetik is. Az őszi vetések állása kifogástalan. **Szolnok.** A múlt héten beállott száraz, szeles, hideg idő az őszi vetéseket fejlődésükben megakadályozta. Egyben a tavasziknak kikelését részben megakadályozta. Az 5-6-iki fagyok a virágozó barackfákban sok kárt tettek. **Temesvár.** A vetések nagyon biztatók. **Verscez.** A több napig tartó kemény, szeles és hideg időt az utóbbi napokban enyhe meleg váltotta fel, melynek következtében a vetési munkálatok ismét teljes erővel folynak. A tengeri vetése is megkezdődik legközelebb. **Zalaegerszeg.** Az időjárás a tegnapi esőzéssel enyhébbre fordult. A leesett csapadék csak kismértékű volt. Bővebb csapadékra és még enyhébb időjárásra a termények jó fejlődésére feltétlenül szükség volna. A vetési munkálatok a tengeri elvetéséig csaknem bevégeztek. A tavaszi vetések már kelnek.

Elapadt petroleum-források. Münchenből jelentik nekünk, hogy a tegegnesei petroleumforrások, amelyek az idén bőségebbek voltak, semmit tavaly, egy jódos kénforrás megnyílása következtében elapadtak s be kellett szüntetni az üzemet. Az első bajor petroleum-iparvállalat egyelőre kénytelen abbahagyni a petroleumtermelést.

Közvetlen forgalom a bolgár vasutak és Folyamhajózási R.-T. között. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közölni teszi, hogy a közvetlen forgalom a Bulgár Királyi Államvasutak és a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. között személy- és podgyász szállítárára 1903. augusztus 1-től érvényben lévő díjszabást folyó évi április hó 15-ével hatályon kívül helyezik. Ugyanezen időpontban állomási és a Bulgár Királyi Államvasutak állomási között közvetlen utas- és podgyász-forgalom részére Russe, Szivstov vagy Somoviton való átszállítással, új díjszabás lép életbe.

A telefondíjak leszállítása. A posta- és táviratigazgatóság közölni teszi, hogy a kereskedelmi miniszter rendeletére a Losonc és Szerencs között való távbeszélőforgalomban az egyszerű beszélgetések díját 2 koronáról 1 koronára, a sürgős beszélgetéseket 3 koronára, a szolgálati értesítést 1 koronára szállította le.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Gyors segítséget minden betegnek,
kit eszós, köszvényes, rheumatikus fájdalmak gyötörnek csak a sok ezer esetben kipróbált
MENFOR
hoz, melynek óriási hatóereje orvosi körökben is feltűnést okozott. Ez egy zsírtalan, száraz kenőcs, melylyel nem kell sokat bajlódni; az ember egyszerűen bedörzsöli a fájdalmas test részt, a beteg izmok, inak és a fájdalom meglepően gyorsan megszűnik.
Egy nagy tubus 2 korona, kis tubus . . . 1 korona.
3 nagy tubus rendelésnél frankó szállítás.
Rendelendő 28384
GLÜCK REZSŐ gyógyszer-tárában
Budapest, Rákóczi-tér 2. sz.

Heti műsor:

1910. április hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vízszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Városi Színház
10 Vasarnap	Sári bíró Faust	A makrancos hölgy	—	A kis cukros Tháodoró és társa	Sasfőlk Csákö és kálan	Az elvált asszony Luxemburg grófia	—	A pesti zsidó A bohóc

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, április 8.

A készáruipiaczon ma szilárd volt az irányzat. Igen csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, de jobb árak fizetése előtt nem zártak el. Mivel azonban az eladók kissé rátartósak voltak, csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán alig néhány vagon buza kelt el 10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 13.75 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 13.60 korona 77 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaneműk árai nem változtak. Forgalmába került: 400 q árpa 6.20 koronás áron és 600 q zab 7.25—7.45 koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet különben estésesen és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg, mivel Amerika is némileg magasabb jegyzéseket küldött. A forgalom folyamán, mely különben nem volt egy csopót sem túlélni, mégis egyre jobban fokozódott a vételkedv, mire aztán szilárdult az irányzat és emelkedni kezdtek az árfolyamok. Az áprilisi buza csekély forgalom mellett nagy árváltozásokon ment keresztül, amennyiben 13.34 koronán indulva, gyorsan 13.61-ig szökött fel, azután pedig még gyorsabban 13.41-ig ment vissza, a zárlatnál pedig 13.47 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenhárom fillérrel, a májusi buza tíz fillérrel, az októberi buza csak egy fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel, az áprilisi zab hat fillérrel emelkedett, a májusi tengeri változatlan maradt, áprilisi rozsban pedig nem fordult elő kötés.

Az áprilisi ügyletekre ma 41,000 q búzát és 7000 q rozst jelentettek be e hónap 13-iki szállításra.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 27.50 K, 100 q 77 k 27.40 K, 200 q 77 k 27.30 K.
Pestvidéki: 100 q 77 k 27.20 K.
Felsőmagyarországi: 230 q 80 k 27.45 K.
Zab: 150 q 14.60 K kpf, 200 q 14.30 K kpf, 100 q 14.90 K kpf, 100 q 14.30 K kpf.
T-árpa: 400 q 12.50 K kpf par.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A készáruipiac jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.10—28.10
"	76	—	80	28.55—28.70
"	77	27.70—28.	81	—
"	78	27.90—30.50	82	—
Féjermegyei	75	—	79	28.—28.40
"	76	27.—27.40	80	28.45—28.55
"	77	28.40—27.05	81	—
"	78	27.70—28.20	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.—28.40
"	76	—	80	28.30—28.60
"	77	28.65—27.85	81	—
"	78	28.55—28.15	82	—
Bánsági	75	—	79	28.10—28.50
"	76	—	80	28.40—28.70
"	77	27.60—27.90	81	—
"	78	27.85—28.30	82	—
Bácskai	75	—	79	28.—28.40
"	76	27.25—27.55	80	—
"	77	27.70—28.	81	—
"	78	28.90—28.20	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	17.30—17.40
középmínőségű új	—	—	—	17.10—17.20
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	12.90—13.20
II-rendű	—	—	—	12.80—14.
Zab I-rendű	—	—	—	15.20—15.70
II-rendű	—	—	—	14.70—15.10
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—
Téglaföldi	—	—	—	12.20—12.30

A határidőpiazcon köttetett:

Déllett:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza apr. 13.34—13.61—13.41—13.48—
Buza májusra 13.15—13.16—13.14—13.33—13.21—
Buza októberre 11.03—11.04—10.48—11.09—11.—
Rozs októberre 8.39—8.40—8.37—8.57—8.43—
Tengeri májusra 6.—6.05—6.—
Tengeri júliusra 6.20—6.24—6.19—6.25—6.20
Zab áprilisra 7.20—7.33—7.27,—
Zab októberre 6.76—6.77.

7 Óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	13.47—13.48
Buza májusra	13.24—13.25
Buza októberre	11.—11.01
Rozs októberre	8.43—8.44
Tengeri májusra	6.—6.01
Tengeri júliusra	6.20—6.21
Zab áprilisra	7.26—7.27
Repeze augusztusra	13.80—13.90

Budapesti gabonaforgalom.

1910. április 6-tól 1910. április 7-ig.

	Érkezett	Elszállított
	méter	mázsa
Buza	2799	—
Rozs	107	204
Arpa	—	—
Zab	418	—
Tengeri	518	—
Liszt	—	18857
Korpa	—	33234

Értéktőzsde.

Valami készül a balkánon, mondogatták ma az értéktőzsdén, s erre — lanyha irányzat fejlődött ki. Így a magyar hitelrészvény 4, az osztrák hitel 2.50, az Államvasut 2.50, a Közuti vasut 2.50, a Városi villamos 5, az Aszfalt 8, a Leszámitoló és Jelzálogbank részvénye 2—2 koronával, a Magyar koronajáradék 35 fillérrel, a Magyar kereskedelmi társaság részvénye 3, a Salgótarjáni 5, Drasche téglagyár 3 koronával hanyatlott, ellenben sürgős keresletre emelkedtek a lanyhaság dacára az Athenaeum részvényei 15, a Budapesti takarékpénztár és az Ujlaki téglagyár egyenkint 7 koronával. Köttetett: Kereskedelmi R.-T. 720—724—722.50 koronán, Terézvárosi takarékpénztár 478—473 koronán, Salgó 643—639 koronán, Ujlaki 390—394 koronán, Vasuti forgalmi 437.50—440—438.50 koronán, Athenaeum 268 koronán, Egyesült téglagyár és cementgyár elsőbbségi 323—325 koronán, Egyesült téglagyár és cementgyár törzs 315 koronán, Drasche 598—601 koronán, Danubius 393.50—394.50 koronán, Magyar villamosági 415.50—416.50 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 670.25—668.75—669—668.25, Magyar hitel 812—809.75—808, Államvasut 751.50—749.75, Leszámitolóbank 540, Jelzálogbank 472.50, Rimamurányi 664, Városi villamosvasut 349.50—346, Közuti 709—708.50, Déli vasut 121.50—120.50, Magyar koronajáradék 92.9250—92.70 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 668—667.50, Magyar hitel 808, Államvasut 750—749.50, Leszámitolóbank 50—, Jelzálog 472, Közuti 709, Városi villamosvasutak 347.50—346 K, Magyar koronajáradék 92.75 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 666.50, Magyar hitel 870.25, Államvasut 750, Jelzálog 472, Leszámitoló 589, Rimamurányi 663.50, Városi 345, Közuti 708.50.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, április 8. (Saját tudósítónktól.) Az eladók buza és zab árát 10 fillérrel emelték, rozs és tengeri 5 fillérrel drágult, azonban a forgalom egészen jelentéktelen maradt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 14.40—14.70, bánsági 14.20—14.50, fehérvári 13.25—13.60, mosoni és győri 13.25—13.60, északmagyarországi 13.10—13.65, déli vasuti 13.25—13.75, marchfeldi 13.10—13.70, romániai 14.10—14.50, orosz 13.65—14.40.

Rozs: tótfelvidéki 9.05—9.25, esepeli 9—9.20, pestmegyei 9.20—9.30, déli vasuti 8.95—9.15, különféle magyar 8.90—9.15, osztrák 8.70—9.15.

Árpa: morvaországi 7.75—8.45, marchfeldi 7.30—7.50, bécsvidéki 7.30—7.60, esepeli 6.70—7, felsőmagyarországi 6.40—8, győri 6.40—9, déli vasuti 6.80—7.70, maláta 6.70—6.90, takarmány 6.25—7.

Magyar tengeri 6.35—6.70, Cinquantin 8.45—8.85, Magyar zab 7.65—8.20, válogatott 8.20—8.55, osztrák 7.45—7.80.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 8. Az előtőzsdén megnyitáskor az irányzat gyengült, mert a külföldi mértékadó piacokról nem kedvező jelek érkeztek. A forgalom szűk határok között mozgott, Skodarészvény szilárd volt arra a hírré, hogy Magyarországon új ügygyárat állít fel a vállalat. Déli vasuti részvények jól tartottak. Nyugodt forgalommal nyílt meg a déli tőzsde és az árfolyamok alig változtak. Később általában kedvetlen lett az irányzat, mert Berlin is gyengült magatartást tanúsított, csak egyes korlátértékek emelkedtek.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 660, Magyar hitel 810.50, Laenderbank 496, Anglo 316.50, Államvasut 750.75, Déli vasut 120.25, Alpesi 739.50, Galicziai Kárpát petroleum 884.50 K.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 667.50, Magyar hitel 808.50, Anglo 316.50, Bankverein 543.50, Laenderbank 449, Union 697, Államvasut 749.75, Déli vasut 120.75, Dunagőzhajózás 1129, Alpesi 739.50, Rimamurányi 664.50, Orosz járadék 102.90, Török sorsjegy 241, Skoda 354 K.

Bécs, április 8. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 118.90, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 157.—, Magyar hitelbank részvény 807.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 540.50, Rimamurányi 664.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 448.—, Magyar koronajáradék 92.65, 4 százalékos magyar földheerm. kötvény 93.90, Magy. nyerem-kölcs. sorsjegy 224.50, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 470.—, Magy. kereskedelmi bank —. Az irányzat tartott.

Bécs, április 8. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.80, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.75, 1860-as sorsjegy 171.50, Osztrák hitel-sorsjegy 535.—, Angol-osztrák bankrészvény 314.—, Bécsi Bankverein 543.25, Osztrák magyar bank 1784.—, Déli vasut 120.—, Dunagőzhajózási társ. 1132 Dohány-részv. 401.—, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.48, Osztr. Lloyd 574.—, 4.2 száz ezüst jár. 94.80—98.90, Osztr. koronajáradék 94.80, 1864-es sorsj. 329.50, Osztrák hitelintézeti részvény 666.—, Union-Bank 597.—, Osztrák Laenderbank 495.30, Osztrák-magyar államvasut 749.50, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 74.7. 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 240.70, Lipótkohó —. Török sorsjegy 241.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 8. (Értéktőzsde.) A tegnapi newyorki tőzsde lanyha irányzat, az amerikai vaspiacról érkezett kedvezőtlen jelentés, az angol bank feszültsége és a bécsi tőzsde mai lanyha irányzata következtében a mai tőzsde forgalma felette kedvetlen. Eleinte csak bányáértékek csökkentek, amelyek közül Hohenlohe és Phoenix-értékek szilárdabak. Különben is egyes értékek javultak. Így a schaffhauseni bankkegyesület, orosz hitelrészvények, valamint déli vasutértékek Bécsre. A továbbiakban a gyöngülés általánosabb és különösen bankértékek-nél észlelhető, minthogy a német bankkamatláb felemelésétől tartottak. Később azonban némi kereslet mutatkozott Hanza-értékek, Santung-vasut és Kanada-Pacific-értékek iránt. Zárlatkor és az utótőzsde folyamán az irányzat javult. A készpénzpiacz ipari értékei túlyomlag gyöngébbek. Napi pénz 3/4—3 százalék.

Berlin, április 8. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék 98.70, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.20, osztrák hitelrészvény 209.—, Déli vasut 21.—, orosz bankjegyek 216.35, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.20, Disconto Commandit 188.90, Dinamittruszt 182.75, Harzei 198.80, Unifikált török járadék 94.80, 4.2 százalékos ezüstjár.—, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.60, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 851.—, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 264.70, Gelsenkircheni 209.75, Laurakohó 212.70.

Frankfurt, április 8. Zárlat. 4.2 száz.-os papír-járadék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 100.15, Magy. ar.-jár. 95.70, Osztr. hitelint. részv. 209.10, Osztrák-magyar Államvasut 160.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.57, Bécsi Bankverein 137.10, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüst-járadék 98.85, Osztrák koronajáradék 94.85, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar bank 127.80, Déli vasut részvény 21.—, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.83, Párisi váltóár 811.75, Union bankrészvény —, Alpesi részv. —.

Hamburg, április 8. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 98.60, 1860. sorsjegy 174.75, Déli vasut 21.—, 4 százalékos arany-járadék 100.—, Osztrák hitelrészvény 208.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.75, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.65.

Páris, április 8. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 98.92, Osztr. arany-járadék 100.15, Magyar arany-járadék 98.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 47.50 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 290.—, 5 százalékos marokkói járadék 522.—, 4 százalékos 1890. román kölcs. 96.10, 4 százalékos smort román jár. 1905. 92.80, 5 százalékos orosz járadék 106.25, 4 és fél százalékos 1903. orosz járadék —, 4 százalékos spanyol jár. 96.50 4 százalékos unifikált török jár. 94.25, Török sorsjegy 201.—, Török dohányrészvény 426.—, Osztrák földhitelintézet 1275, Osztr. Laenderbank 526.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1803, Banque Ottomane 722.—, Osztrák-magyar államvasut 803.—, Déli vasut 126.—, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 509.—, Rio Tinto 19.28, Sucerie d'Egypte 74.—, Tula 372, Uríkányi közsén 195, Chartered 52.50, De Beers 486.50, East Rand 138.—, Jagersfontein 231.50, Trans. Land Comp. 88.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.—7, Váltó német piacokra (rövid) 1.3.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.68 Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz arany-váltó rövid 5/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csekk Londonra 252.30, Magánkamatláb 2/4.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOS MATYÁS.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és községvidék igazgatósága.) Április 8-án. Előző napi eladatlan maradvány 295 drb sertés. Póttelhajítás 57 drb sertés. Mai felhajítás 706 drb sertés, 31 drb süldő, összesen 958 drb sertés, 31 drb süldő. Eladatott 918 drb sertés, 30 darab süldő, Mai maradvány 30 drb sertés, 1 drb süldő.

Következő árak jegyzetelték Zsirtertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlylevonással 156-160 fillér, II-odrendű 280-350 kilogrammig ételsúlylevonással 144-156 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli ételsúlylevonással 160-173 fillérig, fiatal közep 220-300 klg.-ig ételsúlylevonással 164-182 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 164-182 fillérig, belföldi süldő 144-148 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, évsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Köbányai sertéspiacz.

Április 8. Árjegyzés. I. Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 klgon felül) 154-158 fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 164-167 fillérig. Fiatal közep (páronként 251-320 klg.) 164-167 fillérig. II. Magyar szedett: Közep (páronként 240-280 klg.) 170-170 fillérig. Könnyű (páronként 240 klg.) 170-172 fillérig. Sertéslétszám: Április 6. napján volt készlet 29.546 drb. Április 7. napján felhajtatott 1173 drb. Április 7. napján elszállított 123 drb. Április 8. napjára maradt készlet 29.596 darab. A hizott sertés üzletirányzata nyugodt.

Budapesti szurómarhavásár.

Április 8. Felhajtatott 1621 drb elő borjú, 276 drb leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 86-98 fillérig, kivételesen 100-104 fillér, középminőségű elő borjúkért 76-84 fillérig, rugott borjúkért 60-74 fillérig, leölt bárányokért 6-14 korona páronként. Az irányzat lanyha volt az árak változatlanok maradtak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 8. —

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Ligeti Arnold királyhelmezi járásbírói tevékenységét a miskolci törvényszékhez és Kadlubek Ignácot, a miavai járásbírósnál alkalmazott betétszerkesztő tevékenységét a telekönnyvezetők rendes létszámába sorozása mellett a losonci járásbíróshoz, Orgonás Richárd treneséni törvényszéki írnokot az újbányai és Bitsch Ferenc teregovai járásbírói írnokot a nagybecskereki járásbíróshoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Weisz József budapesti lakos saját valamint Antal, Zoltán, Sándor, Olga és Imre nevű kiskorú gyermekei Vágóra, Eichenbaum Mórész budapesti lakos, valamint Frida, Jenő, Béla, Sándor, Lenke és Vilmos nevű kiskorú gyermekei Erdőse, Abraham Jenő erzsébetfalvi lakos családja nevének Frigyesre kért átválttatását megengedte.

Pályázatok. A lugosi pénzügyigazgatóságnál vámszedői állásra, a löcsei pénzügyigazgatóságnál számla-

tisztii állásra 2 hét alatt; a monori járásbírósnál és noki állásra; az ungvári pénzügyigazgatóságnál adó-tisztii állásra 2 hét alatt a monori járásbírósnál és az aranyosmaróti ügyészségnél irnoki állásra 4 hét alatt, a nagyszalontai járásbírósnál hivatalsszolgái állásra május 9-ig; a szekszárdi pénzügyigazgatóságnál adó-tisztii állásra, a siklői járásbírósnál jegyzői állásra, az ipolsági pénzügyigazgatóságnál fogalmazói állásra, a hatvani járásbírósnál végrehajtói állásra, a debreczeni ítélőtáblánál bírói állásra, a roznyói és a vasvári járásbírósnál jegyzői állásra, a marosvásárhelyi adóhivatalnál adó-tisztii állásra, a komáromi pénzügyigazgatóságnál számgyakomoki állásra 2 hét alatt; az ujegházi járásbírósnál díjnoki állásra 1 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDOJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap is még — kevés kivétellel — országszerte volt eső, amelynek mennyisége a Balaton környékén, meg az Alföld keleti és részben északi megyéiben és a szomszédos keleti hegyes vidékeken a 10, sőt szórányosan a 20 mm-t is meghaladta (Nagybányán 33 mm.) és itt-ott zivatarral járt. A hőmérséklet nappal alacsonyabb lett; a maximum Orsován 18 fok C. és a minimum Tatrafüreden 2 fok C. volt.

Frognozisa a következő huszonnégy órára:

Lényegtelen hőváltozás és inkább csak keleten eső várható.

(Sürgöny-progn.: Enyhe, keleten sok helyütt esapadékok.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm. max. min., Hőmérséklet max. min.

VIZALLÁS.

Table with columns: m.é.é. apr. 8. apr. 7., m.é.é. apr. 8. apr. 7., listing various locations and their corresponding water levels.

Rendelészerűen készült

frakk- és smoking-öltönyök

délvidékre utazóknak,

színházi és átmeneti

kabátok, elsőrangú kivitelben, divatos szabásban, jutányos árakon kaphatók:

Deutsch F. Károly és Tsa

Budapesten, IV., Ferenciek-tere 2. sz.

A templommal szemben.

Large financial table titled 'BUDAPESTI ERTEKTOZSDE' containing various market data, exchange rates, and company information.

KÜLÖNFÉLÉK.

Félbemaradt álmok.

El se hiszem már, hogy volt valaha vágyam,
El se hiszem már, hogy szeretni kívántam: —
Te jöttél elém és fölengedt a lelkem . . .

Régösmert szavaktól visszhangos a lelkem,
Jövöm engeszteli a fájó multamat: —
Szabad-e álmodnom, ha már fölébredtem? . . .

Káprázik a lelkem, ugy szívtam a szépet,
Jaj csak ne látnék most fényben is sötétet: —
Ki a szabadba, ki: egyedül, egyedül . . .

Végigsimítgatók minden blmbót, ágat,
Velök ujjongok a forró napsugárnak: —
Nem fáj, ha gyümölcsöt már másnak érlel is . . .

Oly szép nagy a lelked, (tested más is látja),
De mondd, van-e álmod, (más ezt mit is bánja),
Mert annyát élünk csak, amennyi az álmunk,
Bármi gyorsan kelljen álmainktól válnunk . . .

Sikabonyi Antal.

(Német színházi statisztika.) A németek született statisztikusok. Ez már a vérükben van. Mindenre kiterjed a statisztikai gondosságuk. Legújában kiszámították, hogy az 1908—1909-iki színházi évben az összes német színpadokon hány előadás volt s az egyes darabok hányszor kerültek színre. E statisztikai kimutatás szerint az operák közt D'Albert „Hegyekalján” című operája vezetett 647 előadással, utána következik „Carmen” 452 és harmadik helyen „Johengrin” 409 előadással. Az operettek közt a „Dollárkirálynő” érte el a 2444 előadás hatalmas rekordját. A legtöbbet adott színmű a „Moral” volt 838, „Virraszt” a szerelem” 535, „Heidelbergi diákélet” 377 előadással. Schiller összes műveit, egy év alatt, 1627-szer hozták színre a német színházak.

(A kalaptü alkonya.) Persze, a hosszú kalaptürol van szó, amely már sok szerencsétlenség okozója volt. Egyelőre Csikágóban végeztek vele. Csikágóban a községtanácsa szabályrendeletet fogadott el, amely szerint a nőknek csak olyan kalaptüt szabad használniok, amelynek hegye nem áll ki a kalapból. Csikágóban ugyanis három embernek szurták ki kalaptüvel a szemét. Amikor a

nők megtudták, hogy a kalaptü ellen harcz indult meg, hevesen kifakadtak s deputációt küldtek a községtanácsához, hogy ne korlátozza őket személyes szabadságukban. A községtanács elnöke a deputációt igen udvariasan fogadta, de kívánságukat energikusan visszautasította:

— Tudom, hogy Csikágó valamennyi szép asszonyát magamra haragítom, — mondta — ha a kalaptü ellen való harczot fölveszem. De a közbiztonság érdekében nem cselekedhetek másképpen. Nincsen semmi kifogásunk az ellen, hogy a hölgyek másfél méter átmérőjü kalapjaikkal agyonlapitanak bennünket, de hogy a kalap megerősítéséhez szükséges gyilkos szerszámunk magunkat teljesen kiszolgáltatassuk, azt nem kívánhatják tőlünk.

A kalaptü ellen hozott szabályrendeletet egyhangulag elfogadták. Csikágó asszonyai azon dühöngenek most legjobban, hogy a kalaptü ellen hozott tilalom miatt kisebb kalapokat kell majd viselniük.

(Az első fegyverkereskedő Kassán.) A XVII. században bekövetkezett magyarországi háborúk következtében egyes kereskedelmi góczpontok keletkeztek Felsőmagyarországon, amelyek országsszerte híressé váltak speciális kiváltságuk miatt.

Ilyen speciális üzletek góczpontjává lett a háborúk során Kassa, Lőcse, Eperjes, Igló s a nyugatmagyarországi részen Pozsony. Boeskey István, Bethlen Gábor korában Felsőmagyarország többször a fejedelmi uralom alá tartozott. A kereskedelem szempontjából első sorban az utak, illetve a külföldről való szállítás biztosítása volt a fő. E tekintetben a kereskedők nem panaszkodhattak, mivel a vagyoni bizosságra nagy súlyt vetett egy Boeskey, mint Bethlen. A behozott árukat legnagyobb részben a felsőmagyarországi utakon, nevezetesen a Lengyelországhoz csatolt székesi városoktól hozták be, ahol az utak nemcsak jók, de teljesen kifogástalanok voltak közbiztonság tekintetében is.

A felsőmagyarországi városok kereskedői hosszú évtizedeken át a porosz városokból hozták be az árukat. Különös szeretettel a borszlói piacokról szállították a speciális portékát. Vagy innen mentek ki kereskedőink direkt e célra összeállított karavánszerű szekértáborokkal, vagy pedig a porosz közvetítő kereskedők, az úgynevezett vásárosok hozták be az árukat és itt, városról-városra járva, árusították a behozott készletet.

A háborús idők hozták magukkal, hogy a leginkább keresett cikkek egyike a fegyver volt. Bár Felsőmagyarországon a fegyverkereskedés czéha igen

virágzó volt, mégis a nagy keresletet a hazai fegyverkereskedés fedezni képtelenek voltak. Ezért vált szükségessé, hogy külföldről, különösen Borszlóból, a fegyverek legkülönbözőbb neveit hozzák be.

A főraktárhely Kassa, Felsőmagyarország kulesa volt. Eleinte valószínűleg maguk a fegyverkereskedők is vásárolták ezeket a porosz fegyvereket; különösen az ez időben már nagyon használatos tüzi fegyvereket nagy mennyiségben szállították a poroszok. Elkor már nagy javításon ment át a lövőfegyver s hazai fegyverkereskedők képtelenek voltak az akkor modern lövőfegyvereket előállítani.

(Az üvegszem.) Az emberek életében az üvegtől való műszem sokkal nagyobb szerepet játszik, mint ahogy ezt a laikus gondolná és az évek folyamán jelentékeny ipar is keletkezett, amelyik ilyen műszemek készítésével foglalkozik. Párisban állandóan kétszáz munkás foglalkozik üvegszemek készítésével. A régi egyiptomiak aranyból, ezüstből és elefántesontból készítettek mesterséges szemeket, a modern ipar pedig üvegből és zománcból állítja elő a műszemeket. A műszem egyik-másik fél szemü embernél oly megtevesztően hasonlít az igazi szemhez, hogy csak éles megfigyelő tudja egymástól megkülönböztetni. Még a természetes szemnek nedves fényét is tudják utánolni. Az üvegszem egyetlen hátránya az, hogy nem tartós. A könnyírügyekből kiválasztott sav ugyanis megtámadja az üvegszem zománcját, úgy, hogy egy-két évi használat után ki kell cserélni. Ezzel magyarázható részben az üvegszemekben tapasztalható nagy forgalom is. Csupán Párisban hetenkint ezernél több üvegszemet adnak el.

(Napoleon háza.) A napokban árverés alá kerül I. Napoleon háza Elba-szigetén. A történelmi értékű és emlékü házat minden áron meg akarják menteni a francziák, e célból nemzeti gyűjtést akarnak rendezni. A mozgalom a gyűjtésre már meg is indult Párisban. A rendkívüli érdekes házat megveszik és Napoleon-muzeummá alakítják.

(Uj festék.) Egy délafrikai társaság új festék előállításán fáradozik. Fokvárosban fedezték fel a módját az új festék előállításának és ha a reménykedésnek csak egy része is megvalósul, világáraszólan fontos kereskedelmi cikkek lesznek több. Arra törekszik ugyanis a társaság, hogy az ország különböző helyein levő kötelepeket hasznosítsa és sikerült is olyan festéket nyernie, amely minden eszközzel nélkül is gyorsan szárad és ellen tud állni a víz, meg a napfény befolyásának. Ezenkívül az ára jóval olcsóbb lesz, mint akármelyik már Európába szállított fajtának.

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

54

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

A Thorlands Courti könyvtár Ellának rendkívül sok élvezetes órát szerzett. Ámbár kínos emlékek fűződtek hozzá, boldogtalan gyermekkorának napjai, amikor biztos búvóhelye volt ez a könyvtár. Ella még egészen tisztán emlékezett, hogy egyszer Taffné elől egy öreg faragott fajú pamlag alá bujt. Egy más alkalommal pedig az ablak bársonyfűgönyvébe csavarta magát és Phöbét, aki őt ide keresni jött, iszonyuan megijesztette. A szíve még most is megdobban, ha azokra a napokra gondol.

A könyvtár a kastély egyik sarkában volt s négy ablaka nyílt, melyek közül kettő az olasz stílusban tartott kertre nyílt.

Fagyos, merev, büszke tartással kísért el miss Movbray a fiatal leányt, hogy megismertesse a kastély felügyelőjével. Ennek aztán ünnepélyesen értésére adta, hogy miss Movbray Ella a könyvtárt óhajtja igénybevenni, ami ugyanis a „család” tulajdona.

— A hugom csak addig jár ide, amíg a kastély lakói meg nem érkeznak, — jól jegyezze meg, csak addig! — szólt fennhéjázó hangon s végigmérte az előtte álló férfit, mintha hideg, színtelen szemével át akarná szurni — s ha lenne szives átadni neki a kertbe nyíló vasajtó kulcsát, akkor megkímélné magát a fáradságtól, hogy minden egyes alkalommal bebocsássa a miszt.

— A fáradság éppen nem számít. Szives örömet teszem, — szólt válaszképp a felügyelő; úgy látszik, nem szívesen vált meg a kulcsból.

Davson felügyelő megbízható, komoly ember volt, aki már hosszú éveken át a Lockfield-család szolgálatában állott, s ismerte azoknak minden bizalmas dolgát — de ismerte a Movbray-hölgyek helyzetét is.

Nemsokára ezután Ella befészkelte magát a könyvtárba, ahol sok boldog órát töltött. Itt tényleg otthon érezte magát. Minden tárgy bizalmas, meghitt ismerőse volt: a nagy, keretes családfa, amelyről olyan fursán az ágak végén apró emberkék csüngtek. A vastag foliások öreg metszetekkel, dohos börkötésükkel, érthetetlen és olvashatatlan betűivel. Volt a könyvek között egy nagy biblia, amelyet Ella annak idején nagyon szeretett pompás, szép, piros kötéséért és nehéz ezüstesattjáért. Anélkül, hogy tudta volna, milyen megszenteltelenséget követ el kicsikorában a babája étkező asztalánál szolgált az a könyv — és most még mindig ugyanazon a helyen feküdt, ahová annak idején Ella tette. Fellapozta és ott állt elsárgult betűkkel a következő ajánlás: „Ezt a minden tekintetben kiváló könyvet nagyratsztelt nagybátyám, Movbray Henry, a feleségének, páratlan szívjóságú nagynénémnek ajándékozta, s később nekem adta, mint emléket, hogy emlékezzem arra, akit ő oly nagyon imádozott. 1675.

Sok, felfedezetlen kincs volt a könyvtárban először, mert az egyik Movbray nagy könyvgyűjtő volt; volt ott Milton és Spencer első kiadásában, sőt egy nem egészen teljes Boccaccio-kiadás 1471-ből. De egy nagy csomó újabb keletű könyv is. Hátall a világhírességnek beletemetkezve a süppedő, mely karosszékbe Ella össze-vissza mohón nyelte a betűket. Világtörténet, poézis, regény, teljesen mindegy volt előtte, akadt a kezébe számos könyv, melynek lapjain ott volt „Cecil Leigh” kézjegyzése. A fantázia világában Ella elmerült s teljesen megfeledkezett a komor özvegyi hajlékról, a sok házi munkáról, s barátságatlan, öreg, szeszélyes nővéréről.

Néha, ha belefáradt már az olvasásba, a kastélyban kószált s ilyenkor Davsohn kísértte, akit egy csapásra megnyert magának, vagy annak felesége, egy jámbor hitbuzgó asszony.

Ella megnézte az öreg helyiségeket s természetesen a nagy, rideg gyermekszobát is, ahol olyan sok szomorú órát élt át zsenge ifju korában. Mindenütt feltűnt neki a szépietés és esinosság, melylyel a kastélyt kiépítették: uj, barátságos, világos tapéták, fehérre festve minden ajtó, ablak, a telefon, mert Thorlands-Court időközben teljesen moderné lett, megfelelt minden igénynek. Davson már régen átadta a fiatal leánynak a kis ajtó kulcsát. Ella tehát tetszés szerint ki-bejárhatott.

Gyakran a parkban és a kertben is sétált és sajnálkozva gondolta magában, milyen kár, hogy rajta kívül senkinek gyönyörködik a virágpompában, mert Thorlands híres volt gyönyörű rhododendreiről. Oriási bokrok, rózsaszín, lila és fehér színben pompáltak és nyíltak s Ellán kívül senkinek esodálta színpompájukat. Bármennyire élvezte is Ella ezen szabadságát és a kószálást titokban mégis valami félelem gyötörte, hogy egyszer összetalálkozik az új birtokosokkal. Titokban ki nem állhatta őket s maga sem tudta az okát — de irigyelte tőlük — bár tudta, hogy jogtalanul a birtokot. Davsonnak ígéretet kellett tenni, hogy rögtön megmondja neki, ha esetleg várná a megérkezésüket, s ha esetleg valami véletlen folytán meglátná őt, nem árulja el a kilétét. Daczára ezen óvintézkedéseknek egy nap mégis meglepték teljesen váratlanul.

A fiatal Cecil Leigh, aki visszatért az utazásából a szalonkavadászat ideje alatt a nagybátyánál lakott. A thorlandi birtokot át kényelmes ut vezetett a birtokhoz.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szombat, 1910. április 9-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Amihez minden asszony ért.

Vígjáték 4 felvonásban. Irták: Barrie

Észmélyek:
 John Shand Ody
 Alice Wylie Hajdu
 David Pethes
 James Somay
 Magie Cs. Alszeghy
 Venables Horváth J.
 De la Brière Rákosi Sz.
 Lady Lybil Agárdi I.
 Szabó Gy. Kelen

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Theodore és társa.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Nancy és Armand. Fordította: Salgó Ernő.

Észmélyek:
 Chénéról Vándry
 Adrienne Varsanyi I.
 Fournelle Arczse Fényesi
 Theodore Csontos
 Chudomir Szelemy
 Toulon S. Komlóssy
 Milyser Tapolczay
 Bognót Thanyi
 La Lansoné Földi
 Jancsó felesége Abevsky
 Trucse Göző
 Az igazgató Harányi
 A fizető parancsnok Kazinczy
 Lóránt Molnár A.
 Lóránt Kassay

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Labia Maria vendégtársasággal.

Carmen.

Dalmi 4 felvon. Zenejét szerzette: Bizet. Szövegét Merimee Prosper beszéde után írták Meilhac és Halévy L. Fordította: Abrányi Emil.

Észmélyek:
 Don José Körövecz
 Escamillo Rosa L.
 Dancaire Noy B.
 Remendado Fichler
 Zuniga Kornai
 Morales Mihályi
 Lillas Pastia Zoltai
 Carmen Latai M.
 Micela Hardy H.
 Frasquita Payer M.
 Mercedes Berts M.

Kezdeté 7 órákor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

UDVARTY SZINHÁZ.

Az orsz. m. kir. színművészeti Akadémia előadása:

Kezdeté 1/8 órákor.

A min. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi lelelő

FOGORVOSI INTÉZETE

athelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák, Fogászások (altatásban is.) Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.

Jó állás mellett mérsékelt szabott áron.

Videkiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Budapesti Cabaret BONNONNIÉRE

Teréz-körut 28. Telefon 52-88.

Kezdeté 9¹/₂ óra. Artistikus vezető: **Kőváry Gyula** és **H. Heideberg Albert.**

Minden este fellépnek: **Keleti Juliska, Balog R., Csabay Zs., Varday E., Csizsér Arthur, Deák K., Kormos, Dezsőh, Fásztor.**

A Montmartreon Cabaret libre (Kép a jövőből).

Színész-életrajz (Fregoliáda) (Zinpa i tréfa). (Molnár F. tréfa).

Jegyek árak: 3, 4, 5 és 6 korona.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/9 órákor. Naponta szenzációs műsor!

11 órákor! **Talán a fodrász!** 11 órákor!

9 órákor **Önálló vámtérület!**

Bohózatok. Irták: Gilger és Tausig. Fordította Steinhardt.

10 órákor **Nemzetközi női birokverseny!**

Továbbá: Steinhardt és Hunyady Emil új kuplékkal és több elsőrendű külföldi számok. Vasárnap délután mérsékelt helyi előadás **birokversenyyel** egybekötve.

Jegyek: 10-1-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Özv. Kontinó dohánykiválóssági Áruházában, Andrassy-ut 29. — Előadás után a remek téli kertben reggel 9-ig cigányzene és kabaret. Belépő díj nincs.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Az előadás kezdete 1/9 órákor.

11 órákor! **Ma! Ujdonság!**

„Oh diese Zimmerherren“

Bohózat. Irták: Hirschfeld Lajos. Rendező: Trebitsch S.

Ezt megelőző 9¹/₂ órákor

Tárgyalás éjféltkor

Bohózat. Irták: Cagliostro. Rendező: Werner Manó.

Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. „Lyrá” jegyirodában Andrassy-ut 15 és Soprony nagytársaságban Rákóczi-ut 1. — 12 óra után az első emeleti **CASINO DE PARIS**-ban a világ legelső ének- és táncszámok fellépte.

Két vegyészeti vélemény!

I. Bizonyítvány.

Ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla budapesti gyógyszerész ur által forgalomba hozott „Diana-sósorszeszt” megvizsgáltam és megállapítottam, hogy az az egészségre ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz.

A vegyi összetétel szerint vízzel hígítva belsőleg és változatlan alakban külsőleg a legjobb látású gyógy-sósorszesznek jelentem ki.

Budapest, 1907 márczius 12.

Dr. Telbisz János

kir. kereskedelmi törvényszék hites vegyész.

II. Bizonyítvány.

Alólirott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla gyógyszerész ur, budapesti lakostól eredeti palackban bemutatott „Diana-sósorszeszt” megvizsgálva, azt kellemes illatú, ártalmatlan, éterikus testekkel kevert-borszeszes sóoldatnak találtam, amely kisebb mennyiségekben (cseppekben) avagy vízzel hígítva belső, továbbá változatlan alakban külső használatkor ártalmas vagy mérges anyagokat nem tartalmaz, miért is úgy belsőleg mint külsőleg alkalmazható sósorszesz” nek minősítendő és így mint háziszert annak forgalombahozatala kifogás alá nem esik.

Budapest, 1907 márczius 5.

Nyilvános vegyikísérleti állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p.

kir. keresk. és váltó törvényszéki hites vegyész.

Esténként

miért használják oly előszeretettel

DIANA-sósorszeszt,

minden házbán?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőtelve, annak egyetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszírozza magát a

DIANA-sósorszeszszel.

Mert erősíti és edzi a testet.
 Mert erősíti és edzi a csontokat.
 Mert erősíti és edzi az inakat.
 Mert erősíti és edzi az ereket.
 Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
 Mert a nyomott kedélyhangulatra nagyon kellemesen hat.
 Mert az általános gyengeséget rögtön megszünteti.
 Mert a has-masszírozás által a széklet teljesen rendbe jön.
 Mert bágyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
 Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, írnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA-sósorszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszírozás alatt szünteti meg.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körut 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétele mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

10 üveg Diana-sósorszesz	10 üveg Diana-sósorszesz	10 üveg Diana-sósorszesz
44	1.10	2.20
fillér.	korona.	korona.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, amely üvegen látható föltűnően a két szó:

DIANA-sósorszesz.

PROPPER és ÖRBEI bank- és váltóüzlete
 Budapest, Andrassy-ut 32. szám
 elsősorú bankösszeköttetési utján folyósítat előnyös, szolid tárcza-, jelzalog- és lombard-hiteleket, finanszíroztat ipar- és tisztviselőtelepeket és leszámítol directe is várókat.

CIRKUSZ BEKETOW
 Városliget. Telefon 107-46.
 Ma szombaton, 1910. április 9-én este 7/8 órákor.
 11-ik Nagy High-life Estély az intelligencia találkozóhelye. Még csak egynehány napig **Romanoff** és a nagy megnyitó műsor.

Kiváltunk **ZÁLOGBAN** levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk. **MANNHEIM SIMON ÉS FIA** Budapest, IV., Parisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

Milliárdosok, fejedelmek!

nem részesültek meg oly fenomen szórakozásban, hogy a kontinán legnagyobb művészeit mint Caruso, Bonci, Scotti, Albani, Slezák, Takács, Kurz Zelma, Galvany M., Melba N., Patti A., C. L. v. E., stb. ének-művészetét egy hangverseny keretében élvezették volna.

Pedig ebben a fejedelmi szórakozásban minden nagyobb anyagi áldozat nélkül bárkinek lehet része, ha fenti művészek briliáns felvételeit egy „Eufon” konzertgépén meghallgatja. Az „Eufon” a technika legtrókéletesebb vívmánya, mely a hangot mellékzörgéttől mentesen, erősebben és tisztábban reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanók. Tanczenét legjobban pótolja. Főelárúsítás:

„MUSICA” részvénytársaság
 zongora-eladási és kölcsönző-telepén
 (igazgató: STERNBERG DEZSÓ)
 Budapest, VI., Teréz-körut 1. sz.
 Az amerikai „Columbia” művészlemezek főelárúsítása.
 Kedvező részletfizetési feltételek!
 Telefon: 4-81. Telefon: 4-81.

FORTUNA

zászlógyár

Budapest, VI., Király-utca 8.

választási zászlókat és jelvényeket

a leggyorsabban, jutányos árak mellett.
 A választások kiírása előtt feladott rendelések kedvezményben részesülnek.
 Alapított 1881. Alapított 1881.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1910. április 9-én.

MAGYAR SZINHÁZ.

A parisi Porte-Saint-Martin színház tagjainak vendégszínháza.

Chanteclair.

Edmond Rostand darabja 4 felvonásban, egy prólóval.

Személyek:

Chanteclair	Donival G.
Fácziányok	Gauthier M.
Gyógygyilk	Dauville L.
A rigó	Lévy R.
A kityó	Lorraine M.
A macska	Montoure H.
A kacsa	Rivery
A fülemile	Guillaumin
A verebek	Terme
A páva	Bassel
A bagoly	Carifa
	Sieblar

Kezdeté 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Vépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Az ökrítói tűzkatasztrófa.

(Eredeti helyszíni fényművek)
Azonkívül a pártlan sikerrel teljesen új heti műsor:
A meggyanúsított szolga.
Nagybácsi a halóban.
A rossz gyám.
A modell.
Az elcsérelt csomag.
Kötegetés.
A kíséret.
Az utolsó pillanatban.
Utazás a fehér tengeren.
Lehmann-család.
Előadások hétköznapokon d. n. 8 órakor, vasár- és ünneppnapokon d. n. 8 órakor kezdődnek.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Dulután rendk. olcsó helyárakkal Rákosi Szidi magánvizsgálati előadása.

Üdvöske.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

Luxemburg grófia.
Operett 3 felvonásban. Irtó: Lehár Ferenc.

Személyek:

Luxemburg grófia	Király
Bazil herceg	Rátay
Staza grófné	Erdei B.
Brisard Armand	Kovács
Vermont Juliette	Váradi L.
Didier Angéla	Petráss S.
Mencsikoff Szegej	Sárosi
Favlovis Favel	Tóth
Falagrín	Sáfrány
Managere	Ligeti
Báróné	Sári R.
Saville	Palóty
Boulanger	Balázs
Marchan	Egri

Kezdeté 1/3 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Feld Irén felléptével.

Elsőszór:

A bohóc.
Színmű 3 felvonásban. Irtó: Henri Bataille.

Személyek:

Didiez	Thury
Rosin	Feld Irén
Saint-vast	Fekete
Bondua	Szalay
Laub	Kellér
Laubné	T. Csige B.
Theresette	Jászay O.
Lecointene	Márkus

Kezdeté 1/3 8 órakor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-27

Minden este 8 órakor

REKORD-MŰSOR.

22 szám. 22 sláger.

The Aeroplane Ladies

Mutatónyok valódi aeroplánon.

Herman Kluik

a legkiválóbb német kabaré-költő és előadó-művész.

Boros Leigh Pinta és Harry

stb. stb. stb.

Éjjeli 12 órakor a ragyogó tükörteremben ROYAL-KABARET. — Ének- és táncelőadás. — Keringőverseny. — Czigányzene reggeli 5 óráig.

TELEFON: 58-83

INTERURBAN TELEFON 58-83.

Választás biztosítással.

- A képviselőjelölt vesz a versenyecé árak mellett tetszés szerinti összegben zászlót.
- Ha a jelöltet nem választják meg, úgy a lefektetett összeg felét visszatéríttem.
- Nem térítetik meg a fele összeg: Megválasztás, pótválasztás vagy visszalépés esetén.

— Megrendelési lapot csak jelöltek kapnak. —

LINHART festő zászlógyára

BUDAPEST, Hunyady-utca 27. szám.
Biztosítás nélkül 20 százalék engedmény.

Fővárosi Orfeum

VI. Hegymező-utca 17. WALDMANN IRÉN, igazgató.

Ma

Olga Desmond

a berlini „szépség-esték“ híressége

különleges tánczaival.

ERNESTO BELLINI

a telepátikus fenomén,

továbbá 10 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok,

szőnyegek,

csillárok-ban

a legnagyobb alkalmi lakásherendezési

áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinnek megtekinteni ajánlatos.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esetei fognak fenn

Megrendelhető: Édeskút L.-nél Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácson.

Tokaji Bortermelői Társasága r.-t. Tokaj

TELEFONSZÁM: TOKAJ 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felséges tokaji szamorodni és aszu-boroknak. Próbarendelésre alkalmas cseportok:

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló szamorodni bor, 1 palack 0.7 lit. 1901. évi zamatos szamorodni bor, 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu, 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu ... K 11.55

Ládában:
20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor ... K 33.—
12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor ... K 37.20
20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor ... K 47.50

Hordóban:
60 liter 1908. évi tokaji asztali bor ... 54.— korona.
60 " 1907. " " pécseye bor ... 66.— korona.
60 " 1904. " " szamorodni bor ... 81.— korona.
60 " 1901. " " szamorodni bor ... 126.— korona.

A csomagolásért, hordóért és adáért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

■ Visszontelők kedvezményben részesülnek. ■

NAGY ENDRE CABARETJA

MODERN SZINPAD

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este: **Kis József dalai.**

Előadják: Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Sajó Géza.
— A választás nagy napja. (Aktuális tréfa.) — A vajda Ehrlich G. Gústáváról. — Péter majom.

Főlépnek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Németh Juliska, Sajó, Pallai Rózi, Bársz, Huszár, Boldizsár, Vidor Ferike, Papp János

Jegyek előre válthatók a cabaret pénztáránál, Andrássy-ut 69. Kezdeté 9 1/2 órakor.

Tátra Mulató

VII. ker., Király-u. 77.

1910. március hó 1-től kezdve

TELJESEN ÚJ MŰSOR!!

Trobat Elíz előadó művész. Stammer-kettős. Möller József szalonhumorista, The Walker's néger-duett, Zinta Jovana előadó művész. Hedy Silvano étoille Parisienne, Négrády Gigi előadó művész. Lizi Litzette soubrette. Der Doppelgänger. Eredeti bohózat. Irtó Schmied Bertalan. Páholók. Pentartott helyek — Pénztár-nyitás 5 órakor. Telefon: 15-10. — Kezdeté 8 órakor.

ÚJ IDŐK

szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.

Szerkeszti: **Herczeg Ferencz**

Ami értékes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, mindazt azonnál frissen megszerzi az ÚJ IDŐK. Munkatársai közt a szerkesztő Herczeg Ferenczen kívül ott találni a toll, a rajz és esszé java reprezentálót. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti cikkek: minden, ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív része csupa ötlet, mindig szórakoztató. Nincs közérdekű esemény, amelyről eredeti félévelekkel ne adna számot. Ennek révén kedvelt ismerős immár tizenöt év óta a magyar uri familiákban.

Előfizetési ára negyedévenként 4 korona

Mutatványszámot kéresem ingyen küld a kiadóhivatal:

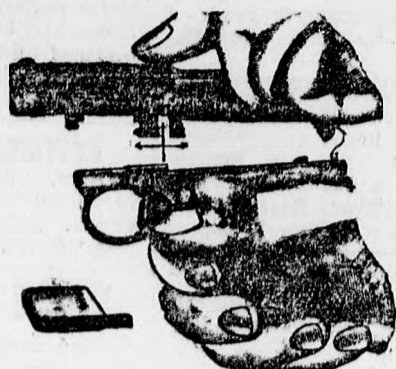
Budapest. VI., Andrássy-ut 10.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patrónok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a hakastra rányul, ki van zárva. A mellénysebben elfér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor.
12 havi egyenlő részletre 72 Korona

Levegőandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezenél megrendelem Pieper Automata-pisztolyt... korona árban, fizetendő... kor. havi részletekben... tól kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

958. sorozat **Bon 028. szám**
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi mű- és kötszerész
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 10% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni az ered.
F. Berguerand fils,
parisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő képes árjegyzék díjmentesen, zárt leveleiben küldök.
Kiváratott az "Egyetértés"-ből. 25706

Állattulajdonosoknak,
gazdáknak és állatkedvelőknek!
Most jelent meg!

**NE BÁNTSD
AZ ÁLLATOT!**

Az állatvédő törvények példákban
80 képpel.

Iris K. Nagy Sándor.
Második kiadás.
Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedés,
(Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál. Budape-
st, VI. ker. Andrássy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

GYERMEK-RUHÁIM

utólérhetetlen különlegességet képeznek.

NEUMANN M.

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KORÚT 1 ES 3.

Árjegyzéket kívánatra ingyen.

480.000,000
Négyszáznyolcvan millió

képes levelező-lapot importál a külföld Magyarországra évente.

A MAGYAR SOKSZOROSÍTÓ MŰPAR R.-T. (ezelőtt DIVALD KÁROLY)

Ennek ellensúlyozására készített már 15.000 fényképet Magyarországon minden részéről. Szívesen szolgálunk bárkinek annyi levelezőlappal

INGYEN
amennyit kíván, a f. hó 7-től 12-ig tartandó

TAVASZI VÁSÁR
gyártmányaink kiállítási helye a buffetnél.

Magyar Sokszorosító Műpar R. T. Grafikai Mérintézet készít színes és fekete kliséket, árjegyzéket stb. Budapest, Kisfaludy-utca 9

Hirdetések feivételnek a kiállóban,
VI., Eötvös-utca 32. sz.

FOGAK
3 koronától szájpádlás nélkül, ryokérel-távolítás főlöleges, aranykoronák és tartó fogtömések, foghúzások érzéstelenítés sel. — Vidékiek 12 óra alatt ktelegítettnek. Régi hasznavehetetlen fog-sort hasznavehetővé alakított.
Dr. Hegedüs Jakab fogorvos.
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban fel-tűnően sok az olyan ember, akinök vére és testnedvei meg vannak fertözve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi ero-jét tönkretette. Ezen szörnyü állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetök olyan lelkiismeretes, specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a neki ö etre vonatkozólag és az esetleg már meglövö bajokon is tud segíteni, akkor majt megszünik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatásu dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos híró intézete (Budapest, VII., Rákóczi-út 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nél-kül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros se-beket, huygesó-, hólyag-, ideg- és hátgerinczajokat, az onfertözés és szifilis utóbajait, magömlést, elgyengült férlieröt (impotentiát), kezdödö elmezavart, aranyeret, sérveket, vérbajokat, börbetegségeket és a női nem-i szervek minden betegségét. Nök részére külön váröte-rem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő titoktartó választ (a levélbe csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befo-jezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra min-denki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges na-speciális gyógyszerekröl is gondoskodik. Rendelés na-ponta d. e. 10—12-ig d. u. 3—5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.)
Czím: dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi-út 10.

HAZASULANDÖK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**
A
LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰÖR IS
szívesen szerezhettek be

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTYFORDITÖR.
ÁRJEGYZÉK 20 ÖÖ RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVÖ

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

18 éves csinos szőke (pékmeister egyetlen leánya), 400.000 korona vagyonnal, kissé tulság, fejlett testalkatu, óhaját mielőbb férjhez menni tisztess. jellemű fiatal emberhez. Csakis komoly ajánlkozók kapnak választ L. Schlesinger, Berlin 18. 28538

Gyümölcsfa, diszta, rózsaszínűgyökkel ingyen szolgál Weber faiskolája Bekásmegyeren

Savanyított káposztát, remek fehér, métermázsánként 8 kor. postaiúvegenként 1.40, savanyított paprikát, zöldbabot és paradicsomot 2.40, baracklekvárnak kgját 2.40 korért szállítja Szabó, Csongrádról.

Salátának és zöld hagymáskának százát 3.50 kor. Spenótn k kgját 40 fillérével szállítja Szabó, Csongrádról.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirásli magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeknek díjtalanul a lásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TARSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Rizike gomba gomba, hus-, főzelék-, gyümölcs-konzervek, gyümölcszések, szörpök, szépségességi csomagokról kérjen árjegyzéket. Polkai konservgyár, Baria József Felka, Szepesm. 28008

20,000 rózsafa magastörzsű, kapható **Novák János** rózsafalepén Székelyhid, Árjegyzék bérmentve. 5909

Kézimunka himzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rajtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Rózsa, szegfű, magastörzsű rózsafák, csak ajdonságok, 2 éves korával, 10 drb. 20-30 K. Magastörzsű rózsafák 2 éves korával, csak régiebb legjobb fajták 10 drb. 14-20 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 9-10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak régiebb legjobb fajták 10 drb 7-8 K. Császárszegfűk, folyton virítók 10 drb 5-10 K. Szétküldés mindenbóvá, csomagolás beárta bérmentve utánvételt. Kezeskedem biztos fogadásért, érték vagy pótlásért valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kivitli kertészete, Pekete-halom, Brassó mellett.

Ha köhög vagy rekedt, Réthy-féle czukorkát vegyen 60 fill. lérért.

Réz és vasbutor a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyermekeg 10 frt. Angol vasagy acéll scironnyal 20 frt. Összesukó vasagy 3 matraczeal 8.25 legjobb minőségben kapható Weisz J. Bpest, Andrássy-ut 77., (bejárat a Rózsa-utca) Árjegyzék ingyen. 27980

Koporó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítéssel, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-utca 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! - Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünktől utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-69. Beiratások egész napon át.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, őr szoba és irodai teljes berendezések. - Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SÁNDOR és Társa** Budapest, Liszt Ferenc-utca 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-08.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetők be **Kulcsár Sándor** bronzár- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

CSIZ-FÜRDŐ, A kontinens legerősebb jód-brom gyógyfű dóze, nagy rad oactivitással. Meglepő gyogyeremények a mirigyek megbetegedéseivel, vérbajok és mindazon alkalmi betegségek-nél, hol a jód mint specioficum jó alkalmazásba. Ivó, fürdő, izzasztó hidrogénfürők, szén-savas fürők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes előrendű berházak, szanatórium, gyógyser-tár, zongora, lawn-tennisz, tombolák, kirándulások. Vasutállomás, posta, távírdá helyben. Hivatalos orvos Kallós Jenő dr. Államhivatalnokok, katonatisztek elő-utóidejnyben 50% kedvezényben részeseznek. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. **Csizi gyógyvíz** otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és **Eszkuty E.** földarúslónál Budapeston.

25 koronaert készülnek a-ját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfiföltényök vagy felöltők finom szövetekből, Lichtman Sándor férfiszabó-mester Budapest, Rotté-biller-utca 4-A. sz. Vidékre postátóminták bérmentve hel ben szabásmintát kívánatra házhoz küldöm. 98592

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak körmelegítő kályhakkal hullám-ülő-fotel és gyermek-kádak, valamint az e szakmába vágó higiénikus cikkek, jég-szekrények, szőlő és modern kivitelben, nagy választékban, jutányos áron. **WOLLNER M. H.** Budapest, V., Arany János-u. 22/a. Bálvány-u. sarok. Telefon 56-63. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rekord hangversenylemezek legjobbak a világon! 25 cm. mindkét oldalán bejátszva kb K 2.30 10 db vásárlásnál K 2.40 - Grammofonok K 25.-, 35.-, 50.-, 80.-, 100.-. Fonografok Lyrá K 7.-, Fonograf hengerok K 1.30. - Csakis napi-vétel! **SCHMUTZER TESTVÉREK** gramofon és hangtelek nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogszedulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeret 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 756 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Borok. Kecskeméti 2 éves Rizling hl. 42 kor. 2 éves Burgundi vörös hl. 50 kor. 2 éves Kadarka hl. 40 koronáért szállítok 60 literen felüli hordókban előleg beküldéssel. Továbbá postán magas úvegekben Rizling 7 dl. 90 fillér. Burgundi vörös 7 dl. 1 kor. Kadarka finom 85 fillér, valamint kis üstön fött valódi kajszinbaraczk-pálinkát, 6- és újartat a legolcsóbb áronok szállít Molnár Gyula, Kecskemét, X. ker., 159. szám. 5895

+ Soványág + Az egyedüli eredménytől kísért háziszser a **dr. William Hartley** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványag tartós, szép felt testidomokat nyernek. - Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszér. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Forráktár: **Balázs Mór E.** Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kollék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs, Nagymező-utca 46.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46.

Kiadó Budafokon a legszebb helyen, remek kilátással 2 szép nagy szoba, előszoba, konyha, pincze, kamara, szép nagy veranda, virág- és gyümölcskerttel, vízvezeték a házban vilanyos megállóhely közelében. Évi bér 500 korona. Bővebbet Nefejeits-utca 44. szám földsz. 6.

A dr. Barna Ignác-féle alapítvány tulajdonát képező Budán (Mene-s-ut 5.) fekvő, mintegy 1121 négy-szögöl területű ingatlan három parcellára (406, 414 és 401 négy-szögöl) osztva, zárt ajánlati verseny útján el fog adatni. Kiküáltási ár 26390 kor. 20700 kor. és 14068 kor. 25 fillér. Az ajánlatok felbontása a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium VIII. ügyosztályában (V., Bathory-utca 12. III. emelet) folyó évi április hó 26-án, d e 10 órakor lesz. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítás Arányi Olivér miniszteri titkárnál Hold-utca 16., I. 12. nyerhetnek. 5911

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódnál BUDAPEST, ÜLLŐI UT 123. Telefon 63-80. Alapítottat 1886-ban.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak 60 kortól feljebb. Eival-lalok mindenféle kuszivattynok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kis műkedvelők részére most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában:

Gyermek-Színház. Nyolcz eredeti színmű leányok és fiúk számára.

Iria Rudnyánszky Gyula. Ára kötve 1 K 80 f.

Tartalom: A tavasz tündére. - A karácsonya. - Álom az erdőben. - A hazug. - A f-hér ruha. - A varázsgyűrű. - Egyszeregy. - A kályha titka. Kapható: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-tnál, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Pénzt legszolidabb feltételek mellett előlegezünk mindenféle tárgyakra és árukra, melyeket száraz, tiszta raktárainkba bizományba beraktároznak. Uólagos díj zétos. **Biau és Tarsa** Klauzal-tér 2. sz. Telefon 105-32. 28752

Pótvizsgálatra, javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szűnidei Tanfolyam” Garay-a. 5. II. 12/a.

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azok a száraz, tiszta raktárhelyiséseinkbe bizományba beraktározza **Tauber** VI. ker., Eötvös-utca 6/A. TELEFON 84-33.

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

Zálogszedulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszeret 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Isabella-utca sarkán. 27653

3-4 Korona Állandó napi kezeskedés. Mindig szorgalmas ügyének kerestnek egy hársnyar-kötőbe. Könnyű, szép és állandó kereset saját otthonában. - Inygen oktatás. Távolsgá mellettek. Munkájának átvétele felünk, állandóan biztosítva. Kerjen Ön azonnal ingyen utasítást, a Magyar Keresztény Ház (Ipari Utca, XVI/2. Fr edmann-gasse 11. Kértek a címet olvashatón írni 7076f

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorsza'on Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnitúrák és teje en berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok - Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, őr szobák, angol börgarnitúrák és teje en berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok - Telefon 82-13. 28589

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szőlő árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. - Felvilágos-tással szolgál **LISZT ISTVÁN BUDAPEST,** most Kriátf-tér 8. I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárában. Telefon 171-38. Több mint 500 keppel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

Zálogszedulát, brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszeret és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. - Telefonszám 95-48.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácszatok, kertkerítések, keramitlapok, kehiheimi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór** épület-bontos vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

VALÓ- di francia különlegességek (övszerék) csakis **P. Bergeran Fils** leghíresebb párisi gyártóstól legelőnyösebben beszerezhetők **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

100.000 Most került forgalomba **Zilahi** : Ágnes szakácskönyvének 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv jószág t hasznavehetőségét. A könyv házi szesznyak nélkülözhetetlen. Ára szék körtésben 4.- kor. Megrendelhető: **SINGER és WOLFNER** könyvkereskedésben Buda-esten, VI. Andrássy-ut 10.

Technikum **Mittweida.** Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanítótét elektro- és gépezsmernökök, technikusok és művezetők ki képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépezítő laboratorumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK tucja 1,75, 2, 3, 10 Kr.ig. 3 drb. legolcsóbb mintá 1 K. **STERYL** törvény-védett legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak ezegemnél kapható **NEUMAYER LIPÓT** BUDAPEST VI. VÁZTI-KÖRÚT 33Z AUERFÉNYHÁZ